

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 175 (XIX) — Nr. 467

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 11 iulie 2007

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina	
LEGI ȘI DECRETE				
185.			Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, semnat la Viena la 22 septembrie 1998.....	39
			★	
		204.	— Lege pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice.....	39–40
		670.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice	40
			★	
		205.	— Lege privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 12/2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 79/2003 privind controlul și recuperarea fondurilor comunitare, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător.....	40–41
Acord între Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (78/164/EURATOM).....	2–18	671.	— Decret pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 12/2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 79/2003 privind controlul și recuperarea fondurilor comunitare, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător	41
			★	
Protocol adițional la Acordul dintre Republica Austria, Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Republica Portugheză, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare	19–38	209.	— Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 111/1995 privind constituirea, organizarea și funcționarea Depozitului legal de documente, indiferent de suport	41–44
		675.	— Decret privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 111/1995 privind constituirea, organizarea și funcționarea Depozitului legal de documente, indiferent de suport	44
			★	
627.		212.	— Lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 22/2007 privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de Prognoză	44–45
— Decret privind promulgarea Legii pentru aderarea României la Acordul dintre Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (78/164/EURATOM), adoptat la Bruxelles la 5 aprilie 1973, cu amendamentele ulterioare, și la Protocolul adițional la Acordul dintre Republica Austria, Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare		678.	— Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 22/2007 privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de Prognoză	45
			★	
		216.	— Lege pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Senegal privind cooperarea în domeniul militar, semnat la București la 19 octombrie 2006	46
		Acord	între Guvernul României și Guvernul Republicii Senegal privind cooperarea în domeniul militar.....	46–48
		682.	— Decret privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Senegal privind cooperarea în domeniul militar, semnat la București la 19 octombrie 2006	48

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI**

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru aderarea României la Acordul dintre Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (78/164/EURATOM), adoptat la Bruxelles la 5 aprilie 1973, cu amendamentele ulterioare, și la Protocolul adițional la Acordul dintre Republica Austria, Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Republica Portugheză, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, semnat la Viena la 22 septembrie 1998

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — România aderă la Acordul dintre Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (78/164/EURATOM), adoptat la Bruxelles la 5 aprilie 1973, intrat în vigoare la 21 februarie 1977, cu amendamentele ulterioare.

Art. 2. — România aderă la Protocolul adițional la Acordul dintre Republica Austria, Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Republica

Elenă, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Republica Portugheză, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, semnat la Viena la 22 septembrie 1998, intrat în vigoare la 30 aprilie 2004.

Art. 3. — Autoritatea națională competentă în domeniul controlului de garanții nucleare este Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (C.N.C.A.N.).

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
BOGDAN OLTEANU

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
NORICA NICOLAI

București, 12 iunie 2007.
Nr. 185.

A C O R D

între Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (78/164/EURATOM)*)

Amendat prin:

— Acordul dintre Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, din 17 decembrie 1981;

— Acordul dintre Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Portugalia, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și

*) Traducere.

Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, din 1 iulie 1986;

— Acordul dintre Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Portugalia, Regatul Spaniei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, din 5 aprilie 1989;

— Acordul dintre Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Portugalia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, din 1 iunie 1995;

— Acordul dintre Republica Austria, Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Portugalia, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, din 28 mai 2004;

având în vedere că Republica Austria, Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Elenă, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Republica Portugheză, România, Regatul Spaniei și Regatul Suediei (denumite în continuare *state*) sunt semnatare ale Tratatului cu privire la neproliferarea armelor nucleare (denumit în continuare *Tratat*), deschis spre semnare la Londra, Moscova și Washington, la 1 iulie 1968, și intrat în vigoare la 5 martie 1970;

reamintind că, în conformitate cu art. IV alin. 1 din Tratat, nicio prevedere a Tratatului nu poate fi interpretată astfel încât să aducă atingere dreptului inalienabil al tuturor părților la acesta de a dezvolta cercetarea, producerea și utilizarea energiei nucleare în scopuri pașnice, fără discriminare și conform art. I și II din Tratat;

reamintind că, în conformitate cu art. IV alin. 2 din Tratat, toate părțile la acesta se angajează să înlesnească și au dreptul de a participa la cel mai larg schimb posibil de echipamente, materiale și informații științifice și tehnologice în vederea folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice;

reamintind în plus că, în baza prevederilor aceluiași alineat, părțile la Tratat, în măsură să o facă, vor coopera, de asemenea, contribuind separat ori împreună cu alte state sau organizații internaționale la dezvoltarea viitoare a aplicațiilor energiei nucleare în scopuri pașnice, îndeosebi pe teritoriile statelor părți la Tratat, neposesoare de arme nucleare;

având în vedere că art. III alin. 1 din Tratat prevede că fiecare stat parte la Tratat, neposesor de arme nucleare, se angajează să accepte controlul de garanții nucleare, după cum se va stabili într-un acord care va fi negociat și încheiat cu Agenția Internațională pentru Energie Atomică (denumită în continuare *Agenția*), în conformitate cu Statutul Agenției (denumit în continuare *Statut*) și cu sistemul de garanții nucleare al Agenției, în scopul exclusiv al verificării îndeplinirii obligațiilor pe care și le-a asumat în baza Tratatului, cu privire la prevenirea deturnării energiei nucleare de la utilizarea în scopuri pașnice spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive;

având în vedere că art. III alin. 4 prevede că statele părți la Tratat, neposesoare de arme nucleare, vor încheia acorduri cu Agenția pentru a îndeplini cerințele articolului menționat, singure sau împreună cu alte state, în conformitate cu Statutul;

având în vedere că statele sunt membre ale Comunității Europene a Energiei Atomice (EURATOM) (denumită în continuare *Comunitatea*) și au acordat instituțiilor comune ale Comunităților Europene puteri de reglementare, executive și juridice, pe care aceste instituții le exercită în nume propriu în acele zone în care sunt competente și care produc efecte direct în cadrul sistemelor legislative ale statelor membre;

având în vedere că în acest cadru instituțional Comunitatea are în special sarcina de a asigura, printr-un control de garanții nucleare adecvat, ca materialele nucleare să nu fie deturnate spre alte scopuri decât cele pentru care au fost destinate și, din momentul intrării în vigoare a Tratatului pe teritoriul statelor, li se va pretinde astfel să se asigure ca, prin sistemul de garanții nucleare al Tratatului EURATOM, materiile prime și materialele fisionabile speciale din toate activitățile nucleare pașnice de pe teritoriile statelor să nu fie deturnate spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive;

având în vedere că acest control de garanții nucleare include notificarea Comunității cu privire la caracteristicile tehnice de bază ale instalațiilor nucleare, întreținerea și transmiterea parametrilor de operare, pentru a face posibilă contabilizarea în totalitate a materialelor nucleare de către Comunitate, inspecțiile funcționarilor Comunității și un sistem de sancțiuni;

având în vedere că sarcina Comunității este să stabilească, cu alte țări și organizații internaționale, relații care pot încuraja progresul în utilizarea energiei nucleare în scopuri pașnice și că este autorizată în mod expres să își asume obligații speciale de control de garanții nucleare în acord cu un stat terț al unei organizații internaționale;

având în vedere că sistemul internațional de garanții nucleare al Agenției menționat în Tratat cuprinde, în particular, prevederi pentru transmiterea informațiilor descriptive către Agenție, păstrarea înregistrărilor, transmiterea către Agenție a rapoartelor cu privire la toate materialele nucleare supuse controlului de garanții nucleare, inspecțiile efectuate de inspectorii Agenției, condițiile de stabilire și păstrare a unui sistem de contabilitate și control al materialelor nucleare de către un stat și măsuri legate de verificarea absenței deturnării;

având în vedere că Agenția, în lumina responsabilităților sale statutare și a relațiilor cu Adunarea Generală și Consiliul de Securitate ale ONU, are responsabilitatea de a asigura comunitatea internațională că se aplică un control de garanții nucleare efectiv în cadrul Tratatului;

luând notă că statele care erau membre ale Comunității atunci când au semnat Tratatul au făcut cunoscut cu acea ocazie faptul că garanțiile nucleare prevăzute la art. III alin. 1 din Tratat trebuie să fie precizate într-un acord de verificare între Comunitate, state și Agenție și definite astfel încât drepturile și obligațiile statelor și ale Comunității să nu fie afectate;

având în vedere că a fost aprobat de către Consiliul Guvernatorilor al Agenției (denumit în continuare *Consiliu*) un set cuprinzător de prevederi-model pentru structura și conținutul acordurilor dintre Agenție și state, necesar în legătură cu Tratatul, pentru a fi folosite ca bază de negociere a acordurilor de garanții nucleare dintre Agenție și statele părți la Tratat, neposesoare de arme nucleare;

având în vedere că Agenția este autorizată, în baza art. III lit. A pct. 5 din Statut, să aplice controlul de garanții nucleare, la cererea părților, oricărei înțelegeri bilaterale sau multilaterale sau, la cererea unui stat, oricărei activități a statului respectiv în domeniul energiei atomice;

având în vedere că este dorința Agenției, Comunității și statelor de a evita dublarea inutilă a activităților de garanții nucleare,

Agencia, Comunitatea și statele au convenit următoarele:

PARTEA I

Angajament fundamental

ARTICOLUL 1

Statele se angajează, în virtutea alin. 1 al art. III din Tratat, să accepte garanțiile nucleare, în conformitate cu termenii prezentului acord, asupra tuturor materiilor prime nucleare și materialelor fisionabile speciale în toate activitățile nucleare pașnice exercitate pe teritoriul lor, sub jurisdicția lor ori întreprinse sub controlul lor în orice alt loc, în scopul exclusiv de a verifica faptul că aceste materiale nu sunt deturnate spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive.

Aplicarea controlului de garanții

ARTICOLUL 2

Agencia are dreptul și obligația de a asigura aplicarea controlului de garanții, în conformitate cu termenii prezentului acord, asupra tuturor materiilor prime nucleare sau materialelor fisionabile speciale în toate activitățile nucleare pașnice pe teritoriile statelor, sub jurisdicția lor ori întreprinse sub controlul lor în orice alt loc, în scopul exclusiv de a verifica faptul că aceste materiale nu sunt deturnate spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive.

ARTICOLUL 3

a) Comunitatea se angajează, în aplicarea sistemului de garanții nucleare asupra tuturor materiilor prime nucleare și materialelor fisionabile speciale în toate activitățile nucleare pașnice de pe teritoriile statelor, să coopereze cu Agenția, în concordanță cu termenii prezentului acord, pentru a se asigura că aceste materii prime nucleare și materiale fisionabile speciale nu sunt deturnate spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive.

b) Agenția aplică sistemul său de garanții nucleare, în concordanță cu termenii prezentului acord, de o asemenea manieră încât să-i permită să verifice, în scopul de a constata că nu sunt deturnări de materiale nucleare de la utilizarea materialului nuclear în scopuri pașnice spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive, concluziile sistemului de garanții nucleare al Comunității. Verificările Agenției vor include, printre altele, observații și măsurători independente conduse de Agenție, în conformitate cu procedurile specificate în prezentul acord. În cadrul verificărilor sale, Agenția va ține cont de eficiența sistemului de garanții nucleare al Comunității, în conformitate cu termenii prezentului acord.

Cooperarea între Agenție, Comunitate și state

ARTICOLUL 4

Agencia, Comunitatea și statele cooperează, în măsura în care fiecare parte este implicată, pentru a înlesni aplicarea controlului de garanții nucleare prevăzut în prezentul acord și vor evita dubla aplicare a activităților de garanții nucleare.

Aplicarea controlului de garanții nucleare

ARTICOLUL 5

Controlul de garanții nucleare prevăzut în prezentul acord va fi aplicat de o manieră care:

- a) să evite stânjenirea dezvoltării economice și tehnologice în Comunitate sau a cooperării internaționale în domeniul activităților nucleare pașnice, inclusiv a schimburilor internaționale de materiale nucleare;
- b) să evite imixtiunea nedorită în activitățile nucleare pașnice din Comunitate și, în particular, în operarea instalațiilor; și
- c) să fie consecventă cu practicile gestiunii prudente, cerute pentru desfășurarea economică și sigură a activităților nucleare.

ARTICOLUL 6

a) Agenția va lua toate măsurile de precauție pentru a proteja secretele comerciale și industriale și alte informații confidențiale de care ia cunoștință în aplicarea prezentului acord;

- b) (i) Agenția nu va publica și nu va comunica niciunui stat, niciunei organizații sau persoane orice informații pe care le-a obținut în legătură cu aplicarea prezentului acord, cu excepția acelor informații specifice legate de aplicarea acestuia, care vor putea fi comunicate Consiliului și acelor membri ai personalului Agenției care necesită asemenea cunoștințe datorită responsabilităților pe care le au privind controlul de garanții nucleare, dar numai în măsura în care aceasta este necesar pentru ca Agenția să-și îndeplinească responsabilitățile în aplicarea prezentului acord;
- (ii) informațiile succinte asupra materialelor nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord vor putea fi publicate la hotărârea Consiliului, dacă statele direct implicate sau Comunitatea, în măsura în care oricare parte este individual implicată, consimt la aceasta.

ARTICOLUL 7

a) În aplicarea controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord se va ține seama pe deplin de dezvoltarea tehnologică în domeniul garanțiilor nucleare și se vor face toate

eforturile pentru a se asigura un raport optim cost/eficacitate și pentru aplicarea principiului unui control de garanții nucleare efectiv asupra fluxului de materiale nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, prin folosirea de dispozitive și de alte mijloace tehnice în anumite puncte strategice, în măsura în care tehnologia prezentă sau viitoare o va permite.

b) Pentru a se asigura un raport optim cost/eficacitate, se vor folosi mijloace, cum ar fi:

- (i) confirmarea, pentru a defini zonele de bilanț material în scopul înregistrării contabile;
- (ii) metodele statistice și prelevarea de probe prin sondaj pentru a evalua circuitul materialelor nucleare;
- (iii) concentrarea activităților de verificare la acele etape din ciclul combustibilului nuclear care implică producerea, prelucrarea, utilizarea și depozitarea materialelor nucleare, de la care ar putea fi ușor produse arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive și reducerea la minimum a procedurilor de verificare în ceea ce privește alte materiale nucleare, cu condiția ca aceasta să nu limiteze aplicarea prezentului acord.

Furnizarea de informații către Agenție

ARTICOLUL 8

a) Pentru a asigura aplicarea efectivă a controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, Comunitatea, în conformitate cu prevederile stabilite în prezentul acord, va furniza Agenției informații privitoare la materialele nucleare supuse controlului de garanții nucleare și caracteristicile instalațiilor relevante din punct de vedere al controlului de garanții nucleare asupra acestor materiale.

- b) (i) Agenția nu va cere decât un minim de informații și date necesare pentru îndeplinirea responsabilităților sale în baza prezentului acord;
- (ii) informațiile referitoare la instalații vor reprezenta minimul necesar pentru a asigura controlul de garanții nucleare în baza prezentului acord.

c) Dacă se solicită astfel de către Comunitate, Agenția va fi pregătită să examineze în locațiile Comunității informațiile descriptive pe care Comunitatea le consideră ca fiind deosebit de sensibile. Nu este necesar ca aceste informații să fie transmise fizic Agenției, cu condiția ca ele să fie puse prompt la dispoziția Agenției, pentru examinări ulterioare, desfășurate în locațiile Comunității.

Inspectorii Agenției

ARTICOLUL 9

- a) (i) Agenția trebuie să obțină consimțământul Comunității și al statelor pentru desemnarea inspectorilor Agenției în state.
- (ii) În cazul în care Comunitatea, fie la momentul propunerii de desemnare a unui inspector, fie în orice alt moment după ce s-a făcut desemnarea, are obiecții față de desemnare, Agenția va propune Comunității și statelor una sau mai multe alternative.
- (iii) Dacă, în urma refuzului repetat al Comunității de a accepta desemnarea de inspector ai Agenției, inspecțiile ce urmează a fi efectuate în baza prezentului acord ar fi împiedicate, un astfel de refuz va fi supus examinării Consiliului la momentul

transmiterii directorului general al Agenției (denumit în cele ce urmează *directorul general*), pentru ca acesta să ia măsurile corespunzătoare.

b) Comunitatea și statele implicate vor lua măsurile necesare pentru a se asigura că inspectorii Agenției își pot îndeplini efectiv atribuțiile în baza prezentului acord.

c) Vizitele și activitățile inspectorilor Agenției vor fi organizate astfel încât:

- (i) să reducă la minimum posibilele inconveniente și perturbări pentru Comunitate și pentru state și pentru activitățile nucleare pașnice inspectate;
- (ii) să asigure protecția secretelor industriale și a altor informații confidențiale care sunt aduse la cunoștința inspectorilor Agenției.

Privilegiile și imunități

ARTICOLUL 10

Fiecare stat va aplica Agenției, incluzând proprietățile, fondurile și bunurile sale, și inspectorilor ei și altor oficiali care exercită funcții în baza prezentului acord prevederile relevante ale Acordului privind privilegiile și imunitățile Agenției Internaționale pentru Energie Atomică (INFCIRC/9/Rev.2).

Consumarea sau diluarea materialelor nucleare

ARTICOLUL 11

Controlul de garanții nucleare, în baza prezentului acord, asupra materialelor nucleare va fi ridicat la momentul constatării de către Comunitate și Agenție că aceste materiale au fost consumate sau diluate astfel încât nu mai sunt utilizabile pentru vreo activitate nucleară relevantă din punct de vedere al controlului de garanții nucleare sau au devenit practic irecuperabile.

Transferul materialelor nucleare în afara statelor

ARTICOLUL 12

Comunitatea va notifica Agenției transferurile de materiale nucleare, supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, în afara statelor, în conformitate cu prevederile prezentului acord. Controlul de garanții nucleare în baza prezentului acord va înceta cu privire la materialele nucleare atunci când statul de destinație își va fi asumat responsabilitatea pentru acesta, astfel cum este prevăzut de prezentul acord. Agenția menține înregistrările privind fiecare transfer și, după caz, pentru reapplicarea controlului de garanții nucleare asupra materialelor nucleare transferate.

Prevederi referitoare la materiale nucleare care urmează să fie folosite în activități nenucleare

ARTICOLUL 13

În cazul în care materialele nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord urmează să fie utilizate în activități nenucleare, cum ar fi producerea aliajelor sau a ceramicii, Comunitatea va conveni cu Agenția, înainte ca materialele să fie astfel utilizate, asupra condițiilor în care va putea fi ridicat controlul de garanții nucleare asupra acestor materiale în baza prezentului acord.

Neaplicarea controlului de garanții nucleare asupra materialelor nucleare care urmează să fie folosite în activități care nu au scopuri pașnice

ARTICOLUL 14

Dacă un stat intenționează să își exercite libertatea de a utiliza materiale nucleare, care necesită să fie supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, într-o activitate nucleară care nu necesită aplicarea controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, se vor aplica următoarele proceduri:

a) Comunitatea și statul vor informa Agenția asupra activității și statul va preciza în mod clar:

- (i) că folosirea materialelor nucleare într-o activitate militară neinterzisă nu este incompatibilă cu un eventual angajament asumat de către acesta și pentru care se aplică controlul de garanții nucleare al Agenției, precum și că aceste materiale sunt utilizate numai într-o activitate nucleară pașnică; și
- (ii) că, în perioada de neaplicare a controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, materialele nucleare nu vor fi utilizate la producerea de arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive.

b) Agenția și Comunitatea vor încheia o înțelegere, conform căreia nu va fi aplicat controlul de garanții nucleare prevăzut de prezentul acord doar atât timp cât materialele nucleare vor fi utilizate într-o astfel de activitate. Înțelegerea va preciza, pe cât posibil, perioada sau împrejurările în care un asemenea control de garanții nucleare nu va fi aplicat. În orice caz, controlul de garanții nucleare prevăzut în prezentul acord va fi aplicat din nou, de îndată ce materialele nucleare vor fi reintroduse într-o activitate nucleară pașnică. Agenția va fi ținută la curent asupra cantității totale și compoziției acestor materiale supuse controlului de garanții nucleare din afara aceluși stat sau acelor state.

c) Fiecare înțelegere se încheie cu acordul Agenției. Acest acord va fi dat în cel mai scurt timp posibil și se va referi numai la aspecte, cum ar fi, printre altele, prevederi referitoare la durată, modalități de aplicare și raportare, dar nu va implica vreo aprobare a activității militare, nici cunoașterea secretelor militare privind această activitate, nici nu se va referi la utilizarea materialelor nucleare în această activitate.

Finanțare

ARTICOLUL 15

Agenția, Comunitatea și statele vor suporta cheltuielile pe care le efectuează fiecare în executarea obligațiilor lor în baza prezentului acord. Totuși, în cazul în care Comunitatea, statele sau persoanele de sub jurisdicția acestora efectuează cheltuieli extraordinare ca rezultat al unei cereri exprese a Agenției, Agenția va rambursa contravaloarea acestor cheltuieli, cu condiția ca aceasta să fi consumat în prealabil. În orice caz, Agenția va suporta costurile oricăror măsurători sau prelevări suplimentare de probe pe care inspectorii Agenției le pot cere.

Răspunderea civilă a unei terțe părți pentru daune nucleare

ARTICOLUL 16

Comunitatea și statele vor asigura ca orice protecție împotriva răspunderii civile a unei terțe părți pentru daune nucleare, inclusiv orice asigurare sau orice altă garanție

financiară disponibilă în baza legislației sau reglementărilor lor să se aplice Agenției și funcționarilor săi, în scopul îndeplinirii prevederilor prezentului acord, în aceeași manieră în care respectiva protecție se aplică și cetățenilor statelor.

Responsabilitatea internațională

ARTICOLUL 17

Orice pretenție formulată de Comunitate sau de un stat împotriva Agenției ori de către Agenție împotriva Comunității sau a unui stat cu privire la orice daună care rezultă din aplicarea sistemului de garanții nucleare, în baza prezentului acord, alta decât dauna cauzată de un incident nuclear, va fi soluționată în conformitate cu dreptul internațional.

Măsuri ce permit verificarea absenței deturnării

ARTICOLUL 18

În cazul în care Consiliul, la sesizarea directorului general, decide că este esențial și urgent pentru Comunitate sau pentru un stat, în măsura în care fiecare parte este implicată individual să ia o anumită măsură pentru a asigura verificarea că materialele nucleare supuse controlului de garanții nucleare, în baza prezentului acord, nu sunt deturnate către arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive, Consiliul poate invita Comunitatea sau acel stat să ia măsurile solicitate fără întârziere, independent de orice procedură angajată pentru reglementarea unui litigiu, conform art. 22.

ARTICOLUL 19

În cazul în care Consiliul, după examinarea informațiilor relevante comunicate de directorul general, constată că Agenția nu poate verifica dacă materialele nucleare necesar a fi supuse controlului de garanții nucleare, în baza prezentului acord, nu au fost deturnate spre arme nucleare sau alte dispozitive nucleare explozive, acesta poate raporta, astfel cum se specifică în art. XII lit. C din Statut, și poate lua și alte măsuri prevăzute la litera menționată, după caz. În acest scop, Consiliul va ține seama de măsura în care a fost aplicat controlul de garanții nucleare și va da Comunității și statului, în măsura în care fiecare parte este implicată individual, toate posibilitățile rezonabile de a-i furniza Consiliului toate asigurările suplimentare necesare.

Interpretarea și aplicarea acordului și soluționarea litigiilor

ARTICOLUL 20

La cererea Agenției, a Comunității sau a unui stat, vor avea loc consultări asupra oricărei probleme apărute ca urmare a interpretării sau aplicării prezentului acord.

ARTICOLUL 21

Comunitatea și statele vor avea dreptul de a solicita ca orice problemă apărută ca urmare a interpretării sau aplicării prezentului acord să fie examinată de Consiliu. Consiliul va invita Comunitatea și statul implicat să participe la discutarea oricărei astfel de probleme de către Consiliu.

ARTICOLUL 22

Orice litigiu apărut ca urmare a interpretării sau aplicării prezentului acord, cu excepția litigiilor privitoare la o constatare a Consiliului în baza art. 19 sau la o măsură luată de Consiliu în urma unei astfel de constatări, care nu este soluționat prin

negociere sau prin altă procedură convenită de Agenție, de Comunitate și de state, va fi supus, la cererea oricăruia dintre aceștia, unui tribunal de arbitraj compus din 5 arbitri. Comunitatea și statele vor desemna 2 arbitri și Agenția va desemna, de asemenea, 2 arbitri, iar cei 4 arbitri astfel desemnați vor alege un al cincilea, care va fi președintele. Dacă în termen de 30 de zile de la data cererii de arbitraj Comunitatea și statele sau Agenția nu au desemnat fiecare câte 2 arbitri, Comunitatea sau Agenția poate solicita președintelui Curții Internaționale de Justiție să numească acești arbitri. Aceeași procedură se aplică și dacă, în termen de 30 de zile de la desemnarea sau numirea celui de-al patrulea arbitru, nu a fost ales cel de al cincilea arbitru. Majoritatea membrilor tribunalului de arbitraj constituie cvorumul și toate hotărârile necesită acordul a cel puțin 3 judecători. Procedura de arbitraj se stabilește de către tribunal. Deciziile tribunalului sunt obligatorii pentru Agenție, Comunitate și statele implicate.

Aderarea

ARTICOLUL 23

a) Prezentul acord intră în vigoare pentru statele părți ale Tratatului, care nu dețin arme nucleare și devin membre ale Comunității Europene, la momentul:

- (i) notificării Agenției de către statul vizat cu privire la îndeplinirea procedurilor sale referitoare la intrarea în vigoare a prezentului acord;
- (ii) notificării Agenției de către Comunitate cu privire la faptul că poate aplica controlul de garanții nucleare în acel stat, în scopurile prezentului acord.

b) În cazul în care statul vizat a încheiat alte acorduri cu Agenția pentru aplicarea sistemului de garanții nucleare al Agenției, la momentul intrării în vigoare a prezentului acord pentru acel stat, aplicarea sistemului de garanții nucleare al Agenției în baza acelor acorduri va fi suspendată pe durata în care prezentul acord este în vigoare, cu condiția ca angajamentul statului, în baza acelor acorduri, de a nu utiliza articole care fac obiectul acestora în vreun scop militar ulterior să continue să fie aplicat.

Amendarea acordului

ARTICOLUL 24

a) Agenția, Comunitatea și statele se vor consulta, la cererea oricăruia dintre acestea, cu privire la amendamentele la prezentul acord.

b) Toate amendamentele necesită acordul Agenției, Comunității și statelor.

c) Directorul general va informa prompt toate statele membre ale Agenției asupra oricărui amendament la prezentul acord.

Intrarea în vigoare și durata

ARTICOLUL 25

a) Prezentul acord intră în vigoare la data la care Agenția primește din partea Comunității și a statelor notificarea scrisă din care să rezulte că propriile cerințe pentru intrarea în vigoare au fost îndeplinite. Directorul general va informa prompt toate statele membre ale Agenției cu privire la intrarea în vigoare a prezentului acord.

b) Prezentul acord rămâne în vigoare atâta timp cât statele sunt părți la Tratat.

Protocol

ARTICOLUL 26

Protocolul anexat la prezentul acord este parte integrantă a acestuia. Termenul *Acord* utilizat în acest instrument se referă la Acord și Protocol luate împreună.

PARTEA a II-a

Introducere

ARTICOLUL 27

Obiectul prezentei părți a acordului este de a specifica, astfel cum s-a solicitat, procedurile care trebuie aplicate pentru implementarea prevederilor privind controlul de garanții nucleare din partea I.

Obiectivele controlului de garanții nucleare

ARTICOLUL 28

Obiectivul procedurilor de aplicare a sistemului de garanții nucleare prevăzute în prezentul acord este de a detecta rapid deturnarea de cantități semnificative de materiale nucleare de la activități nucleare pașnice spre fabricarea de arme nucleare sau de alte dispozitive nucleare explozive ori pentru scopuri necunoscute și de a împiedica o astfel de deturnare pe calea unei detectări rapide.

ARTICOLUL 29

În scopul atingerii obiectivului prevăzut în art. 28, înregistrarea contabilă va fi folosită ca măsură de control de garanții nucleare de importanță fundamentală, asociată containerizării și supravegherii, ca măsuri complementare importante.

ARTICOLUL 30

Concluzia tehnică a activităților de verificare ale Agenției va fi o declarație pentru fiecare zonă de bilanț material cu privire la diferența de inventar pentru o perioadă determinată și indicându-se limitele de precizie ale cantităților declarate.

Sistemul de garanții nucleare al Comunității

ARTICOLUL 31

În conformitate cu art. 3, Agenția, în îndeplinirea activităților sale de verificare, va utiliza pe deplin sistemul de garanții nucleare al Comunității.

ARTICOLUL 32

Sistemul Comunității de înregistrare contabilă și de control al tuturor materialelor nucleare în baza prezentului acord se bazează pe un ansamblu de zone de bilanț material. În aplicarea controlului său de garanții nucleare, Comunitatea va utiliza și, în măsura în care este necesar, va prevedea, după caz și după cum s-a specificat în înțelegerile subsidiare, stabilirea unor măsuri ca:

- a) un sistem de măsurare pentru determinarea cantităților de materiale nucleare primite, produse, expediate, pierdute sau retrase în alt mod din inventar și a cantităților din inventar;
- b) evaluarea preciziei și exactității măsurărilor și estimarea incertitudinii în măsurători;

c) proceduri de constatare, examinare și evaluare a diferențelor dintre măsurătorile făcute de către expeditor și de către destinatar;

d) proceduri de efectuare a inventarului fizic;

e) proceduri de evaluare a acumulărilor inventarului nemăsurabil și a pierderilor nemăsurabile;

f) un sistem de înregistrare și de rapoarte menționând, pentru fiecare zonă de bilanț material, inventarul de materiale nucleare și variațiile acestui inventar, inclusiv intrările și ieșirile;

g) prevederi vizând asigurarea aplicării corecte a procedurilor și regulilor de înregistrare contabilă; și

h) proceduri pentru furnizarea de rapoarte către Agenție, în conformitate cu art. 59—65 și 67—69.

ARTICOLUL 33

Controlul de garanții nucleare, în baza prezentului acord, nu se aplică asupra materialelor din activitățile de minerit sau de prelucrare a minereurilor.

ARTICOLUL 34

a) În cazul în care materialele conținând uraniu sau toriu, care nu au atins etapa din ciclul combustibilului nuclear menționată la lit. c), sunt direct sau indirect exportate către un stat neposesor de arme nucleare care nu este parte la prezentul acord, Comunitatea va informa Agenția asupra cantității, compoziției și destinației acestora, cu excepția cazului în care materialele sunt exportate în scopuri specific nonnucleare.

b) În cazul în care materialele conținând uraniu sau toriu, care nu au atins etapa din ciclul combustibilului nuclear menționată la lit. c), sunt importate în state, Comunitatea va informa Agenția asupra cantității și compoziției acestora, cu excepția cazului în care materialele sunt importate în scopuri specific nonnucleare.

c) În cazul în care vreun material nuclear cu compoziția și puritatea corespunzătoare pentru fabricarea combustibilului sau pentru îmbogățirea izotopică părăsește uzina sau etapa de prelucrare în care a fost produs ori dacă un asemenea material nuclear sau orice alt material nuclear produs într-o etapă ulterioară din ciclul combustibilului nuclear este importat în state, materialul nuclear va fi atunci supus celorlalte proceduri de control de garanții nucleare specificate în prezentul acord.

Ridicarea controlului de garanții nucleare

ARTICOLUL 35

a) Controlul de garanții nucleare asupra materialelor nucleare, în baza prezentului acord, este ridicat în condițiile stabilite la art. 11. În cazul în care condițiile acestui articol nu sunt satisfăcute, dar Comunitatea consideră că recuperarea din reziduuri a materialelor nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord nu este realizabilă sau dorită pentru moment, Agenția și Comunitatea se vor consulta cu privire la măsurile de control de garanții nucleare care trebuie aplicate.

b) Controlul de garanții nucleare asupra materialelor nucleare, în baza prezentului acord, este ridicat în condițiile stabilite la art. 13, cu condiția ca Agenția și Comunitatea să convină că aceste materiale nucleare sunt practic recuperabile.

Scutirea de la controlul de garanții nucleare

ARTICOLUL 36

La cererea Comunității, Agenția va scuti materialele nucleare de la controlul de garanții nucleare, după cum urmează:

a) produsele fisionabile speciale, în cazul în care sunt folosite în cantități de ordinul gramului sau mai mici, ca elemente sensitive în instrumente;

b) materialele nucleare, în cazul în care sunt folosite în activități nonnucleare, în conformitate cu art. 13, dacă astfel de materiale sunt recuperabile; și

c) plutoniul cu concentrația izotopică în plutoniu 238 care depășește 80%.

ARTICOLUL 37

La cererea Comunității, Agenția va scuti de la controlul de garanții nucleare în baza prezentului acord materialele nucleare care altfel ar fi supuse controlului de garanții nucleare, cu condiția ca toată cantitatea de materiale nucleare care a fost scutită în state, în conformitate cu prezentul articol, să nu poată depăși în niciun moment:

a) în total un kilogram de material fisionabil special, care poate consta în unul sau mai multe din următoarele:

(i) plutoniu;

(ii) uraniu cu o îmbogățire egală sau mai mare de 0,2 (20%), a cărui masă se consideră egală cu masa reală înmulțită cu gradul de îmbogățire; și

(iii) uraniu cu o îmbogățire mai mică de 0,2 (20%), dar superioară celei a uraniului natural, a cărui masă se consideră egală cu masa sa reală înmulțită cu de 5 ori pătratul îmbogățirii;

b) 10 tone, în total, de uraniu natural și uraniu sărăcit cu o îmbogățire de peste 0,005 (0,5%);

c) 20 tone de uraniu sărăcit, cu o îmbogățire egală sau mai mică de 0,005 (0,5%);

d) 20 tone de toriu,

sau cantități mai mari, astfel cum pot fi specificate de Consiliu în vederea unei aplicări uniforme.

ARTICOLUL 38

Dacă materialele nucleare scutite urmează să fie prelucrate sau depozitate împreună cu materiale nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, vor fi elaborate dispoziții în vederea reaplicării controlului de garanții nucleare la acestea.

Înțelegeri subsidiare

ARTICOLUL 39

Comunitatea va încheia înțelegeri subsidiare cu Agenția, în care se va specifica detaliat modul în care vor fi aplicate procedurile stabilite în prezentul acord, în măsura în care să permită Agenției să își îndeplinească în mod efectiv și eficace responsabilitățile sale în baza prezentului acord. Înțelegerile subsidiare pot fi extinse sau modificate prin acord între Comunitate și Agenție, fără amendamente la prezentul acord.

ARTICOLUL 40

Înțelegerile subsidiare intră în vigoare în același timp cu sau cât mai curând posibil după intrarea în vigoare a prezentului acord. Agenția, Comunitatea și statele vor depune toate eforturile pentru intrarea în vigoare a acestora în decurs de

90 de zile după intrarea în vigoare a prezentului acord; extinderea acestei perioade necesită un acord între Agenție, Comunitate și state. Comunitatea va furniza cu promptitudine Agenției informațiile necesare pentru finalizarea înțelegerilor subsidiare. La momentul intrării în vigoare a prezentului acord, Agenția va avea dreptul de a aplica procedurile stabilite în acesta cu privire la materialele nucleare enumerate în inventarul prevăzut în art. 41, chiar dacă înțelegerile subsidiare nu au intrat încă în vigoare.

Inventarul

ARTICOLUL 41

Pe baza raportului inițial menționat la art. 62, Agenția va stabili un inventar unic al tuturor materialelor nucleare din statele supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, indiferent de originea lor, și va menține acest inventar pe baza rapoartelor ulterioare și a rezultatelor activităților sale de verificare. Copii ale inventarului vor fi puse la dispoziția Comunității la intervale ce urmează să fie convenite.

Informații descriptive

Dispoziții generale

ARTICOLUL 42

În conformitate cu art. 8, informațiile descriptive referitoare la instalațiile existente vor fi furnizate Agenției de către Comunitate în cursul discutării înțelegerilor subsidiare. Termenele pentru furnizarea informațiilor descriptive cu privire la instalațiile noi vor fi specificate în înțelegerile subsidiare și astfel de informații vor fi furnizate în cel mai scurt timp posibil, înainte ca materialele nucleare să fie introduse într-o instalație nouă.

ARTICOLUL 43

Informațiile descriptive comunicate Agenției vor include, pentru fiecare instalație nucleară, după caz:

a) datele de identificare a instalației, cuprinzând caracterul său general, scopul, capacitatea nominală și amplasarea geografică, denumirea și adresa care vor fi utilizate în activitățile economice curente;

b) o descriere a amplasării generale a instalației, indicând, în măsura în care este posibil, forma, amplasarea și fluxul materialelor nucleare și planul general de amplasare a articolelor importante de echipamente care folosesc, produc sau prelucrează materiale nucleare;

c) o descriere a caracteristicilor instalației în ceea ce privește înregistrarea contabilă, containerizarea și supravegherea materialelor; și

d) o descriere a procedurilor existente și propuse pentru instalații, pentru înregistrarea contabilă și controlul materialelor nucleare, indicând în special zonele de bilanț material stabilite de operator, măsurătorile pe flux și procedurile de efectuare a inventarului fizic.

ARTICOLUL 44

Orice alte informații relevante privitoare la aplicarea controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord vor fi comunicate, de asemenea, Agenției, pentru fiecare instalație, dacă este astfel specificat în înțelegerile subsidiare. Comunitatea va furniza Agenției informații suplimentare cu privire la procedurile sanitare și de securitate pe care Agenția

le va respecta și cărora, în instalații, inspectorii Agenției vor trebui să se conformeze.

ARTICOLUL 45

Agenției îi vor fi furnizate de către Comunitate, spre examinare, informațiile descriptive cu privire la modificările relevante față de scopul controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord și va fi informată asupra oricărei modificări a informațiilor furnizate în baza art. 44, în timp util, pentru ca procedurile de control de garanții nucleare care trebuie aplicate să poată fi ajustate dacă este necesar.

ARTICOLUL 46

Scopul examinării informațiilor descriptive

Informațiile descriptive furnizate Agenției vor fi utilizate în următoarele scopuri:

a) identificarea caracteristicilor instalațiilor și materialelor nucleare relevante pentru aplicarea controlului de garanții nucleare la materialele nucleare îndeajuns de detaliat pentru facilitarea verificării;

b) determinarea zonelor de bilanț material care vor fi utilizate în scopul înregistrării contabile în baza prezentului acord și alegerea acelor puncte strategice care sunt puncte principale de măsură și care vor fi utilizate la determinarea fluxului și a inventarului de materiale nucleare; pentru a determina astfel de zone de bilanț material, printre altele vor fi aplicate următoarele criterii:

- (i) mărimea zonelor de bilanț material va fi legată de precizia cu care se poate stabili bilanțul material;
- (ii) la determinarea zonelor de bilanț material se va fructifica orice oportunitate oferită de containerizare și supraveghere, pentru a asigura completitudinea măsurătorilor de flux și în felul acesta să se simplifice aplicarea controlului de garanții nucleare și să se concentreze eforturile de măsurare în punctele principale de măsură;
- (iii) o zonă specială de bilanț material se poate stabili, la cererea Comunității sau a statului vizat, în jurul unei etape a procesului care implică informații sensibile din punct de vedere comercial;

c) fixarea frecvenței nominale și a procedurilor pentru efectuarea inventarelor fizice ale materialelor nucleare în scopul înregistrării contabile în baza prezentului acord;

d) stabilirea cerințelor cu privire la înregistrări și rapoarte, precum și metodele de evaluare a înregistrărilor;

e) determinarea cerințelor și a procedurilor de verificare a cantității și a amplasării materialelor nucleare; și

f) alegerea combinațiilor adecvate de metode și tehnici de containerizare și de supraveghere și punctele strategice în care acestea vor fi aplicate.

Rezultatele examinării informațiilor descriptive, după cum s-a convenit între Agenție și Comunitate, vor fi incluse în înțelegerile subsidiare.

ARTICOLUL 47

Reexaminarea informațiilor descriptive

Informațiile descriptive vor fi reexaminare în lumina schimbărilor survenite în condițiile de operare, a perfecționărilor în tehnologia controlului de garanții nucleare sau pe baza experienței în aplicarea procedurilor de verificare,

în vederea modificării acțiunilor întreprinse în conformitate cu art. 46.

ARTICOLUL 48

Verificarea informațiilor descriptive

Agenția, în cooperare cu Comunitatea și cu statul implicat, poate trimite inspectori la instalații pentru a verifica informațiile descriptive furnizate Agenției conform art. 42—45, în scopurile precizate în art. 46.

Informații referitoare la materialele nucleare din exteriorul instalațiilor

ARTICOLUL 49

În cazul în care materialele nucleare vor fi utilizate în mod obișnuit în afara instalațiilor, Agenției i se vor furniza de către Comunitate următoarele informații, după caz:

a) o descriere generală a utilizării materialelor nucleare, amplasamentul lor geografic, numele utilizatorului și adresa pentru activități economice curente; și

b) o descriere generală a procedurilor existente și propuse pentru înregistrarea contabilă și controlul materialelor nucleare, după cum este specificat în înțelegerile subsidiare.

Agenția va fi informată fără întârziere de către Comunitate asupra oricărei modificări în informațiile furnizate în baza prezentului articol.

ARTICOLUL 50

Informațiile furnizate Agenției în baza art. 49 pot fi folosite, în măsura necesară, în scopurile precizate la art. 46 lit. b)—f).

Sistemul de înregistrare

Dispoziții generale

ARTICOLUL 51

Comunitatea va stabili ca înregistrările să fie păstrate pentru fiecare zonă de bilanț material. Sistemul de înregistrare va fi descris în înțelegerile subsidiare.

ARTICOLUL 52

Comunitatea va lua măsuri pentru a facilita examinarea înregistrărilor de către inspectorii Agenției, în special dacă înregistrările nu sunt păstrate în limbile engleză, franceză, rusă sau spaniolă.

ARTICOLUL 53

Înregistrările vor fi păstrate cel puțin 5 ani.

ARTICOLUL 54

După caz, înregistrările vor consta în:

a) înregistrări contabile ale tuturor materialelor nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord; și

b) înregistrări de operare pentru instalațiile ce conțin astfel de materiale nucleare.

ARTICOLUL 55

Sistemul de măsurare pe care se bazează înregistrările folosite pentru elaborarea rapoartelor fie se va conforma celor mai recente standarde internaționale, fie va fi echivalent din punct de vedere calitativ cu astfel de standarde.

Înregistrări contabile

ARTICOLUL 56

Înregistrările contabile vor specifica, pentru fiecare zonă de bilanț material, următoarele:

a) toate variațiile de inventar, pentru a permite determinarea inventarului scriptic în orice moment;

b) toate rezultatele măsurătorilor care sunt folosite pentru determinarea inventarului fizic; și

c) toate ajustările și corecturile care au fost făcute cu privire la variațiile de inventar, inventarele scriptice și inventarele fizice.

ARTICOLUL 57

Pentru toate variațiile de inventar și pentru toate inventarele fizice, înregistrările vor arăta, pentru fiecare lot de materiale nucleare: identificarea materialelor, datele referitoare la lot și datele cu privire la sursă. Înregistrările vor contabiliza separat cantitățile de uraniu, toriu și plutoniu din fiecare lot de materiale nucleare. Pentru fiecare variație de inventar vor fi indicate data variației de inventar și, când este cazul, zona de bilanț material expeditoare și zona primitoare sau destinatarul.

ARTICOLUL 58

Înregistrări de operare

Înregistrările de operare vor specifica, după caz, pentru fiecare zonă de bilanț material:

a) acele date de operare care sunt folosite pentru stabilirea variațiilor cantităților și compoziției materialelor nucleare;

b) datele obținute prin etalonarea rezervoarelor și a aparatelor, din probe și analize, procedurile de control al calității ale măsurătorilor și estimările derivate ale erorilor aleatorii și ale erorilor sistematice;

c) descrierea succesiunii măsurilor luate pentru pregătirea și efectuarea inventarelor fizice, cu scopul de a se asigura că sunt corecte și complete; și

d) descrierea acțiunilor efectuate pentru a preciza cauza și ordinul de mărime ale oricărei pierderi accidentale sau necuantificabile ce ar putea surveni.

Sistemul de rapoarte

Dispoziții generale

ARTICOLUL 59

Comunitatea va furniza Agenției rapoartele prevăzute la art. 60—65 și 67—69, referitoare la materialele nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord.

ARTICOLUL 60

Rapoartele vor fi redactate în limbile engleză, franceză, rusă sau spaniolă, cu excepția cazului în care se prevede altfel în înțelegerile subsidiare.

ARTICOLUL 61

Rapoartele se bazează pe sistemul de înregistrare prevăzut la art. 51—58 și vor include, după caz, rapoarte contabile și rapoarte speciale.

Rapoartele contabile

ARTICOLUL 62

Agenției îi va fi furnizat de către Comunitate un raport inițial asupra tuturor materialelor nucleare supuse controlului de

garanții nucleare în baza prezentului acord. Raportul inițial va fi expediat Agenției în 30 de zile de la ultima zi a lunii calendaristice în care intră în vigoare prezentul acord și va reflecta situația până în ultima zi a acelei luni.

ARTICOLUL 63

Pentru fiecare zonă de bilanț material, Comunitatea va furniza Agenției următoarele rapoarte contabile:

a) rapoarte asupra variațiilor de inventar, care să indice toate variațiile de inventar ale materialelor nucleare. Rapoartele se expediază cât mai repede posibil și, în orice caz, în termenul prevăzut în înțelegerile subsidiare; și

b) rapoarte asupra bilanțului material, care să indice bilanțul material efectuat pe baza unui inventar fizic al materialelor nucleare existente efectiv în zona de bilanț material. Rapoartele se expediază cât mai repede posibil și, în orice caz, în termenul prevăzut în înțelegerile subsidiare.

Rapoartele sunt bazate pe datele disponibile la data redactării și pot fi corectate ulterior, dacă este cazul.

ARTICOLUL 64

Rapoartele asupra variațiilor de inventar vor preciza, pentru fiecare lot de materiale nucleare, identitatea și datele referitoare la lot, data variației de inventar și, după caz, zona de bilanț expeditoare și zona primitoare sau destinatarul. Aceste rapoarte vor fi însoțite de note concise, în care:

a) se explică variațiile de inventar pe baza datelor de operare cuprinse în înregistrările de operare prevăzute la art. 58 lit. a); și

b) se descrie, așa cum este specificat în înțelegerile subsidiare, programul de operare previzionat, în special efectuarea inventarului fizic.

ARTICOLUL 65

Comunitatea va raporta fiecare variație de inventar, ajustare și corectare, fie periodic, într-o listă unificată, fie individual. Variațiile de inventar sunt raportate pe loturi. După cum specifică înțelegerile subsidiare, variațiile mici de inventar al materialelor nucleare, cum sunt transferurile de eşantioane, pot fi grupate într-un singur lot și raportate ca o singură variație de inventar.

ARTICOLUL 66

Agenția va furniza Comunității, pentru uzul părților interesate, declarații semestriale privind inventarele scriptice asupra materialelor nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, pentru fiecare zonă de bilanț material, bazate pe rapoartele de variații de inventar pentru perioada la care se referă fiecare astfel de declarație.

ARTICOLUL 67

Rapoartele de bilanț material vor conține, cu excepția cazului în care Agenția și Comunitatea au convenit altfel, următoarele date de intrare:

- a) inventarul fizic inițial;
- b) variațiile de inventar (întâi creșterile, apoi scăderile);
- c) inventarul scriptic final;
- d) diferențele expeditor — destinatar;
- e) inventarul scriptic final corectat;
- f) inventarul fizic final; și
- g) materialul necontabilizat.

O declarație asupra inventarului fizic, cuprinzând toate loturile luate separat și specificând identitatea fiecărui material

și datele referitoare la fiecare lot, va fi anexată la fiecare raport privind bilanțul materialelor.

ARTICOLUL 68

Rapoarte speciale

Comunitatea va elabora fără întârziere rapoarte speciale:

a) în cazul în care vreun incident sau vreo împrejurare excepțională determină Comunitatea să considere că materiale nucleare sunt sau au putut fi pierdute în cantități ce depășesc limitele specificate în acest scop în înțelegerile subsidiare; sau

b) în cazul în care containerizarea a fost modificată în mod neașteptat față de cea specificată în înțelegerile subsidiare, astfel încât transferul neautorizat de materiale nucleare a devenit posibil.

ARTICOLUL 69

Precizări și clarificări asupra rapoartelor

La cererea Agenției, Comunitatea îi va furniza precizări sau clarificări asupra oricărui raport, în măsura în care este relevant pentru scopul aplicării controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord.

Inspecții

ARTICOLUL 70

Dispoziții finale

Agenția are dreptul de a efectua inspecții, după cum este prevăzut în prezentul acord.

Obiectivele inspecțiilor

ARTICOLUL 71

Agenția poate efectua inspecții ad-hoc pentru:

a) a verifica informațiile cuprinse în raportul inițial asupra materialelor nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord și a identifica și verifica schimbările de situație care au intervenit între data raportului inițial și data intrării în vigoare a înțelegerilor subsidiare cu privire la o instalație dată; și

b) a identifica și, dacă este posibil, a verifica cantitatea și compoziția materialelor nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, conform art. 93 și 96, înainte de transferul acestora în afară sau la momentul transferului în state, cu excepția transferurilor în interiorul Comunității.

ARTICOLUL 72

Agenția poate efectua inspecții curente pentru:

a) a verifica dacă rapoartele sunt conforme cu înregistrările;

b) a verifica amplasamentul, identitatea, cantitatea și compoziția tuturor materialelor nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord; și

c) a verifica informațiile referitoare la cauzele posibile ale diferențelor de inventar, diferențelor expeditor — primitor și ale neclarităților din inventarul scriptic.

ARTICOLUL 73

În baza procedurilor prevăzute la art. 77, Agenția poate efectua inspecții speciale:

a) pentru a verifica informațiile cuprinse în rapoartele speciale; sau

b) dacă Agenția consideră că informațiile furnizate de Comunitate, inclusiv explicațiile oferite de Comunitate și

informațiile obținute din inspecțiile curente, nu îi sunt suficiente pentru a-și îndeplini obligațiile în baza prezentului acord.

O inspecție este considerată ca fiind specială atunci când este fie adițională inspecțiilor curente prevăzute de prezentul acord, fie când implică accesul la informații sau amplasamente suplimentare celor specificate la art. 76 pentru inspecțiile curente și pentru inspecțiile ad-hoc sau în ambele situații.

Scopul inspecțiilor

ARTICOLUL 74

În scopurile menționate în art. 71—73, Agenția poate:

a) să examineze înregistrările menținute în conformitate cu art. 51—58;

b) să efectueze măsurători independente asupra tuturor materialelor nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord;

c) să verifice funcționarea și etalonarea aparatelor și a altor echipamente de măsură și control;

d) să aplice și să folosească măsuri de supraveghere și de containerizare; și

e) să folosească alte metode obiective care s-au dovedit realizabile din punct de vedere tehnic.

ARTICOLUL 75

În baza prevederilor art. 74, Agenției i se va da posibilitatea:

a) să supravegheze ca probele de la punctele principale de măsură pentru bilanțul material să fie prelevate în conformitate cu procedurile care furnizează probe reprezentative, să supravegheze tratamentul și analiza probelor și să obțină dubluri ale unor astfel de probe;

b) să supravegheze ca măsurătorile materialelor nucleare la punctele principale de măsură pentru bilanțul material să fie reprezentative și să supravegheze etalonarea aparatelor și a echipamentelor implicate;

c) să facă aranjamente cu Comunitatea și, în măsura necesară, cu statul implicat ca, dacă este necesar:

(i) să se efectueze măsurători suplimentare și să se ia probe suplimentare pentru uzul Agenției;

(ii) să fie analizate probele analitice standard ale Agenției;

(iii) să se utilizeze standarde absolute corespunzătoare pentru etalonarea aparatelor și a altor echipamente; și

(iv) să se efectueze alte etalonări;

d) să ia măsurile necesare utilizării aparaturii proprii pentru măsurători independente și supraveghere și, dacă s-a convenit și specificat astfel în înțelegerile subsidiare, să ia măsurile necesare pentru instalarea unor astfel de echipamente;

e) să își aplice sigiliile și alte dispozitive de identificare și de detectare asupra containerelor, dacă s-a convenit și specificat astfel în înțelegerile subsidiare; și

f) să ia măsurile necesare împreună cu Comunitatea sau cu statul implicat, pentru expedierea probelor recoltate pentru uzul Agenției.

Dreptul de acces pentru inspecții

ARTICOLUL 76

a) În scopurile specificate la art. 71 lit. a) și până în momentul în care punctele strategice vor fi specificate în înțelegerile subsidiare, inspectorii Agenției vor avea acces la

orice amplasament în care raportul inițial sau vreo inspecție efectuată în legătură cu acest raport indică prezența de materiale nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord.

b) În scopurile specificate la art. 71 lit. b), inspectorii Agenției vor avea acces la orice amplasament despre care Agenția a fost notificată conform art. 92 lit. d) pct. iii) sau conform art. 95 lit. d) pct. iii).

c) În scopurile specificate la art. 72, inspectorii Agenției vor avea acces numai în punctele strategice specificate în înțelegerile subsidiare și la înregistrările menținute conform art. 51—58; și

d) În cazul în care Comunitatea consideră că, din cauza unor împrejurări excepționale, trebuie extinse restricțiile cu privire la dreptul de acces acordat Agenției, Comunitatea și Agenția vor face fără întârziere aranjamente pentru a permite Agenției să se achite de responsabilitățile sale privind controlul de garanții nucleare, prin prisma acestor restricții. Directorul general va raporta fiecare astfel de aranjament Consiliului.

ARTICOLUL 77

În situațiile care pot duce la efectuarea de inspecții speciale în scopurile specificate la art. 73, Comunitatea și Agenția se consultă imediat. Ca urmare a acestor consultări, Agenția poate:

a) efectua inspecții suplimentar față de inspecțiile curente prevăzute în prezentul acord; și

b) obține, cu acordul Comunității, dreptul de acces la informații sau amplasamente suplimentar față de cele specificate la art. 76. Orice dezacord va fi soluționat în conformitate cu art. 21 și 22. În cazul în care acțiunea Comunității sau a unui stat este esențială și urgentă, în măsura în care oricare parte este implicată individual, se aplică prevederile art. 18.

Frecvența și intensitatea inspecțiilor curente

ARTICOLUL 78

Numărul, intensitatea și durata inspecțiilor curente, aplicând o planificare optimă, vor fi menținute la un minim compatibil cu aplicarea efectivă a procedurilor de control de garanții nucleare stabilite de prezentul acord, iar utilizarea resurselor existente pentru efectuarea inspecțiilor, în baza prezentului acord, se va face în mod optim și cât mai economic.

ARTICOLUL 79

Agenția poate efectua o inspecție curentă pe an, în cazul instalațiilor și al zonelor de bilanț material exterioare instalațiilor conținând o cantitate de materiale nucleare sau având un debit anual de materiale nucleare, în funcție de care dintre acestea este mai mare, care nu depășește 5 kg efective.

ARTICOLUL 80

Numărul, intensitatea, durata, programul și modul de desfășurare a inspecțiilor curente, în cazul instalațiilor conținând o cantitate de materiale nucleare sau care au un debit anual de materiale nucleare care depășește 5 kg efective sunt determinate în funcție de principiul conform căruia, în cazurile extreme sau limită, regimul de inspecții să nu fie mai intens decât este necesar și suficient pentru a menține continuitatea cunoștințelor privind fluxul și inventarul de materiale nucleare, iar efortul maxim de inspecții curente la astfel de instalații se va determina după cum urmează:

a) pentru reactori și instalații de depozitare sigilate, totalul maxim de inspecții curente pe an va fi determinat autorizând o șesime de an-om de inspecție pentru fiecare dintre aceste instalații;

b) pentru instalațiile, altele decât reactorii sau instalațiile de depozitare sigilate, ale căror activități implică utilizarea plutoniului sau a uraniului îmbogățit peste 5%, totalul maxim de inspecții curente pe an este determinat autorizând pentru fiecare astfel de instalație 30 x rădăcină pătrată din E inspector-zile de inspecție pe an, unde E reprezintă inventarul sau debitul anual de materiale nucleare, în funcție de care dintre acestea este mai mare, exprimat în kilograme efective. Totuși, maximul stabilit pentru oricare dintre aceste instalații nu va fi mai mic de 1,5 ani-om de inspecție; și

c) pentru instalațiile care nu sunt cuprinse la lit. a) sau b), totalul maxim de inspecții curente pe an este determinat autorizând pentru fiecare astfel de instalație o treime de an-om de inspecție, plus 0,4 x E zile-om de inspecție pe an, unde E reprezintă inventarul sau debitul anual de materiale nucleare, în funcție de care dintre acestea este mai mare, exprimat în kilograme efective.

Părțile la prezentul acord pot conveni să modifice cifrele referitoare la efortul maxim de inspecție, specificate în prezentul acord, în cazul în care Consiliul hotărăște că această modificare este justificată.

ARTICOLUL 81

Sub rezerva prevederilor art. 78—80, criteriile care se utilizează pentru determinarea numărului curent, intensității, duratei, programului și modului inspecțiilor curente pentru orice instalație vor cuprinde:

a) forma materialelor nucleare, în special dacă materialele sunt în vrac sau conținute într-un număr dat de articole separate; compoziția lor chimică și, în cazul uraniului, dacă este slab sau puternic îmbogățit; și accesibilitatea sa;

b) eficacitatea controlului de garanții nucleare al Comunității, inclusiv gradul în care operatorii instalațiilor nucleare sunt, din punct de vedere funcțional, independenți de sistemul de garanții nucleare al Comunității; gradul în care măsurile specificate în art. 32 au fost aplicate de Comunitate; promptitudinea rapoartelor furnizate Agenției; concordanța lor cu verificările independente efectuate de Agenție; și cantitatea și acuratețea diferenței de inventar, conform verificării efectuate de Agenție;

c) caracteristicile ciclului de combustibil nuclear din state, în special numărul și tipul instalațiilor care conțin materiale nucleare supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord, caracteristicile unor astfel de instalații relevante pentru controlul de garanții nucleare în baza prezentului acord, în special gradul de containerizare; măsura în care proiectul unor astfel de instalații facilitează verificările fluxului și inventarului de materiale nucleare; și măsura în care pot fi corelate informațiile provenite de la diferite zone de bilanț material;

d) interdependența internațională, în special măsura în care materialele nucleare sunt primite din sau expediate în alte state, în scopul utilizării sau prelucrării, orice activități de verificare efectuate de Agenție în legătură cu acestea și măsura în care activitățile nucleare din fiecare stat sunt corelate cu cele ale altor state; și

e) progresele tehnice în domeniul controlului de garanții nucleare, inclusiv folosirea tehnicilor statistice și prelevarea de

probe prin sondaj pentru evaluarea fluxului de materiale nucleare.

ARTICOLUL 82

Agenția și Comunitatea se vor consulta dacă cea din urmă consideră că activitatea de inspecție este concentrată nejustificat asupra anumitor instalații.

Notificarea inspecțiilor

ARTICOLUL 83

Agenția va trimite o notificare prealabilă Comunității și statelor vizate privind sosirea inspectorilor Agenției la instalațiile sau în zonele de bilanț material exterioare instalațiilor, astfel:

a) pentru inspecțiile ad-hoc prevăzute la art. 71 lit. b), cu cel puțin 24 de ore înainte; pentru inspecțiile prevăzute la art. 71 lit. a), precum și pentru activitățile prevăzute la art. 48, cu cel puțin o săptămână înainte;

b) pentru inspecțiile speciale prevăzute la art. 73, într-un termen cât mai scurt posibil după ce Agenția și Comunitatea s-au consultat, așa cum este prevăzut la art. 77, înțelegându-se că notificarea sosirii inspectorilor face parte, în mod normal, din consultații; și

c) pentru inspecțiile curente prevăzute la art. 72, cu cel puțin 24 de ore înainte pentru instalațiile vizate la art. 80 lit. b), ca și pentru instalațiile de depozitare sigilate conținând plutiniu sau uraniu îmbogățit cu peste 5%, și o săptămână în toate celelalte cazuri.

Notificările de inspecție vor conține numele inspectorilor Agenției și vor indica instalațiile și zonele de bilanț material exterioare instalațiilor ce urmează a fi inspectate, precum și perioada în care acestea vor fi vizitate. Dacă inspectorii Agenției sosesc din afara teritoriului statelor, Agenția va trimite, de asemenea, notificare prealabilă cu privire la locul și momentul sosirii lor pe teritoriul statului de destinație.

ARTICOLUL 84

În ciuda prevederilor art. 83, ca o măsură suplimentară, Agenția poate efectua, fără notificare prealabilă, o parte din inspecțiile curente prevăzute la art. 80, conform principiului prelevării de probe prin sondaj. Procedând la inspecții neanunțate, Agenția va lua în considerare orice program de operare ce i-a fost furnizat conform art. 64 lit. b). În plus, ori de câte ori este posibil și pe baza programului de operare, va înștiința periodic Comunitatea și statul vizat despre programul său general de inspecții anunțate și neanunțate, precizând perioadele generale în care sunt prevăzute inspecțiile. Pentru a efectua inspecții neanunțate, Agenția va face orice efort pentru a reduce la minimum orice dificultate practică cauzată Comunității și statelor vizate, precum și operatorilor instalațiilor, ținând cont de dispozițiile relevante din art. 44 și 89. De asemenea, Comunitatea și statele vizate vor depune toate eforturile pentru a ușura sarcina inspectorilor Agenției.

Desemnarea inspectorilor Agenției

ARTICOLUL 85

Următoarele proceduri se vor aplica la desemnarea inspectorilor Agenției:

a) Directorul general va informa în scris Comunitatea și statele despre numele, calificarea, naționalitatea, rangul și orice astfel de particularități care ar putea fi relevante cu privire

la fiecare funcționar al Agenției pe care îl propune pentru desemnarea ca inspector al Agenției pentru state;

b) Comunitatea va informa directorul general dacă propunerea este acceptată, în termen de 30 de zile de la primirea unei astfel de propuneri;

c) directorul general poate desemna orice funcționar care a fost acceptat de Comunitate și de state ca inspector al Agenției pentru state și va informa Comunitatea și statele asupra unei astfel de numiri; și

d) directorul general, acționând ca urmare a unei solicitări a Comunității sau din proprie inițiativă, va informa imediat Comunitatea și statele asupra anulării numirii vreunui funcționar ca inspector al Agenției pentru state.

Totuși, în ceea ce privește inspectorii Agenției care sunt necesari pentru activitățile menționate la art. 48 și pentru a efectua inspecții ad-hoc, conform art. 71 lit. a), procedurile de desemnare vor fi finalizate, pe cât posibil, în 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului acord. Dacă o astfel de desemnare pare imposibilă în acest termen, inspectorii Agenției pentru aceste scopuri vor fi desemnați cu titlu temporar.

ARTICOLUL 86

Statele vor acorda sau vor reînnoi cât mai repede posibil vizele adecvate, după caz, fiecărui inspector al Agenției desemnat conform art. 85.

Comportarea și vizitele inspectorilor Agenției

ARTICOLUL 87

Inspectorii Agenției, în exercitarea funcțiilor lor, conform art. 48 și 71—75, își îndeplinesc activitățile de o manieră care să evite să stânjenească sau să întârzie construcția, punerea în funcțiune sau operarea instalațiilor ori să afecteze securitatea acestora. În mod special, inspectorii Agenției nu vor opera ei înșiși vreo instalație și nici nu vor ordona personalului unei instalații să efectueze vreo operație. Dacă inspectorii Agenției consideră că, în conformitate cu art. 74 și 75, anumite operații într-o instalație ar trebui efectuate de către operatori, vor face o cerere în acest sens.

ARTICOLUL 88

Atunci când inspectorii Agenției solicită servicii disponibile într-un stat, inclusiv utilizarea echipamentelor, în scopul derulării inspecțiilor, statul vizat și Comunitatea vor facilita obținerea unor astfel de servicii și de echipamente de către inspectorii Agenției.

ARTICOLUL 89

Comunitatea și statele vizate au dreptul ca inspectorii Agenției să fie însoțiți în timpul inspecțiilor de către proprii lor inspectori și, respectiv, reprezentanți, cu condiția ca inspectorii Agenției să nu fie prin aceasta întârziați sau stânjeniți în vreun fel în exercitarea funcțiilor lor.

Declarații referitoare la activitățile de verificare ale Agenției

ARTICOLUL 90

Agenția informează Comunitatea, în beneficiul părților interesate, cu privire la:

a) rezultatele inspecțiilor sale, la intervalele care vor fi specificate în înțelegerile subsidiare; și

b) concluziile la care a ajuns ca urmare a activităților sale de verificare.

Transferuri înspre și dinspre state

ARTICOLUL 91

Dispoziții generale

Materialele nucleare supuse sau care este necesar să fie supuse controlului de garanții nucleare în baza prezentului acord și care sunt transferate înspre sau dinspre state, în scopurile prezentului acord, sunt considerate ca fiind în responsabilitatea Comunității sau a statului implicat:

a) în cazul transferului înspre state, din momentul în care o astfel de responsabilitate încetează să îi mai revină statului din care este transferat materialul și nu mai târziu de momentul la care materialul ajunge la destinație; și

b) în cazul transferului dinspre state până în momentul la care statul de destinație are o astfel de responsabilitate și nu mai târziu de momentul la care materialul nuclear ajunge la destinație.

Punctul în care va avea loc transferul de răspundere se determină conform înțelegerilor corespunzătoare făcute de Comunitate și statele interesate, pe de o parte, și statul în care sau din care este transferat materialul nuclear, pe de altă parte. Nici Comunitatea și niciun stat nu va fi considerat ca având o astfel de răspundere asupra materialelor nucleare numai pe motiv că acestea se găsesc în tranzit pe sau deasupra teritoriului statului ori sunt transportate cu un vas aflat sub pavilionul statului ori cu un avion al statului.

Transferul dinspre state

ARTICOLUL 92

a) Comunitatea va notifica Agenției orice transfer de materiale nucleare supuse controlului de garanții nucleare, prevăzut dinspre state, în baza prezentului acord, dacă transportul depășește un kilogram efectiv sau dacă, pentru instalațiile care transferă în mod obișnuit cantități semnificative în același stat, în transporturi care nu depășesc fiecare un kilogram efectiv, dacă este specificat ca atare în înțelegerile subsidiare.

b) O astfel de notificare va fi făcută Agenției după încheierea înțelegerilor contractuale în care este prevăzut transferul și în termenul specificat în înțelegerile subsidiare.

c) Agenția și Comunitatea pot conveni diferite proceduri pentru notificarea prealabilă.

d) Notificarea va specifica:

- (i) identificarea și, dacă este posibil, cantitatea și compoziția prevăzute pentru materialele nucleare care urmează să fie transferate și zona de bilanț material din care provin acestea;
- (ii) statul căruiua îi sunt destinate materialele nucleare;
- (iii) datele și locațiile în care materialele nucleare vor fi pregătite pentru expediere;
- (iv) datele aproximative de expediere și de sosire a materialelor nucleare; și
- (v) în ce punct al transferului statul de destinație își va asuma responsabilitatea pentru materialele nucleare, în scopul prezentului acord, și data probabilă la care acest punct va fi atins.

ARTICOLUL 93

Notificarea prevăzută în art. 92 va fi astfel făcută încât să permită Agenției să efectueze, dacă este necesar, o inspecție ad-hoc pentru a identifica și, dacă este posibil, pentru

verificarea cantității și compoziției materialelor nucleare înainte ca acestea să fie transferate dinspre state, cu excepția transferurilor în interiorul Comunității și, dacă Agenția dorește astfel sau dacă Comunitatea solicită astfel, să aplice sigilii pe materialele nucleare atunci când au fost pregătite pentru expediere. Totuși, transferul materialelor nucleare nu va fi întârziat în niciun fel prin măsuri luate sau avute în vedere de Agenție ca urmare a unei astfel de notificări.

ARTICOLUL 94

Dacă materialele nucleare nu sunt supuse controlului de garanții nucleare al Agenției în statul de destinație, Comunitatea va face aranjamente pentru ca Agenția să primească, în termen de 3 luni din momentul în care statul de destinație își asumă responsabilitatea pentru materialele nucleare, confirmarea transferului din partea statului de destinație.

Transferul înspre state

ARTICOLUL 95

a) Comunitatea va notifica Agenției orice transfer planificat înspre state de materiale nucleare, care este necesar să fie supuse controlului de garanții nucleare, în baza prezentului acord, dacă transferul depășește un kilogram efectiv sau, pentru instalațiile către care sunt transferate cantități semnificative în mod obișnuit din același stat, în transporturi care nu depășesc fiecare un kilogram efectiv, dacă se specifică astfel în înțelegerile subsidiare.

b) Agenția va fi notificată cât mai devreme posibil înainte de data prevăzută pentru sosirea materialelor nucleare și, în orice caz, în termenul specificat în înțelegerile subsidiare.

c) Agenția și Comunitatea pot conveni diferite proceduri pentru notificarea prealabilă.

d) Notificarea va menționa:

- (i) identificarea și, dacă este posibil, cantitatea și compoziția prevăzute pentru materialele nucleare;
- (ii) în ce punct al transferului Comunitatea și statul vizat își vor asuma responsabilitatea pentru materialele nucleare, în scopul prezentului acord, și data probabilă la care acest punct va fi atins; și
- (iii) data prevăzută pentru sosire, locația în care și data la care se intenționează despachetarea materialelor nucleare.

ARTICOLUL 96

Notificarea prevăzută la art. 95 va fi făcută astfel încât să permită Agenției să efectueze, dacă este necesar, o inspecție ad-hoc pentru a identifica și, dacă este posibil, a verifica cantitatea și compoziția materialelor nucleare transferate înspre state, cu excepția transferurilor în interiorul Comunității, în momentul în care încărcătura este despachetată. Totuși, despachetarea nu va fi întârziată de vreo măsură luată sau avută în vedere de Agenție ca urmare a acestei notificări.

ARTICOLUL 97

Rapoarte speciale

Comunitatea va redacta un raport special, astfel cum se prevede la art. 68, dacă vreun incident sau împrejurare excepțională determină Comunitatea să considere că sunt sau au putut exista pierderi de materiale nucleare, inclusiv în cazul

unei întârzieri semnificative în timpul transferului înspre sau dinspre state.

Definiții

ARTICOLUL 98

În scopurile prezentului acord:

1. A. Prin *Comunitate* se înțelege deopotrivă:

a) persoana juridică creată de Tratatul de instituire a Comunității Europene pentru Energie Atomică (EURATOM), parte la prezentul acord; și

b) teritoriile la care se aplică Tratatul EURATOM.

B. Prin *state* se înțelege statele membre ale Comunității neposesoare de arme nucleare, părți la prezentul acord.

2. A. Prin *ajustare* se înțelege o intrare într-o înregistrare contabilă sau un raport, indicând o diferență între expeditor și destinatar sau material necontabilizat.

B. Prin *debit anual* se înțelege, în sensul art. 79 și 80, cantitatea de materiale nucleare transferate anual în afara unei instalații care funcționează la capacitatea nominală.

C. Prin *lot* se înțelege o porțiune de material nuclear considerat ca o unitate în scopul înregistrării contabile la un punct de măsură principal și pentru care compoziția și cantitatea sunt definite printr-un ansamblu unic de caracteristici sau măsurători. Materialele nucleare pot fi în vrac sau cuprinse într-un anumit număr de articole separate.

D. Prin *date referitoare la lot* se înțelege masa totală a fiecărui element de material nuclear și, în cazul plutoniului și uraniului, compoziția izotopică, când este cazul. Unitățile de înregistrare contabilă vor fi următoarele:

a) gramul pentru plutoniu conținut;

b) gramul pentru totalul de uraniu și pentru totalul de uraniu 235 și de uraniu 233 conținut în uraniul îmbogățit în acești izotopi; și

c) kilogramul pentru toriu, uraniu natural sau uraniu sărăcit conținute.

În scopul raportării, masele articolelor individuale dintr-un lot se însumează înainte de a fi rotunjite la unitatea cea mai apropiată.

E. *Inventarul scriptic* al unei zone de bilanț material reprezintă suma algebrică a celui mai recent inventar fizic al acelei zone de bilanț material și a tuturor variațiilor de inventar care au apărut de când a fost efectuat acel inventar fizic.

F. Prin *corectare* se înțelege o intrare într-o înregistrare contabilă sau un raport care are drept scop modificarea unei erori identificate sau reflectarea unei măsurători îmbunătățite asupra unei cantități intrate anterior în înregistrare sau raport. Fiecare corecție trebuie să identifice intrarea la care se face referire.

G. Prin *kilogram efectiv* se înțelege o unitate specială folosită în aplicarea controlului de garanții nucleare la materiale nucleare. Cantitatea în kilograme efective este obținută luându-se:

a) în cazul plutoniului, masa sa în kilograme;

b) în cazul uraniului cu o îmbogățire egală sau mai mare de 0,01 (1%), produsul dintre masa sa în kilograme și pătratul îmbogățirii;

c) în cazul uraniului cu o îmbogățire sub 0,01 (1%), dar peste 0,005 (0,5%), masa sa în kilograme înmulțită cu 0,0001; și

d) în cazul uraniului sărăcit având o îmbogățire egală sau mai mică de 0,005 (0,5%) și în cazul toriului, masa lor în kilograme înmulțită cu 0,00005.

H. Prin *îmbogățire* se înțelege raportul dintre masa globală a izotopilor de uraniu 235 și uraniu 233 și masa cantității totale de uraniu luată în calcul.

I. Prin *instalație* se înțelege:

a) un reactor, un ansamblu critic, o uzină de conversie, o uzină de fabricare a combustibilului, o uzină de retratare, o uzină de separare a izotopilor sau o instalație separată de depozitare; sau

b) orice amplasament în care materialele nucleare sunt folosite de obicei în cantități mai mari de un kilogram efectiv.

J. Prin *variație de inventar* se înțelege o creștere sau o scădere a cantității de materiale nucleare exprimate în loturi, într-o zonă de bilanț material; o asemenea variație implică una dintre următoarele:

a) Creșteri:

- (i) import;
- (ii) sosire internă: sosiri din state: din alte zone de bilanț material; dintr-o activitate nesupusă controlului de garanții nucleare (nepașnică); sosire la punctul de pornire a controlului de garanții nucleare;
- (iii) producție nucleară: producerea materialului fisionabil special în reactor; și
- (iv) încetarea scutirii: reaplicarea controlului de garanții nucleare asupra materialelor nucleare scutite anterior datorită utilizării lor sau cantității.

b) Scăderi:

- (i) export;
- (ii) expediere internă: expediere în state către alte zone de bilanț material sau pentru o activitate nesupusă controlului de garanții nucleare (nepașnică);
- (iii) pierdere nucleară: pierdere de material nuclear datorată transformării sale în alt(alte) element(elemente) sau în izotop(izotopi) diferiți, ca rezultat al reacțiilor nucleare;
- (iv) deșeuri nerecuperabile: materiale nucleare care au fost măsurate sau estimate pe baza măsurătorilor și afectate unor scopuri, astfel încât nu se mai pot preta utilizării nucleare ulterioare;
- (v) deșeuri conservate: materiale nucleare generate în cursul procesării sau printr-un accident de operare, care sunt considerate nerecuperabile la momentul respectiv, dar care sunt depozitate;
- (vi) scutire: scutirea materialelor nucleare de la controlul de garanții nucleare datorită utilizării lor sau cantității; și
- (vii) alte pierderi: de exemplu, pierderi accidentale (adică pierderi nerecuperabile sau din neglijență de materiale nucleare ca rezultat al unui accident de operare) sau furt.

K. Prin *punct de măsură principal* se înțelege un loc în care, dată fiind forma sa, materialul nuclear poate fi măsurat pentru a-i determina fluxul sau inventarul. Astfel, punctele de măsură principale cuprind, dar nu sunt limitate la, intrările și ieșirile

(inclusiv deșeurile nerecuperabile) și instalațiile de depozitare din zonele de bilanț material.

L. Prin *an-om de inspecție* se înțelege, în scopul art. 80, 300 zile-om, o zi-om fiind o zi în cursul căreia un inspector are acces, în orice moment, la o instalație, timp de maximum 8 ore.

M. Prin *zonă de bilanț material* se înțelege o zonă internă sau externă a unei instalații, astfel încât:

a) cantitățile de materiale nucleare în cadrul unui singur transfer să poată fi determinate la intrarea și la ieșirea din fiecare zonă de bilanț material; și

b) inventarul fizic de materiale nucleare în fiecare zonă de bilanț material să poată fi determinat, dacă este necesar, conform procedurilor specificate, pentru ca bilanțul material în scopurile controlului de garanții nucleare al Agenției să poată fi stabilit.

N. *Diferența de inventar* este diferența dintre inventarul scriptic și inventarul fizic.

O. Prin *material nuclear* se înțelege orice material brut sau orice produs fisionabil special, așa cum sunt ele definite în art. XX din Statut. Termenul *material brut* nu este interpretat ca aplicându-se minereurilor sau reziduurilor de minereu. Dacă, după intrarea în vigoare a prezentului acord, Consiliul, acționând în baza art. XX din Statut, decide adăugarea de materiale la lista celor care sunt considerate ca materiale brute sau materiale fisionabile speciale, această desemnare nu va avea efect în condițiile prezentului acord decât după ce a fost acceptată de Comunitate și de state.

P. *Inventarul fizic* este suma tuturor valorilor măsurate sau a estimărilor derivate ale cantităților de materiale nucleare din loturile care se găsesc la un moment dat într-o zonă de bilanț material, obținută în conformitate cu procedurile specificate.

Q. Prin *diferența dintre expeditor și destinatar* se înțelege diferența dintre cantitatea de material nuclear dintr-un lot, declarată de zona de bilanț material expeditoare, și cantitatea măsurată în zona de bilanț material de destinație.

R. Prin *date de bază* se înțelege datele înregistrate în timpul măsurătorilor ori al etalonărilor sau utilizate pentru obținerea relațiilor empirice care permit identificarea materialului nuclear și determinarea datelor privind lotul. Datele de bază pot include, de exemplu, masa compușilor, factorii de conversie pentru determinarea masei elementului, masa specifică, concentrația elementului, raportul izotopic, relația dintre citirile volumetrice și manometrice și relația dintre plutoniul produs și energia generată.

S. Prin *punct strategic* se înțelege locația selectată în timpul examinării informațiilor asupra planurilor, în care, în condiții normale și în legătură cu informațiile provenind din totalitatea punctelor strategice, sunt obținute și verificate informațiile necesare și suficiente pentru punerea în practică a măsurilor de control de garanții nucleare; un punct strategic poate fi oricare loc în care sunt efectuate măsurătorile principale privind contabilitatea bilanțului material și unde sunt puse în practică măsuri de supraveghere și de containerizare.

PROTocol*)**ARTICOLUL 1**

Prezentul protocol dezvoltă anumite prevederi ale Acordului și, în special, specifică condițiile și mijloacele în conformitate cu care se va implementa cooperarea în aplicarea controlului de garanții nucleare prevăzut în baza prezentului acord, în așa fel încât să se evite dublarea inutilă a activităților de control de garanții nucleare ale Comunității.

ARTICOLUL 2

Comunitatea va colecta informațiile asupra instalațiilor și materialelor nucleare din exteriorul instalațiilor care urmează să fie furnizate Agenției în cadrul Acordului în baza chestionarului și va furniza Agenției, în cadrul prezentului acord, informații despre instalații și materiale nucleare din afara instalațiilor pe baza chestionarului preliminar convenit, anexat la înțelegerile subsidiare.

ARTICOLUL 3

Agencia și Comunitatea întreprind în comun analiza informațiilor descriptive prevăzute la art. 46 lit. a)—f) din Acord și vor include rezultatele convenite în înțelegerile subsidiare. Verificarea informațiilor descriptive prevăzute la art. 48 din acord va fi întreprinsă de Agenție în cooperare cu Comunitatea.

ARTICOLUL 4

La momentul furnizării către Agenție a informațiilor prevăzute la art. 2 din prezentul protocol, Comunitatea va transmite și informațiile referitoare la metodele de inspecție pe care le propune a fi utilizate și propunerile complete, inclusiv estimările eforturilor de inspecție pentru activitățile de inspecție curente, pentru anexele la înțelegerile subsidiare pentru instalații și zonele de bilanț material exterioare instalațiilor.

ARTICOLUL 5

Elaborarea anexelor la înțelegerile subsidiare va fi efectuată de Comunitate împreună cu Agenția.

ARTICOLUL 6

Comunitatea va colecta rapoartele de la operatori, va ține registrul de înregistrare centralizată pe baza acestor rapoarte și va proceda la controlul contabil și tehnic, precum și la analiza informațiilor primite.

ARTICOLUL 7

După finalizarea sarcinilor prevăzute la art. 6 din prezentul protocol, Comunitatea va elabora și va furniza Agenției, lunar, rapoarte cu privire la variațiile de inventar, la termenul specificat în înțelegerile subsidiare.

ARTICOLUL 8

În plus, Comunitatea va transmite Agenției rapoarte de bilanț material și liste cu inventare fizice, a căror frecvență depinde de frecvența cu care sunt elaborate inventarele fizice după cum este menționat în înțelegerile subsidiare.

ARTICOLUL 9

Forma și formatul rapoartelor specificate la art. 7 și 8 din prezentul protocol, după cum s-a convenit între Agenție și Comunitate, vor fi menționate în înțelegerile subsidiare.

ARTICOLUL 10

Activitățile de inspecții curente ale Comunității și ale Agenției, inclusiv și inspecțiile prevăzute la art. 84 din Acord, în scopurile Acordului, vor fi coordonate în conformitate cu prevederile art. 11—23 din prezentul protocol.

ARTICOLUL 11

Conform art. 79 și 80 din Acord, la determinarea numărului curent, a intensității, duratei, programului și a modului inspecțiilor Agenției la fiecare instalație, se va ține cont de efortul de inspecție depus de Comunitate în cadrul sistemului său multinațional de garanții nucleare, în conformitate cu prevederile prezentului protocol.

ARTICOLUL 12

Efortul de inspecție pentru fiecare instalație, în baza prezentului acord, va fi determinat utilizându-se criteriile din art. 81 din Acord. Aceste criterii vor fi aplicate cu ajutorul regulilor și procedurilor prevăzute în înțelegerile subsidiare care au fost utilizate pentru calculul efortului de inspecție în legătură cu exemplele anexate la înțelegerile subsidiare. Aceste reguli și metode vor fi revizuite din când în când, în conformitate cu art. 7 din Acord, ținând cont de dezvoltarea tehnologică în domeniul controlului de garanții nucleare și de experiența câștigată.

ARTICOLUL 13

Astfel de eforturi de inspecție, formulate conform estimărilor convenite asupra eforturilor de inspecții efective care urmează să fie aplicate, vor fi prevăzute în înțelegerile subsidiare împreună cu descrierile relevante ale metodelor de verificare și ale scopurilor inspecțiilor care trebuie efectuate de către Comunitate și Agenție. Aceste eforturi de inspecție constituie efortul de inspecție maxim efectiv la instalații, în baza prezentului acord, în condițiile normale de operare și în condițiile prevăzute mai jos:

- a) valabilitatea neîntreruptă a informațiilor despre controlul de garanții nucleare al Comunității, prevăzute la art. 32 din Acord, după cum se specifică în înțelegerile subsidiare;
- b) valabilitatea neîntreruptă a informațiilor furnizate Agenției în conformitate cu art. 2 din prezentul protocol;
- c) furnizarea neîntreruptă de către Comunitate a rapoartelor în conformitate cu art. 60, 61, 63—65 și 67—69 din Acord, după cum se specifică în înțelegerile subsidiare;
- d) aplicarea neîntreruptă de către Comunitate a înțelegerilor de coordonare a inspecțiilor conform art. 10—23 din prezentul protocol, după cum se specifică în înțelegerile subsidiare; și
- e) aplicarea de către Comunitate a eforturilor sale de inspecții cu privire la instalații, după cum se specifică în înțelegerile subsidiare, conform prezentului articol.

ARTICOLUL 14

a) În condițiile art. 13 din prezentul protocol, inspecțiile Agenției vor fi efectuate simultan cu activitățile de inspecție ale Comunității. Inspectorii Agenției vor fi prezenți în timpul efectuării anumitor inspecții ale Comunității.

b) În condițiile prevederilor lit. a), Agenția poate oricând să atingă scopurile inspecțiilor sale curente prevăzute în Acord și inspectorii Agenției vor aplica prevederile art. 74 și 75 din

*) Traducere.

Acord, prin observarea activităților de inspecție ale inspectorilor Comunității, cu condiția ca:

- (i) în ceea ce privește activitățile de inspecție ale inspectorilor Agenției care trebuie implementate, altele decât cele de observare a activităților de inspecție ale inspectorilor Comunității, care pot fi prevăzute, acestea vor fi specificate în înțelegerile subsidiare; și
- (ii) în cursul unei inspecții, inspectorii Agenției pot efectua activități de inspecție, altele decât cele de observare a activității inspectorilor Comunității, acolo unde consideră acest lucru ca fiind esențial și urgent, dacă Agenția nu poate atinge altfel scopurile inspecțiilor sale curente și acest lucru nu a putut fi prevăzut.

ARTICOLUL 15

Programul general și planificarea inspecțiilor Comunității prevăzute în baza Acordului vor fi stabilite de către Comunitate în cooperare cu Agenția.

ARTICOLUL 16

Aranjamentele legate de prezența inspectorilor Agenției în timpul efectuării anumitor inspecții ale Comunității vor fi convenite în avans de către Agenție și Comunitate pentru fiecare tip de instalație și, în măsura necesară, pentru fiecare instalație în parte.

ARTICOLUL 17

În scopul de a-i da posibilitatea Agenției să ia decizii, pe baza cerințelor pentru a preleva probe statistice, la fel ca și prezența la o anumită inspecție a Comunității, Comunitatea va furniza Agenției o declarație prealabilă asupra numărului, tipului și conținutului articolelor care urmează a fi inspectate, pe baza informațiilor puse la dispoziția Comunității de către operatorul instalației.

ARTICOLUL 18

Procedurile tehnice generale pentru fiecare tip de instalație și, în măsura necesară, pentru instalații individuale vor fi convenite în prealabil de către Agenție și Comunitate, în special cu privire la:

- a) determinarea tehnicilor pentru alegerea aleatoare a probelor statistice; și
- b) verificarea și identificarea standardelor.

ARTICOLUL 19

Înțelegerile de coordonare pentru fiecare tip de instalație stabilite în înțelegerile subsidiare servesc ca bază pentru înțelegerile de coordonare care trebuie specificate în fiecare anexă cu privire la instalație.

ARTICOLUL 20

Măsuri de coordonare specifice cu referire la aspectele menționate în anexele cu privire la instalații, conform art. 19 din prezentul protocol, vor fi luate de funcționarii Comunității și ai Agenției desemnați în acest scop.

ARTICOLUL 21

Comunitatea va transmite Agenției documentele sale de lucru pentru acele inspecții la care au fost prezenți inspectorii Agenției și rapoarte de inspecție pentru toate celelalte inspecții ale Comunității efectuate în baza prezentului acord.

ARTICOLUL 22

Probele de material nuclear pentru Agenție vor fi prelevate din același lot de articole selectat aleator ca și pentru Comunitate și vor fi prelevate împreună cu probele pentru

Comunitate, cu excepția cazului în care menținerea sau reducerea la cel mai scăzut nivel posibil al efortului de inspecție al Agenției necesită prelevarea independentă de către Agenție, așa cum s-a convenit în prealabil și s-a precizat în înțelegerile subsidiare.

ARTICOLUL 23

Frecvența cu care sunt efectuate inventarele fizice de către operatorii instalațiilor și sunt verificate în scopurile controlului de garanții nucleare va fi conformă celei menționate cu scop de îndrumare în înțelegerile subsidiare. Dacă activitățile suplimentare în baza prezentului acord în legătură cu inventarele fizice sunt considerate ca fiind esențiale, vor fi discutate în Comitetul de legătură prevăzut la art. 25 din prezentul protocol și convenite înainte de implementare.

ARTICOLUL 24

Ori de câte ori Agenția poate atinge scopurile inspecțiilor sale ad-hoc, menționate în prezentul acord, prin observarea activității de inspecție a inspectorilor Comunității, va proceda în consecință.

ARTICOLUL 25

a) În vederea înlesnirii aplicării Acordului și a prezentului protocol, va fi înființat un Comitet de legătură, compus din reprezentanți ai Comunității și ai Agenției.

b) Comitetul se va întruni cel puțin o dată pe an, pentru:

- (i) a examina, în special, realizarea aranjamentelor de coordonare prevăzute în prezentul protocol, inclusiv estimările convenite asupra eforturilor de inspecție;
- (ii) a analiza stadiul dezvoltării metodelor și tehnicilor controlului de garanții nucleare; și
- (iii) a discuta orice problemă care i-a fost înaintată la întâlnirile periodice menționate la lit. c).

c) Comitetul se întrunește periodic, la nivel restrâns, pentru a discuta, în special și în măsura necesară, pentru instalațiile individuale, despre administrarea aranjamentelor de coordonare, prevăzute în prezentul protocol, inclusiv, prin prisma dezvoltărilor tehnice și operaționale, despre actualizarea estimărilor convenite asupra eforturilor de inspecție cu privire la schimbările privind materialele prelucrate, inventarul și programele de operare a instalațiilor și despre aplicarea procedurilor de inspecție în diferite tipuri de activități de inspecție curentă și, în termeni generali, despre cerințele prelevării de probe statistice. Orice problemă care nu poate fi soluționată va fi înaintată la întâlnirile menționate la lit. b).

d) Fără a aduce atingere măsurilor urgente care ar putea fi necesare în baza prezentului acord, în cazul în care apar probleme în aplicarea art. 13 din prezentul protocol, în special atunci când Agenția consideră că nu au fost îndeplinite condițiile specificate în această privință, Comitetul se va întâlni în cel mai scurt timp și la nivelul necesar pentru a evalua situația și pentru a discuta măsurile care trebuie luate. Dacă o problemă nu poate fi soluționată, Comitetul va face părților propuneri adecvate, în special în vederea modificării estimărilor privind eforturile de inspecție pentru activitățile de inspecție curente.

e) Comitetul va elabora propuneri, după caz, ținând seama de problemele care necesită acordul părților.

Încheiat la Bruxelles, în două exemplare originale, pe 5 aprilie 1973, în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind egal autentice.

P R O T O C O L A D I Ţ I O N A L

la Acordul dintre Republica Austria, Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Republica Portugheză, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare*)

Preambul

Având în vedere că Republica Austria, Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Republica Portugheză, Regatul Spaniei și Regatul Suediei (denumite în continuare *state*) și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (denumită în continuare *Comunitatea*) sunt părți la Acordul dintre state, Comunitate și Agenția Internațională pentru Energia Atomică (denumită în continuare *Agenția*) cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (denumit în cele ce urmează *Acord de garanții*), intrat în vigoare la 21 februarie 1977,

fiind conștiente de dorința comunității internaționale de a continua intensificarea procesului de neproliferare prin întărirea eficacității și îmbunătățirea eficienței sistemului de garanții al Agenției,

reamintind că, în aplicarea de garanții nucleare, Agenția trebuie să ia în considerare următoarele necesități: să evite să stânjenească dezvoltarea economică și tehnologică în Comunitate sau cooperarea internațională în domeniul activităților nucleare pașnice; să respecte sănătatea, siguranța, protecția fizică și alte prevederi în vigoare privind securitatea, precum și drepturile omului; și să ia toate precauțiile necesare pentru protejarea secretelor comerciale, tehnologice și industriale, precum și a altor informații confidențiale despre care ia la cunoștință,

având în vedere că frecvența și intensitatea activităților descrise în prezentul protocol vor fi menținute la nivelul minim compatibil cu obiectivul de a întări eficacitatea și de a îmbunătăți eficiența controlului de garanții al Agenției,

Comunitatea, statele și Agenția au convenit cele ce urmează:

Legătura dintre Protocol și Acordul de garanții

ARTICOLUL 1

Prevederile Acordului de garanții se vor aplica prezentului protocol în măsura în care sunt relevante și compatibile cu prevederile prezentului protocol. În caz de conflict între prevederile Acordului de garanții și cele din prezentul protocol, se vor aplica prevederile din prezentul protocol.

Furnizarea informațiilor

ARTICOLUL 2

a) Fiecare stat va furniza Agenției o declarație conținând informațiile specificate la pct. (i), (ii), (iv), (ix) și (x) de mai jos. Comunitatea va furniza Agenției o declarație conținând informațiile specificate la pct. (v), (vi) și (vii) de mai jos. Fiecare stat și Comunitatea vor furniza Agenției o declarație conținând informațiile specificate la pct. (iii) și (viii) de mai jos:

- (i) o descriere generală a activităților de cercetare-dezvoltare legate de ciclul combustibilului nuclear, care nu includ materiale nucleare, desfășurate oriunde, dacă sunt finanțate, anume autorizate sau controlate de către statul vizat ori desfășurate în beneficiul statului vizat, precum și o descriere generală a informațiilor privind locația acestor activități;
- (ii) informații identificate de Agenție pe baza rezultatelor scontate cu privire la eficacitate sau eficiență și acceptate de statul vizat, privind activitățile de exploatare relevante pentru controlul de garanții nucleare la instalațiile și locațiile din exteriorul instalațiilor unde materialele nucleare sunt folosite în mod curent;
- (iii) o descriere generală a fiecărei clădiri de pe fiecare amplasament, incluzând utilizarea sa și, dacă acesta

nu reiese din descriere, conținutul său. Descrierea va conține o hartă a amplasamentului;

- (iv) o descriere a proporției operațiilor pentru fiecare locație implicată în activitățile specificate în anexa nr. 1 la prezentul protocol;
- (v) informații privind locația, situația operațională și capacitatea de producție anuală estimată a minelor de uraniu și a uzinelor de fabricare a concentratelor de uraniu și toriu în fiecare stat și producția anuală curentă a acestor mine și uzine de fabricare a concentratelor. Comunitatea va furniza, la cererea Agenției, informații privind producția anuală curentă a unei anumite mine sau uzine de fabricare a concentratelor. Furnizarea acestor informații nu necesită o evidență contabilă amănunțită a materialelor nucleare;
- (vi) informații privind materiile prime nucleare care nu au atins compoziția și puritatea potrivite pentru fabricarea combustibilului sau pentru a fi îmbogățite în izotopi, după cum urmează:
 - a) cantitatea, compoziția chimică, întrebuințarea sau întrebuințarea previzionată a acestor materiale, atât în scopuri nucleare, cât și nonnucleare, pentru fiecare locație din state în care materialul este prezent în cantități ce depășesc 10 tone metrice de uraniu și/sau 20 tone metrice de toriu și, pentru alte locații cu cantități mai mari de o tonă metrică, totalul pentru state luate împreună, dacă acest total depășește 10 tone metrice de uraniu sau 20 tone metrice de toriu. Furnizarea acestor informații nu necesită evidența contabilă amănunțită a materialelor nucleare;
 - b) cantitățile, compoziția chimică și destinația fiecărui export de astfel de materiale, din state către un stat

*) Traducere.

din afara Comunității, efectuat în scopuri specific nonnucleare, pentru cantități ce depășesc:

1. 10 tone metrice de uraniu sau, pentru exporturi succesive de uraniu în același stat, fiecare export mai mic de 10 tone metrice, dar depășind totalul a 10 tone metrice pe an;

2. 20 tone metrice de toriu sau, pentru exporturi succesive de toriu în același stat, fiecare export mai mic de 20 tone metrice, dar depășind totalul a 20 tone metrice pe an;

c) cantitățile, compoziția chimică, locația actuală și întrebuințarea sau întrebuințarea previzionată a fiecărui import de astfel de materiale în state, efectuat din afara Comunității, în scopuri specific nonnucleare, pentru cantități ce depășesc:

1. 10 tone metrice de uraniu sau, pentru importuri succesive de uraniu, fiecare import mai mic de 10 tone metrice, dar depășind totalul a 10 tone metrice pe an;

2. 20 tone metrice de toriu sau, pentru importuri succesive de toriu, fiecare import mai mic de 20 tone metrice, dar depășind totalul a 20 tone metrice pe an.

Se înțelege că nu există nicio cerință de a furniza informații asupra unor astfel de materiale care se intenționează să fie folosite în scopuri nonnucleare, odată ce se află în forma lor de utilizare finală nonnucleară.

(vii) a) informații privind cantitățile, utilizările și locațiile materialului nuclear exceptat de la aplicarea controlului de garanții, conform art. 37 din Acordul de garanții;

b) informații privind cantitățile (care pot fi sub formă de estimări) și utilizările, în fiecare locație, ale materialului nuclear exceptat de la controlul de garanții conform art. 36 lit. b) din Acordul de garanții, dar care nu se află încă într-o formă de utilizare finală nonnucleară, în cantități ce depășesc cantitățile precizate la art. 37 din Acordul de garanții. Furnizarea acestor informații nu necesită evidența contabilă amănunțită a materialelor nucleare;

(viii) informații privind locația sau prelucrarea ulterioară a deșeurilor mediu ori înalt active conținând plutoniu, uraniu puternic îmbogățit sau uraniu-233, asupra cărora controlul de garanții s-a încheiat, conform art. 11 din Acordul de garanții. În scopurile prezentului alineat, *prelucrarea ulterioară* nu include reîmpachetarea deșeurilor sau condiționarea lor ulterioară care nu implică separarea elementelor, pentru stocare sau depozitare definitivă;

(ix) următoarele informații privind echipamentul specificat și materialele nonnucleare cuprinse în anexa nr. II:

a) pentru fiecare export de astfel de echipamente și materiale efectuat în afara Comunității: identitatea, cantitatea, locația utilizării previzionate în statul de destinație și data sau, după caz, data estimată a exportului;

b) la solicitarea expresă a Agenției, confirmarea de către statul importator a informațiilor furnizate Agenției de către un stat din afara Comunității cu privire la exportul unor astfel de echipamente și materiale către statul importator;

(x) planuri generale pentru următorii 10 ani, relevante pentru desfășurarea ciclului combustibilului nuclear (incluzând activitățile planificate de cercetare-dezvoltare privind ciclul combustibilului nuclear) la momentul aprobării de către autoritățile competente ale statului.

b) Fiecare stat va depune orice efort rezonabil pentru a furniza Agenției următoarele informații:

(i) o descriere generală a activităților de cercetare-dezvoltare legate de ciclul combustibilului nuclear, care nu includ materiale nucleare special legate de îmbogățire, prelucrarea combustibilului nuclear sau de prelucrarea deșeurilor mediu sau înalt active conținând plutoniu, uraniu puternic îmbogățit sau uraniu-233, care se desfășoară oriunde în statul vizat, dar care nu sunt finanțate, special autorizate sau controlate de acesta, ori desfășurate în beneficiul acestui stat, precum și o descriere generală a informațiilor privind locația acestora activități. În scopurile prezentului alineat, *prelucrarea* deșeurilor mediu sau înalt active nu include reîmpachetarea deșeurilor ori prelucrarea lor fără separarea elementelor, în vederea stocării sau a depozitării definitive;

(ii) o descriere generală a activităților și identitatea persoanei sau a entității care desfășoară astfel de activități în locațiile identificate de Agenție, situate în exteriorul unui amplasament despre care Agenția consideră că ar putea fi legat din punct de vedere funcțional cu activitățile de pe acel amplasament. Furnizarea acestor informații face obiectul unei cereri exprese din partea Agenției. Informațiile vor fi furnizate după consultare cu Agenția și la timp.

c) La solicitarea Agenției, un stat sau Comunitatea ori amândouă, după caz, va/vor furniza precizări și clarificări asupra oricărei informații furnizate conform prezentului articol, în măsura în care este relevantă pentru scopul controlului de garanții nucleare.

ARTICOLUL 3

a) Fiecare stat sau Comunitatea ori amândouă, după caz, vor furniza Agenției informațiile specificate în art. 2a)(i), (iii), (iv), (v), (vi)a), (vii) și (x) și în art. 2b)(i), în termen de 180 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului protocol.

b) Fiecare stat sau Comunitatea ori amândouă, după caz, vor furniza Agenției, până la data de 15 mai a fiecărui an, actualizări ale informațiilor menționate la litera a) de mai sus, pentru perioada anului calendaristic precedent. Dacă nu sunt modificări cu privire la informațiile comunicate anterior, fiecare stat sau Comunitatea ori amândouă, după caz, vor indica aceasta.

c) Comunitatea va furniza Agenției, până la data de 15 mai a fiecărui an, informațiile specificate în art. 2a)(vi)b) și c) pentru perioada anului calendaristic precedent.

d) Fiecare stat va furniza trimestrial Agenției informațiile specificate în art. 2a)(ix)a).

Aceste informații vor fi furnizate în termen de 60 de zile de la încheierea fiecărui trimestru.

e) Comunitatea și fiecare stat vor furniza Agenției informațiile specificate în art. 2a)(viii), cu 180 de zile înainte să se desfășoare următoarea prelucrare și, până la data de 15 mai a fiecărui an, informațiile privind schimbările în locație pentru perioada anului calendaristic precedent.

f) Fiecare stat și Agenția vor conveni asupra programului și frecvenței furnizării informațiilor specificate în art. 2a)(ii).

g) Fiecare stat va furniza Agenției informațiile specificate în art. 2 a)(ix)b), în termen de 60 de zile de la solicitarea Agenției.

Accesul complementar

ARTICOLUL 4

În legătură cu implementarea accesului complementar, conform art. 5 din prezentul protocol, se vor aplica următoarele:

a) Agenția nu va căuta să verifice în mod mecanic sau sistematic informațiile menționate la art. 2; totuși, Agenția va avea acces la:

- (i) orice locație menționată la art. 5 a)(i) sau (ii), în mod selectiv, pentru a se asigura de absența materialelor și activităților nucleare nedeclarate;
- (ii) orice locație menționată la art. 5b) sau c), pentru a rezolva o problemă referitoare la corectitudinea și caracterul complet ale informațiilor furnizate conform art. 2 sau pentru a rezolva o contradicție legată de acele informații;
- (iii) orice locație la care se face referire în art. 5a)(iii), în măsura necesară Agenției pentru a confirma, în scopul aplicării controlului de garanții, declarația Comunității sau, după caz, a statului asupra stadiului dezafectării unei instalații sau a unei locații din exteriorul instalației unde s-au folosit în mod obișnuit materiale nucleare.

b) (i) Cu excepțiile prevăzute la pct. (ii) de mai jos, Agenția va da preaviz pentru acces adresat statului vizat sau, în condițiile art. 5a) ori ale art. 5c), atunci când sunt implicate materiale nucleare, statului vizat și Comunității, cu cel puțin 24 de ore înainte.

- (ii) Pentru acces în orice loc al unui amplasament, care este solicitat în legătură cu vizitele de verificare a informațiilor descriptive sau cu inspecțiile ad-hoc ori cu inspecțiile curente la acel amplasament, termenul de preaviz va fi, dacă Agenția solicită astfel, de cel puțin două ore, iar în cazuri excepționale poate fi mai mic de două ore.

c) Preavizul se va da în scris și va specifica motivele cererii de acces și activitățile care se vor desfășura pe perioada respectivului acces.

d) În cazul unei probleme sau contradicții, Agenția va da statului vizat și, după caz, Comunității posibilitatea clarificării și va înlesni soluționarea problemei sau a contradicției. O astfel de posibilitate va fi acordată înainte de o solicitare de acces, cu excepția cazului în care Agenția consideră că o întârziere în obținerea accesului ar putea prejudicia scopul pentru care a fost solicitat accesul. În orice caz, Agenția nu va trage nicio concluzie asupra problemei sau contradicției până ce statului vizat și, după caz, Comunității nu îi va fi oferită această posibilitate.

e) Cu excepția cazului în care statul vizat a convenit altfel, accesul va avea loc numai în timpul programului normal de lucru.

f) Statul vizat sau, pentru acces în condițiile art. 5a) sau ale art. 5c), atunci când sunt implicate materiale nucleare, statul vizat și Comunitatea vor avea dreptul ca inspectorii Agenției să fie însoțiți pe perioada accesului de către reprezentanții săi și, după caz, de către inspectorii Comunității, cu condiția ca inspectorii Agenției să nu sufere întârzieri ori să fie împiedicați în vreun fel să își exercite funcțiile.

ARTICOLUL 5

Fiecare stat va asigura accesul Agenției:

- a) (i) în orice loc al unui amplasament;
- (ii) în orice locație specificată în art. 2a)(v)—(viii);
- (iii) în orice instalație sau locație dezafectată din exteriorul unei instalații unde s-au folosit în mod obișnuit materiale nucleare;

b) în orice locație identificată de statul vizat în baza art. 2a)(i), 2a)(iv), 2a)(ix)b) sau art. 2b), alta decât cea la care se face referire la lit. a)(i) de mai sus, cu condiția ca, dacă statul vizat nu este în măsură să asigure un astfel de acces, acel stat va face orice efort rezonabil pentru a satisface cerințele Agenției, fără întârziere, prin alte mijloace;

c) în orice locație specificată de Agenție, alta decât cele menționate la lit. a) și b) de mai sus, în scopul de a extrage probe de mediu dintr-o anumită locație, cu condiția ca, dacă statul vizat nu este în măsură să acorde un astfel de acces, acel stat să facă orice efort rezonabil pentru a satisface cerințele Agenției, fără întârziere, în locații adiacente sau prin alte mijloace.

ARTICOLUL 6

În aplicarea art. 5, Agenția poate desfășura următoarele activități:

a) pentru accesul în conformitate cu prevederile art. 5a)(i) sau (iii): observația vizuală; extragerea de probe de mediu; utilizarea aparatelor de detecție și de măsurare a radiațiilor; aplicarea sigiliilor sau a altor dispozitive de identificare și de indicare a fraudelor specificate în înțelegerile subsidiare; și alte măsuri obiective care s-au dovedit fezabile din punct de vedere tehnic și a căror utilizare a fost convenită de Consiliul Guvernatorilor (denumit în continuare *Consiliul*) și care au urmat consultărilor dintre Agenție, Comunitate și statele vizate;

b) pentru accesul în conformitate cu art. 5a)(ii): observația vizuală; numărarea materialelor nucleare pe articole; măsurători și prelevări de probe prin metode nedistructive; utilizarea aparatelor de detecție și de măsurare a radiațiilor; examinarea înregistrărilor relevante privind cantitățile, originea și dispunerea materialelor; extragerea de probe de mediu; și alte măsuri obiective care s-au dovedit fezabile din punct de vedere tehnic și a căror utilizare a fost convenită de Consiliu și care au urmat consultărilor dintre Agenție, Comunitate și statele vizate;

c) pentru accesul în conformitate cu art. 5b): observația vizuală; extragerea de probe de mediu; utilizarea aparatelor de detecție și de măsurare a radiațiilor; examinarea înregistrărilor relevante, din punctul de vedere al controlului de garanții, privind producția și expedițiile; și alte măsuri obiective care s-au dovedit fezabile din punct de vedere tehnic și a căror utilizare a fost convenită de Consiliu și care au urmat consultărilor dintre Agenție și statele vizate;

d) pentru accesul în conformitate cu art. 5c): extragerea de probe de mediu și, în cazul în care rezultatele nu permit rezolvarea problemei sau a contradicției în locația specificată de Agenție conform prevederilor art. 5c), utilizarea în acea locație a observației vizuale, a aparatelor de detecție și de măsurare a radiațiilor și, după cum s-a convenit de către statul vizat și, în cazul în care sunt implicate materiale nucleare, de către Comunitate și de către Agenție, a altor măsuri obiective.

ARTICOLUL 7

a) La solicitarea unui stat, Agenția și acel stat vor face înțelegeri cu privire la reglementarea accesului în baza prezentului protocol, în scopul de a preveni diseminarea informațiilor sensibile din punctul de vedere al proliferării, de a respecta cerințele de securitate sau de protecție fizică ori de a proteja dreptul de proprietate asupra informațiilor sau informațiile sensibile din punct de vedere comercial. Asemenea înțelegeri nu vor împiedica Agenția să desfășoare activitățile necesare pentru a da asigurarea credibilă că nu există materiale și activități nucleare nedeclarate în locația respectivă, inclusiv pentru a rezolva problemele privind exactitatea și exhaustivitatea informațiilor specificate la art. 2 sau a unei contradicții în legătură cu aceste informații.

b) Un stat poate, atunci când furnizează informațiile specificate la art. 2, să informeze Agenția despre locurile de pe un amplasament sau dintr-o locație la care accesul poate fi reglementat.

c) Până la intrarea în vigoare a înțelegerilor subsidiare necesare, un stat poate face recurs cu privire la accesul reglementat, în conformitate cu dispozițiile lit. a) de mai sus.

ARTICOLUL 8

Nicio dispoziție a prezentului protocol nu va împiedica un stat să acorde Agenției accesul la locațiile suplimentare celor la care se face referire în art. 5 și 9 sau să ceară Agenției să desfășoare activități de verificare într-o anumită locație. Agenția va depune, fără întârziere, toate eforturile rezonabile pentru a da curs unei astfel de solicitări.

ARTICOLUL 9

Fiecare stat va asigura Agenției accesul la locațiile specificate de aceasta pentru extragerea de probe de mediu într-o zonă întinsă, cu condiția ca, dacă un stat nu este în măsură să asigure un astfel de acces, acel stat să depună orice efort rezonabil pentru a satisface cerințele Agenției în locații alternative. Agenția nu va cere un astfel de acces înainte ca utilizarea probelor de mediu într-o zonă întinsă și înțelegerile procedurale cu privire la acestea să fi fost aprobate de Consiliu și să fi avut loc consultări între Agenție și statul vizat.

ARTICOLUL 10

a) Agenția va informa statul vizat și, după caz, Comunitatea despre:

(i) activitățile desfășurate în cadrul prezentului protocol, inclusiv despre acele activități care privesc orice probleme sau contradicții pe care Agenția le-a supus atenției statului vizat și, după caz, Comunității, în termen de 60 de zile de la efectuarea acestor activități;

(ii) rezultatele activităților desfășurate cu privire la orice probleme sau contradicții pe care Agenția le-a supus atenției statului vizat și, după caz, Comunității, cât mai curând posibil, dar în orice caz în termen de 30 de zile de la stabilirea rezultatelor de către Agenție.

b) Agenția va informa statul vizat și Comunitatea despre concluziile pe care le-a tras din activitățile desfășurate în baza prezentului protocol. Concluziile vor fi comunicate anual.

Desemnarea inspectorilor Agenției

ARTICOLUL 11

a) (i) Directorul general va notifica statelor și Comunității aprobarea de către Consiliu a oricărui funcționar al Agenției în calitate de inspector de garanții nucleare. Exceptând cazul în care Comunitatea îl informează pe directorul general asupra refuzului privind desemnarea acestui funcționar ca inspector pentru state, în termen de 3 luni de la primirea notificării de aprobare a Consiliului, inspectorul astfel notificat Comunității și statelor va fi considerat ca desemnat pentru state.

(ii) Directorul general, acționând ca răspuns la o cerere adresată de Comunitate sau din proprie inițiativă, va informa imediat Comunitatea și statele despre retragerea desemnării oricărui funcționar ca inspector pentru state.

b) Notificarea menționată la lit. a) de mai sus va fi considerată ca primită de Comunitate și state după 7 zile de la data transmiterii notificării de către Agenție spre Comunitate și state, prin scrisoare recomandată.

Vize

ARTICOLUL 12

În interval de o lună de la data primirii unei cereri în acest sens, fiecare stat va elibera vize corespunzătoare pentru intrări/ieșiri multiple și/sau vize de tranzit, după caz, inspectorului desemnat în cerere, pentru a-i permite intrarea și șederea pe teritoriul statului vizat, în scopul îndeplinirii îndatoririlor sale. Orice vize solicitate vor fi valabile cel puțin un an și vor fi reînnoite, după caz, pentru a acoperi durata desemnării ca inspector pentru state.

Înțelegerile subsidiare

ARTICOLUL 13

a) În cazul în care un stat sau Comunitatea, după caz, ori Agenția semnaleză că este necesar să se specifice în înțelegeri subsidiare modul de aplicare a măsurilor prevăzute în prezentul protocol, acel stat sau acel stat și Comunitatea și Agenția vor conveni asupra acestor înțelegeri subsidiare în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului protocol sau, în cazul în care necesitatea unor astfel de înțelegeri subsidiare este semnalată după intrarea în vigoare a prezentului protocol, în termen de 90 de zile de la data semnării.

b) Până la intrarea în vigoare a oricăror înțelegeri subsidiare necesare, Agenția va avea dreptul să aplice măsurile prevăzute în prezentul protocol.

Sisteme de comunicație

ARTICOLUL 14

a) Fiecare stat va permite și va proteja comunicațiile libere ale Agenției, în scopuri oficiale, dintre inspectorii Agenției din acel stat și sediile și/sau birourile regionale ale Agenției, inclusiv transmiterea supravegheată sau nesupravegheată a informațiilor generate de dispozitivele de siguranță și/sau de cele de supraveghere ori de măsură ale Agenției. Agenția, prin consultare cu statul vizat, va avea dreptul să utilizeze la sistemele internaționale de comunicații directe, inclusiv la sistemele de comunicație prin satelit sau la alte forme de telecomunicații care nu sunt utilizate în acel stat. La cererea

unui stat sau a Agenției, în înțelegerile subsidiare vor fi stabilite detalii asupra aplicării prevederilor prezentului alineat în acel stat cu privire la transmiterea supravegheată sau nesupravegheată a informațiilor generate de dispozitivele de siguranță și/sau de supraveghere ori de măsură ale Agenției.

b) Comunicațiile și transmiterea informațiilor prevăzute la lit. a) de mai sus vor ține seama de necesitatea protejării dreptului de proprietate asupra informațiilor sau a informațiilor sensibile din punct de vedere comercial ori a informațiilor descriptive pe care statul vizat le consideră deosebit de sensibile.

Protejarea informațiilor confidențiale

ARTICOLUL 15

a) Agenția va menține un regim strict pentru a asigura protecția eficace împotriva divulgării secretelor industriale, tehnologice și comerciale sau a altor informații confidențiale de care ia cunoștință, inclusiv a acelor informații de care ia cunoștință prin aplicarea prezentului protocol.

b) Regimul menționat la lit. a) de mai sus va include, printre altele, dispoziții cu privire la:

- (i) principiile generale și măsurile asociate pentru utilizarea informațiilor confidențiale;
- (ii) condițiile de angajare a personalului, cu referire la protecția informațiilor confidențiale;
- (iii) procedurile prevăzute în caz de violare sau de invocare a violării confidențialității.

c) Regimul menționat la lit. a) de mai sus va fi aprobat și revizuit periodic de Consiliu.

Anexe

ARTICOLUL 16

a) Anexele la prezentul protocol sunt parte integrantă din acesta. Cu excepția cazurilor de amendare a anexelor nr. I și II, termenul *Protocol*, așa cum este utilizat în prezentul instrument, înseamnă Protocolul și anexele, luate împreună.

b) Lista cuprinzând activitățile specificate în anexa nr. I și lista cuprinzând echipamentele și materialele specificate în anexa nr. II pot fi amendate de Consiliu după obținerea avizului unui grup de lucru de experți, cu componență nelimitată, stabilit de Consiliu. Orice astfel de amendament va intra în vigoare la 4 luni de la data adoptării sale de către Consiliu.

c) Anexa nr. III la prezentul protocol specifică modul în care vor fi aplicate de către Comunitate și de către state măsurile prevăzute în prezentul protocol.

Intrarea în vigoare

ARTICOLUL 17

a) Prezentul protocol va intra în vigoare la data la care Agenția primește din partea Comunității și statelor notificarea scrisă că sunt îndeplinite cerințele legale necesare pentru intrarea în vigoare.

b) Statele și Comunitatea pot, oricând înainte ca prezentul protocol să intre în vigoare, să declare că vor aplica, cu titlu provizoriu, prezentul protocol.

c) Directorul general va informa fără întârziere toate statele membre ale Agenției asupra oricărei declarații privind aplicarea provizorie și intrarea în vigoare a prezentului protocol.

Definiții

ARTICOLUL 18

În scopul prezentului protocol:

a) prin *activități de cercetare-dezvoltare legate de ciclul combustibilului nuclear* se înțelege acele activități care se referă în mod expres la orice aspect al dezvoltării de procedee sau sisteme ce privesc următoarele:

- conversia materialelor nucleare;
- îmbogățirea materialelor nucleare;
- fabricarea combustibilului nuclear;
- reactoare;
- instalații critice;
- prelucrarea combustibilului nuclear;

— prelucrarea (cu excepția reambalării sau a condiționării care nu implică separarea elementelor în scopul stocării ori al depozitării definitive) deșeurilor mediu sau înalt active, conținând plutoniu, uraniu puternic îmbogățit sau uraniu-233, dar nu includ activitățile legate de cercetarea științifică teoretică sau fundamentală ori de activitățile de cercetare-dezvoltare privind aplicațiile industriale ale radioizotopilor, aplicațiile în medicină, hidrologie și agricultură, efectele asupra sănătății și mediului și îmbunătățirea mentenanței;

b) prin *amplasament* se înțelege acea zonă delimitată de Comunitate și de un stat în informațiile descriptive relevante pentru o instalație, inclusiv o instalație oprită, precum și în informațiile relevante privind o locație din exteriorul instalațiilor, în care materialele nucleare sunt utilizate în mod obișnuit, inclusiv o locație din exteriorul instalațiilor la care activitățile au fost oprite și în care materialele nucleare erau folosite în mod obișnuit (aceasta este limitată la locațiile ce conțin celule fierbinți sau unde s-au desfășurat activități legate de conversie, îmbogățire, fabricarea sau prelucrarea combustibilului). Înțelesul termenului *amplasament* va include, de asemenea, toate ansamblurile amplasate în același loc cu instalația sau cu locația, în scopul furnizării ori utilizării serviciilor esențiale, incluzând: celulele fierbinți pentru prelucrarea materialelor iradiate care nu conțin materiale nucleare; instalațiile pentru tratarea, stocarea și depozitarea finală a deșeurilor; și clădirile asociate cu activitățile specifice prevăzute de statul vizat în baza art. 2a)(iv) de mai sus;

c) prin *instalație dezafectată* sau *locație dezafectată din exteriorul instalațiilor* se înțelege o instalație ori locație unde structurile și echipamentele reziduale esențiale pentru utilizarea sa au fost îndepărtate sau au devenit inutilizabile, astfel încât aceasta nu este utilizată pentru depozitare și nu mai poate servi la manipularea, prelucrarea ori utilizarea materialului nuclear;

d) prin *instalație oprită* sau *locație din exteriorul instalațiilor la care activitățile au fost oprite* se înțelege o instalație ori o locație în care toate operațiile au fost oprite și materialul nuclear îndepărtat, dar care nu a fost încă dezafectată;

e) prin *uranu puternic îmbogățit* se înțelege uraniu conținând 20% sau mai mult din izotopul uraniu-235;

f) prin *extragere de probe de mediu dintr-o anumită locație* se înțelege extragerea de probe de mediu (de exemplu: aer, apă, vegetație, sol, froțiuri) dintr-o locație specificată de Agenție și din imediata vecinătate a acesteia, în scopul de a ajuta Agenția să tragă concluzii cu privire la absența materialului nuclear nedeclarat sau a activităților nucleare nedeclarate în locația specificată;

g) prin *extragerea de probe de mediu dintr-o zonă întinsă* se înțelege extragerea de probe de mediu (de exemplu: aer, apă, vegetație, sol, froțiuri) dintr-un ansamblu de locații specificate de Agenție, în scopul de a ajuta Agenția să tragă concluzii cu privire la absența materialului nuclear ori a activităților nucleare nedeclarate într-o zonă întinsă;

h) prin *material nuclear* se înțelege orice materie primă nucleară sau orice material fisionabil special, astfel cum au fost definite în art. XX din Statutul Agenției. Termenul *materie primă nucleară* nu va fi interpretat ca aplicabil minereurilor sau reziduurilor de minereuri. Orice decizie a Consiliului, în conformitate cu art. XX din Statutul Agenției, după intrarea în vigoare a prezentului protocol, de a face adăugări la lista anterioară de materiale considerate ca fiind materii prime nucleare sau materiale fisionabile speciale va produce efecte în baza prezentului protocol numai după acceptarea sa de către Comunitate și de către state;

i) prin *instalație* se înțelege:

- (i) un reactor, o instalație critică, o uzină de conversie, o uzină de fabricare, o uzină de prelucrare, o uzină de separare a izotopilor sau o instalație de depozitare separată; sau
- (ii) orice locație în care sunt utilizate în mod obișnuit materiale nucleare în cantități mai mari de un kilogram efectiv;

j) prin *locație în exteriorul instalațiilor* se înțelege orice ansamblu sau locație, care nu constituie o instalație, în care sunt utilizate în mod obișnuit materiale nucleare în cantități mai mici ori egale cu un kilogram efectiv.

Semnat în două exemplare la Viena, la 22 septembrie 1998, în limbile daneză, olandeză, engleză, finlandeză, franceză, germană, greacă, italiană, portugheză, spaniolă și suedeză, toate versiunile fiind egal autentice; în caz de divergențe, vor prevala acele texte încheiate în limbile oficiale ale Consiliului Governorilor al AIEA.

ANEXA Nr. I
la protocolul adițional

LISTA

cuprinzând activitățile la care se face referire în art. 2a)(iv) din Protocol

(i) Fabricarea tuburilor rotoare ale centrifugelor sau a ansamblului centrifugal de gaz
Prin <i>tuburi rotoare ale centrifugelor</i> se înțelege cilindrii cu pereți subțiri, descriși la pct. 5.1.1b) din anexa nr. II.
Prin <i>ansamblu centrifugal de gaz</i> se înțelege centrifugele descrise în Nota introductivă a pct. 5.1 dn anexa nr. II.	Prin <i>tuburi de zirconiu</i> se înțelege tuburile descrise la pct. 1.6 din anexa nr. II.
(ii) Fabricarea barierelor de difuzie
Prin <i>bariere de difuzie</i> se înțelege filtrele poroase subțiri descrise la pct. 5.3.1a) din anexa nr. II.	(ix) Fabricarea sau îmbunătățirea calitativă a apei grele sau a deuteriului
Prin <i>apă grea</i> sau <i>deuteriu</i> se înțelege deuteriul, apa grea (oxid de deuteriu), precum și orice alt compus al deuteriului, în care raportul atomic deuteriu/hidrogen depășește 1:5.000.
(iii) Fabricarea sau montarea sistemelor bazate pe lasere
Prin <i>sisteme bazate pe lasere</i> se înțelege sistemele care au încorporate aceste elemente, așa cum sunt descrise la pct. 5.7 din anexa nr. II.	(x) Fabricarea grafitului de calitate nucleară
Prin <i>grafit de calitate nucleară</i> se înțelege grafitul cu puritate mai mare de 5 ppm (părți per milion) echivalent bor și cu o densitate mai mare de 1,50 g/cm ³ .
(iv) Fabricarea sau montarea separatoarelor electromagnetice de izotopi
Prin <i>separatoare electromagnetice de izotopi</i> se înțelege acele elemente la care se face referire la pct. 5.9.1 din anexa nr. II, care conțin surse de ioni, descrise la pct. 5.9.1a) din anexa nr. II.	(xi) Fabricarea recipientelor pentru combustibilul iradiat
Prin <i>recipient pentru combustibilul iradiat</i> se înțelege un vas pentru transportul și/sau depozitarea combustibilului iradiat care asigură protecția chimică, termică și radiologică, permițând disiparea căldurii reziduale în timpul manipulării, transportului și depozitării.
(v) Fabricarea sau montarea coloanelor ori a echipamentelor de extracție
Prin <i>coloane</i> sau <i>echipamente de extracție</i> se înțelege acele elemente descrise la pct. 5.6.1, 5.6.2, 5.6.3, 5.6.5, 5.6.6, 5.6.7 și 5.6.8 din anexa nr. II.	(xii) Fabricarea barelor de control ale reactorului
Prin <i>bare de control ale reactorului</i> se înțelege barele descrise la pct. 1.4 din anexa nr. II.
(vi) Fabricarea ajutorilor de separare sau a tuburilor elastice pentru separare aerodinamică
Prin <i>ajutaje de separare</i> sau <i>tuburi vortex pentru separare aerodinamică</i> se înțelege ajutorile de separare și tuburile elastice pentru separare dinamică descrise la pct. 5.5.1 și 5.5.2 din anexa nr. II.	(xiii) Fabricarea rezervoarelor și a recipientelor de asigurare a siguranței stării de criticitate
Prin <i>rezervoare și recipiente de asigurare a siguranței stării de criticitate</i> se înțelege acele elemente descrise la pct. 3.2 și 3.4 din anexa nr. II.
(vii) Fabricarea sau montarea sistemelor pentru generarea plasmelor de uraniu
Prin <i>sisteme pentru generarea plasmelor de uraniu</i> se înțelege acele sisteme necesare pentru generarea plasmelor de uraniu, descrise la pct. 5.8.3 din anexa nr. II.	(xiv) Fabricarea mașinilor de debitare pentru elementele combustibile iradiate
Prin <i>mașini de debitare pentru elementele combustibile iradiate</i> se înțelege echipamentele descrise la pct. 3.1 din anexa nr. II.
(viii) Fabricarea tuburilor de zirconiu	(xv) Construirea celulelor fierbinți
Prin <i>celule fierbinți</i> se înțelege o celulă sau un ansamblu de celule interconectate, totalizând un volum minim de 6 m ³ și un grad de protecție egal sau mai mare decât echivalentul a 0,5 m de beton, având o densitate de 3,2 g/cm ³ sau mai mare, dispunând de echipament de manipulare de la distanță.

L I S T A

cuprinzând echipamentele și materialele nonnucleare specificate pentru raportarea exporturilor și importurilor conform art. 2a)(ix)

1. Reactorii și echipamentele aferente

1.1. Reactorii nucleari

Reactori nucleari în stare de operare, capabili să întrețină o reacție de fisiune în lanț controlată, excluzând reactorii de putere zero, aceștia fiind definiți ca reactori cu o rată nominală maximă de producere a plutoniului care nu depășește 100 grame/an.

Notă explicativă:

Noțiunea de *reactor nuclear* include elementele din interiorul vasului reactor sau fixate direct la acesta, echipamentele care controlează nivelul puterii în zona activă, precum și componentele care în mod normal conțin ori vin în contact direct sau controlează agentul primar de răcire a zonei active.

Nu se intenționează să se excludă reactorii care ar putea fi modificați rezonabil pentru a produce semnificativ mai mult de 100 grame de plutoniu pe an. Reactorii proiectați să funcționeze la niveluri de putere semnificative, indiferent de capacitatea lor de a produce plutoniu, nu sunt considerați „reactori de putere zero”.

1.2. Vasele de presiune ale reactorului

Vase metalice, sub formă de unități complete sau de piese majore prefabricate în scopul menționat, care sunt special proiectate ori fabricate să conțină zona activă, în sensul definit la pct. 1.1 și capabile să reziste la presiunea de funcționare a agentului primar de răcire.

Notă explicativă:

Placa superioară a unui vas de presiune al reactorului este cuprinsă în componenta de la pct. 1.2., ca piesă prefabricată majoră a vasului de presiune.

Componentele interne ale reactorului (de exemplu: coloanele și plăcile de susținere a zonei active și alte componente interne ale vasului, tuburile de ghidare a barelor de control, ecranele termice, deflectoarele, plăcile cu grile ale zonei active, plăcile de difuzie etc.) sunt livrate în mod normal de furnizorul reactorului. În unele cazuri, anumite componente interne de susținere sunt incluse din fabricație în vasul de presiune. Aceste componente au o importanță majoră pentru siguranța și fiabilitatea funcționării reactorului (și, din acest motiv, din punctul de vedere al garanției și al responsabilității asumate de furnizorul reactorului), astfel încât furnizarea lor în afara contractului de achiziție a reactorului nu ar fi o practică obișnuită. De aceea, deși furnizarea separată a acestor componente, special proiectate și fabricate, de mare importanță, de mari dimensiuni și având un preț ridicat nu ar fi neapărat considerată ca ieșind din sfera de interes, acest mod de furnizare este considerat nedorit.

1.3. Mașinile de încărcare-descărcare a combustibilului nuclear

Echipament de manipulare, special proiectat sau pregătit pentru a introduce ori a extrage combustibilul dintr-un reactor nuclear, în sensul definit la pct. 1.1, capabil de operațiuni în timpul funcționării reactorului sau care folosește caracteristici tehnice performante de poziționare și aliniere pentru a permite derularea operațiunilor complexe de încărcare în timpul opririi, cum sunt cele în timpul cărora observarea directă sau accesul la combustibil nu sunt posibile.

1.4. Barele de control al reactorului

Bare special proiectate și fabricate pentru controlul ratei de reacție într-un reactor nuclear, în sensul definit la pct. 1.1.

Notă explicativă:

Aceste componente includ, alături de absorbantul de neutroni, structurile de susținere sau suspensie ale acestuia, dacă acestea au fost furnizate separat.

1.5. Tuburile sub presiune ale reactorului

Tuburile care sunt special proiectate sau fabricate să conțină elementele combustibile și agentul primar de răcire a unui reactor nuclear, în sensul definit la pct. 1.1., la presiuni de funcționare ce pot depăși 5,1 MPa (740 psi).

1.6. Tuburile din zirconiu

Zirconiu metalic și aliajele pe bază de zirconiu, sub forma tuburilor sau a ansamblurilor de tuburi, în cantități ce depășesc 500 kg în timpul oricărei perioade de 12 luni, special proiectate sau fabricate pentru a fi utilizate în sensul definit la pct. 1.1., într-un reactor nuclear și în care raportul maselor de hafniu/zirconiu este mai mic de 1:500.

1.7. Pompele agentului primar de răcire

Pompe special proiectate sau fabricate pentru circulația agentului primar de răcire pentru reactorii nucleari, în sensul definit la pct. 1.1.

Notă explicativă:

Pompele, special proiectate sau fabricate, pot include sisteme complexe cu dispozitive de etanșare simple sau multiple, pentru a preveni scurgerile agentului primar de răcire, pompe de circulație capsulate și pompe cu sisteme de masă inerțială. Această definiție cuprinde pompele certificate conform standardului NC-1 sau standardelor echivalente.

2. Materiale nonnucleare pentru reactori

2.1. Deuteriu și apă grea

Deuteriu, apă grea (oxid de deuteriu) și orice alt compus al deuteriului în care raportul atomic deuteriu-hidrogen depășește valoarea 1:5.000, destinat folosirii într-un reactor nuclear, în sensul definit la pct. 1.1., în cantități ce depășesc 200 kg de atomi de deuteriu în timpul oricărei perioade de 12 luni, oricare ar fi țara de destinație.

2.2. Grafit de puritate nucleară

Grafit având un nivel de puritate mai mare de 5 ppm (părți per milion) echivalent de bor și cu o densitate mai mare de 1,5 g/cm³, destinat utilizării într-un reactor nuclear, în sensul

definit la pct. 1.1, în cantități ce depășesc 3×10^4 kg (30 tone metrice) în timpul oricărei perioade de 12 luni, oricare ar fi țara de destinație.

Notă:

În scopul întocmirii de rapoarte, Guvernul va determina dacă exporturile de grafit cu specificațiile de mai sus sunt sau nu destinate utilizării în reactori nucleari.

3. Uzinele pentru re prelucrarea elementelor combustibile iradiate, precum și echipamente special proiectate sau fabricate în acest scop

Notă introductivă:

Activitatea de re prelucrare a combustibilului nuclear iradiat separă plutoniul și uraniul din producții de fisiune de radioactivitate ridicată și alte elemente transuraniene. Această separare poate fi realizată prin diferite procese tehnice. Totuși, în ultimii ani cel mai acceptat și folosit proces a devenit PUREX. PUREX implică dizolvarea combustibilului nuclear iradiat în acid azotic, urmată de separarea uraniului, plutoniului, precum și a produșilor de fisiune prin extracție cu solvenți, utilizând un amestec de tributil fosfat într-un solvent organic.

Instalațiile PUREX au funcții de proces similare unele cu altele, incluzând: debitarea elementului combustibil iradiat, dizolvarea combustibilului, extracția cu solvenți și stocarea soluțiilor obținute. Poate exista, de asemenea, echipament pentru denitrurarea termică a azotatului de uraniu, conversia azotatului de plutoniu în oxid sau metal și tratarea soluțiilor de produși de fisiune până la o formă corespunzătoare stocării pe termen lung sau depozitării definitive. Totuși, configurația și tipul particular ale echipamentului care realizează aceste funcții pot diferi de la o instalație PUREX la alta din diverse motive, incluzând, printre altele, tipul și cantitatea de combustibil nuclear iradiat care urmează să fie re prelucrat și disponerea dorită a materialelor recuperate, precum și filozofia principiilor de securitate nucleară și întreținere care au fost folosite în proiectarea instalației.

O „uzină pentru re prelucrarea elementelor combustibile iradiate” include echipamente și componente care, în mod normal, vin în contact direct și controlează direct combustibilul iradiat și materialul nuclear principal și fluxul de prelucrare a produșilor de fisiune.

Aceste procese, incluzând sistemele complete pentru conversia plutoniului și producția de plutoniu metalic, pot fi identificate prin măsurile luate pentru a preveni starea de criticitate (de exemplu, prin geometrie), expunerea la radiații (de exemplu, prin ecranare) și riscul de contaminare (de exemplu, prin confinare).

Echipamentele care se consideră că intră sub incidența celor desemnate ca „echipamente special proiectate sau fabricate” pentru re prelucrarea elementelor combustibile iradiate includ:

3.1. Mașini de debitare pentru elementele combustibile iradiate

Notă introductivă:

Acest echipament realizează o breșă în teaca combustibilului nuclear pentru a putea expune dizolvării materialul nuclear iradiat. Sunt folosite în mod curent foarfeci de metal special proiectate pentru decupări, dar poate fi utilizat și echipament avansat din punct de vedere tehnic, cum ar fi laserele.

Echipamente de operare la distanță, special proiectate sau fabricate pentru a fi utilizate într-o uzină de re prelucrare, astfel cum a fost definită mai sus, și destinate pentru a decupa, a debita sau a forfeca ansamblurile de combustibil nuclear, fasciculele sau barele de combustibil iradiate.

3.2. Dizolvanți

Notă introductivă:

În mod normal dizolvanții primesc tronsoanele debitate de combustibil iradiat. În aceste vase, care prezintă siguranță în timpul criticității, materialul nuclear este dizolvat în acid azotic și părțile exfoliate rămase sunt îndepărtate din fluxul de tratare.

Rezervoare care prezintă siguranță în timpul criticității (de exemplu: rezervoare de diametru mic, inelare sau plate), special proiectate și fabricate pentru a fi folosite într-o instalație de re prelucrare destinată dizolvării combustibilului nuclear iradiat, așa cum a fost definită mai sus, capabile să reziste la lichide fierbinți, puternic corozive și care pot fi încărcate și întreținute prin control de la distanță.

3.3. Extractori cu solvent și echipament de extracție cu solvenți

Notă introductivă:

Extractorii cu solvent primesc atât soluția de combustibil iradiat provenită de la dizolvanți, cât și soluția organică care separă uraniul, plutoniul și produșii de fisiune. Echipamentul de extracție cu solvenți este în mod normal proiectat să respecte parametrii riguroși de funcționare, cum ar fi: durată de viață utilă lungă, fără cerințe de întreținere și care se pretează la înlocuire ușoară, simplitate în funcționare și control, precum și flexibilitate la variațiile condițiilor de proces.

Extractorii cu solvent, precum coloane de tip împachetat sau pulsant, amestecători-decantori sau extractori centrifugali, special proiectați sau pregătiți pentru a fi utilizați într-o uzină de re prelucrare a combustibilului iradiat. Extractorii cu solvent trebuie să fie rezistenți la efectul de coroziune al acidului azotic. Extractorii cu solvent sunt în mod normal fabricați să respecte standarde ridicate (incluzând tehnici de sudură, inspecție, asigurarea calității și tehnicile de control al calității), produși din oțel inoxidabil cu conținut scăzut de carbon, din titan, zirconiu sau alte materiale de calitate superioară.

3.4. Recipiente de colectare sau de stocare a soluțiilor chimice

Notă introductivă:

Din procesul de extracție cu solvenți rezultă 3 tipuri de soluții principale. Recipientele de colectare și de stocare sunt folosite în cursul tratamentului pentru prelucrare ulterioară a tuturor celor 3 tipuri de soluții, după cum urmează:

a) soluția pură de azotat de uraniu este concentrată prin evaporare și este convertită în oxid de uraniu printr-un proces de denitrurare. Acest oxid este refolosit în ciclul combustibilului nuclear;

b) soluția de produși de fisiune puternic radioactivi este în mod normal concentrată prin evaporare și stocată sub formă de concentrat lichid. Acest concentrat se poate evapora ulterior și se poate converti într-o formă corespunzătoare pentru stocare sau depozitare finală;

c) soluția pură de azotat de plutoniu este concentrată și stocată înainte de a fi transferată în stadiile următoare de tratament. În particular, recipientele de colectare și de stocare pentru soluțiile de plutoniu sunt proiectate să evite problemele

de criticitate ce pot rezulta din modificările care apar în concentrația și forma acestui flux.

Recipientele de colectare și de stocare, special proiectate și fabricate pentru folosirea într-o instalație de reprelucrare a combustibilului iradiat. Recipientele de colectare și de stocare trebuie să fie rezistente la efectul coroziv al acidului azotic. Recipientele de colectare și de stocare sunt fabricate, în mod normal, din materiale precum oțel inoxidabil cu conținut scăzut de carbon, titan sau zirconiu ori din alte materiale de calitate superioară. Recipientele de colectare și de stocare pot fi proiectate pentru operarea și întreținerea de la distanță și pot avea următoarele caracteristici, în scopul de a controla riscul atingerii stării de criticitate:

1. structuri interne sau pereți cu un echivalent de bor de cel puțin 2%;
sau
2. un diametru maxim de 175 mm (7 inch) pentru rezervoarele cilindrice;
sau
3. o lărgime maximă de 74 mm (3 inch) pentru rezervoarele circulare sau plate.

3.5. Sistemul de conversie a azotatului de plutoniu în oxid

Notă introductivă:

În majoritatea instalațiilor de reprelucrare acest proces final implică conversia soluției de azotat de plutoniu în dioxid de plutoniu. Principalele activități implicate în acest proces sunt: stocarea și ajustarea soluției, precipitarea și separarea solid/lichid, calcinarea, manipularea produsului, ventilarea, gestionarea deșeurilor și controlul procesului.

Sisteme complete, special proiectate sau fabricate pentru conversia azotatului de plutoniu în oxid de plutoniu, care sunt în mod special adaptate pentru a evita riscul atingerii stării de criticitate și efectele radiațiilor și pentru a reduce la minimum riscurile de toxicitate.

3.6. Sistemul de conversie a oxidului de plutoniu în metal

Notă introductivă:

Acest proces, care poate fi asociat unei instalații de reprelucrare, implică fluorurarea dioxidului de plutoniu, în mod normal cu acid fluorhidric puternic coroziv, în scopul de a produce fluorura de plutoniu, care este ulterior redusă utilizându-se calciu metalic de puritate ridicată pentru a produce plutoniu metalic și o cenușă de fluorură de calciu. Principalele activități implicate în acest proces sunt: fluorurarea (implicând, de exemplu, echipamente fabricate sau placate cu un metal prețios), reducerea metalului (folosind, de exemplu, creuzete ceramice), recuperarea cenușii, manipularea produsului, ventilarea, gestionarea deșeurilor și controlul procesului.

Sisteme complete, special proiectate sau fabricate pentru producerea plutoniului metalic, în particular adaptate pentru a evita riscul atingerii stării de criticitate și efectele radiațiilor și pentru a reduce la minimum riscurile de toxicitate.

4. Uzinele pentru fabricarea elementelor combustibile

O „uzină pentru fabricarea elementelor combustibile” include echipamentul:

a) care, în mod normal, vine în contact direct cu, procesează ori controlează în mod direct fluxul de producere a materialelor nucleare; sau

b) care asigură sigilarea materialelor nucleare în interiorul tecii de protecție.

5. Uzinele pentru separarea izotopilor de uraniu și echipamentele special proiectate sau fabricate în acest scop, altele decât instrumentele analitice

Componente ale echipamentelor care se consideră că intră sub incidența noțiunii de „echipamente special proiectate sau fabricate în acest scop, altele decât instrumentele analitice” pentru separarea izotopilor de uraniu, care includ:

5.1. Dispozitive centrifugale de gaz, ansambluri și componente special proiectate sau pregătite pentru a fi utilizate în ansamblurile centrifugale de gaz

Notă introductivă:

Ansamblul centrifugal de gaz constă, în mod normal, în unul sau mai mulți cilindri cu pereți subțiri, cu diametrul variind între 75 mm (3 inch) și 400 mm (16 inch), situat/situați într-o incintă vidată și având o viteză periferică de rotație de ordinul a 300 m/s sau mai mult și un ax central vertical. În scopul obținerii unei viteze ridicată, materialele de construcție pentru elementele de rotație și ansamblul rotor trebuie să aibă un raport rezistență-densitate ridicat și, ca urmare, componentele sale individuale trebuie prelucrate foarte precis, cu toleranțe foarte mici pentru a împiedica jocul față de ax. Față de alte ansambluri centrifugale, ansamblul centrifugal de gaz pentru îmbogățirea uraniului se caracterizează prin prezența în camera rotorului a uneia sau mai multor deflectoare rotative în formă de disc, a unui ansamblu de tuburi fixe ce servește la introducerea și extragerea UF₆ gazos și a cel puțin 3 canale separate, dintre care două sunt conectate la cupele centrifugei, ce se întind de la ax la periferia camerei rotorului. De asemenea, în incinta vidată se găsesc elemente critice, care nu se rotesc și care, deși sunt special proiectate, nu sunt dificil de fabricat și nici nu sunt realizate din materiale speciale. O instalație de centrifugare necesită totuși un număr mare de asemenea componente, astfel încât cantitățile să constituie un indiciu important al utilizării finale.

5.1.1. Componente aflate în rotație

a) Ansamblurile rotoare complete:

Cilindri cu pereți subțiri sau un ansamblu de cilindri cu pereți subțiri, fabricați din unul sau mai multe materiale ce au un raport rezistență-densitate ridicat, așa cum s-a descris în nota explicativă a prezentei secțiuni. Dacă este vorba de un ansamblu, cilindrii sunt legați între ei cu ajutorul unor inele sau burdufuri flexibile, așa cum sunt descrise la pct. 5.1.1 c). Rotorul este echipat cu deflector(deflectoare) intern(interne) și cu garnituri de capăt, așa cum sunt descrise la pct. 5.1.1 d) și e), dacă este gata pentru utilizare. Totuși ansamblul complet poate fi livrat doar asamblat parțial.

b) Tuburile rotoare:

Cilindri special construiți sau pregătiți, cu pereți subțiri având grosimea de 12 mm (0,5 inch) sau mai puțin, un diametru cuprins între 75 mm (3 inch) și 400 mm (16 inch) și realizați din unul sau mai multe materiale având raportul rezistență-densitate ridicat, așa cum s-a descris în nota explicativă a prezentei secțiuni.

c) Inele și burdufuri:

Componente special proiectate sau fabricate pentru a furniza suportul local tubului rotor sau pentru a lega împreună un anumit număr de tuburi rotoare. Burduful este un cilindru scurt, având o grosime a pereților de 3 mm (0,12 inch) sau mai puțin, un diametru cuprins între 75 mm (3 inch) și 400 mm (16 inch), având o înfășurare și fiind realizat din unul

dintre materialele având raportul rezistență-densitate ridicat, astfel cum s-a descris în nota explicativă a prezentei secțiuni.

d) Deflectoarele:

Componente circulare cu diametrul cuprins între 75 mm (3 inch) și 400 mm (16 inch), special proiectate sau fabricate pentru a fi montate în interiorul tubului rotor al centrifugei, în scopul de a izola camera de extragere de camera principală de separare și, în unele cazuri, de a facilita circulația UF₆ gazos în interiorul camerei principale de separare a tubului rotor, și realizate din unul sau mai multe materiale având raportul rezistență-densitate ridicat, astfel cum s-a descris în nota explicativă a prezentei secțiuni.

e) Garniturile de etanșare superioare/inferioare:

Componente circulare cu diametrul cuprins între 75 mm (3 inch) și 400 mm (16 inch), special proiectate sau fabricate pentru a fi montate la capetele tubului rotor, menținând UF₆ în interiorul acestuia și, în unele cazuri, pentru a susține, reține sau conține ca parte integrantă un element al punctului de sprijin superior (garnitura de etanșare superioară) sau pentru a susține elementele rotative ale motorului și ale punctului de sprijin inferior (garnitura de etanșare inferioară), și realizate din unul ori mai multe materiale având raportul rezistență-densitate ridicat, astfel cum s-a descris în nota explicativă a prezentei secțiuni.

Notă explicativă:

Materialele folosite pentru componentele rotative ale centrifugei sunt:

a) oțel martensitic având o tensiune limită de rupere egală cu sau mai mare de $2,05 \times 10^9$ N/m² (300.000 psi);

b) aliaje de aluminiu având o tensiune limită de rupere egală cu sau mai mare de $0,46 \times 10^9$ N/m² (67.000 psi);

c) materiale filiforme potrivite pentru a fi utilizate în structuri compuse și având un modul specific de $12,3 \times 10^6$ m sau mai mult și o tensiune limită specifică de rupere egală cu sau mai mare de $0,3 \times 10^6$ m [„modulul specific” reprezintă Modulul lui Young (în N/m²) împărțit la greutatea specifică (în N/m³); „limita specifică la rupere” reprezintă rezistența limită la rupere (în N/m²) împărțită la greutatea specifică (în N/m³)].

5.1.2. **Componente statice:**

a) Lagărele de suspensie magnetică:

Ansambluri de suport, special proiectate și pregătite, constând într-un electromagnet inelar suspendat, aflat într-o carcasă ce conține un agent de amortizare. Carcasa va fi realizată dintr-un material rezistent la acțiunea UF₆ (vezi nota explicativă de la pct. 5.2). Electromagnetul este cuplat la o piesă polară sau la un al doilea magnet fixat la garnitura de etanșare superioară descrisă la pct. 5.1.1. e). Electromagnetul inelar poate avea raportul dintre diametrul exterior și diametrul interior mai mic sau egal cu 1,6:1. Electromagnetul inelar poate avea permeabilitatea inițială egală cu sau mai mare de 0,15 H/m (120.000 în unități CGS) ori o remanență de 98,5% sau mai mult ori o densitate de energie electromagnetică mai mare de 80 kJ/m³ (10⁷gauss-oersted). Suplimentar față de proprietățile obișnuite ale materialului există o condiție esențială care atestă că deviația axelor magnetice în raport cu axele geometrice este limitată la toleranțe foarte mici (mai mici de 0,1 mm sau de 0,004 inch) ori omogenitatea materialului magnetului trebuie în mod special impusă.

b) Lagărele/amortizoarele:

Lagăre special proiectate sau pregătite, ce conțin un ansamblu pivot/capac montat la partea superioară a

dispozitivului de amortizare. Pivotal se compune în mod obișnuit dintr-un arbore de oțel călit, care prezintă la una dintre extremități o emisferă și un dispozitiv de fixare la garnitura de etanșare inferioară, descrisă în secțiunea 5.1.1. e), la cealaltă extremitate. Arborele poate fi echipat totuși și cu lagăr hidrodinamic. Capacul este tip „pastilă” cu o adâncitură în formă de emisferă pe o suprafață. Aceste componente sunt furnizate deseori separat de dispozitivul de amortizare.

c) Pompele moleculare:

Cilindri special proiectați sau fabricați, având pe suprafețele interne caneluri elicoidale obținute prin extrudare sau rabotare și ale căror margini sunt prelucrate prin alezare. Dimensiunile tipice sunt următoarele: diametrul interior cuprins între 75 mm (3 inch) și 400 mm (16 inch), grosimea pereților egală cu 10 mm (0,4 inch) sau mai mult, iar lungimea egală cu sau mai mare decât diametrul. În mod obișnuit, canelurile au secțiunea dreptunghiulară și o adâncime egală cu sau mai mare de 2 mm (0,08 inch).

d) Statoarele motorului:

Statoare inelare, special proiectate sau fabricate, pentru motoare de curent alternativ multifazice, de mare viteză, histerezice (sau de reluctanță), pentru funcționarea sincronă în vid, în domeniul de frecvență cuprins între 600 Hz și 2.000 Hz și într-un domeniu de putere cuprins între 50 VA și 1.000 VA. Statoarele constau într-un miez lamelar de oțel care are pierderi mici, pe care se realizează înfășurări multifazice în straturi subțiri cu o grosime de 2,0 mm (0,08 inch) sau mai puțin.

e) Carcasa/recipientele dispozitivului centrifugal:

Componente special proiectate sau pregătite, ce conțin ansamblul tubului rotor al unui dispozitiv centrifugal de gaz. Carcasa constă într-un cilindru rigid cu o grosime a pereților de cel mult 30 mm (1,2 inch), având extremitățile prelucrate cu precizie, în vederea unei bune fixări a lagărelor de sprijin, și una sau mai multe flanșe pentru montare. Extremitățile prelucrate sunt paralele între ele și perpendiculare pe axa longitudinală a cilindrului, cu o deviație de 0,05° sau mai puțin. Carcasa poate avea, de asemenea, o structură tip „fagure” ce permite adaptarea mai multor tuburi rotoare. Carcasele sunt realizate din sau protejate prin materiale rezistente la efectul de coroziune al UF₆.

f) Cupele centrifuge:

Tuburi cu diametrul de până la 12 mm (0,5 inch), special proiectate sau fabricate pentru a extrage UF₆ gazos conținut în interiorul tubului rotor prin acțiunea unui tub Pitot (altfel spus, deschiderea lor se varsă în fluxul gazos periferic din interiorul tubului, configurație obținută, de exemplu, curbând extremitatea unui tub dispus radial) și putând fi racordate la sistemul central de extragere a gazului. Tuburile sunt realizate din sau protejate prin materiale rezistente la efectul de coroziune al UF₆.

5.2. Sisteme auxiliare, echipamente și componente special proiectate și pregătite pentru uzinele de îmbogățire cu dispozitive centrifugale de gaz

Notă introductivă:

Sistemele auxiliare, echipamentele și componentele pentru o uzină de îmbogățire prin centrifugare cu gaz sunt sistemele necesare pentru introducerea UF₆ în centrifuge, pentru legarea centrifugelor unele de altele în cascadă (sau în trepte), pentru a obține grade de îmbogățire din ce în ce mai ridicate, ca și pentru extragerea UF₆ din centrifuge ca „produs” și „reziduu”,

împreună cu echipamentul necesar pentru conducerea centrifugelor sau pentru controlul uzinei.

În mod normal UF₆ este sublimat folosindu-se autoclave încălzite și este repartizat în stare gazoasă către diversele centrifuge cu ajutorul unui colector tubular în cascadă. Fluxurile de UF₆ gazos „produs” și „reziduuri”, ce ies din centrifuge, sunt, de asemenea, îndreptate printr-un colector tubular în cascadă spre trapele reci [ce funcționează la temperaturi de aproximativ 203 K (-70°C)], unde UF₆ este condensată înainte de a fi transferată în containere, pentru transport sau stocare. Deoarece o uzină de îmbogățire conține mai multe mii de centrifuge montate în cascadă, există mai mulți kilometri de conducte ce încorporează mii de suduri, ceea ce implică o repetabilitate considerabilă a montajului. Echipamentul, componentele și sistemele de conducte sunt fabricate pentru condiții de vid înalt și după standarde riguroase de curățenie.

5.2.1. *Sisteme de alimentare/sisteme de extragere a produsului și a reziduurilor*

Sisteme de proces, special proiectate sau fabricate, incluzând:

— autoclave de alimentare (sau stații) folosite pentru a introduce UF₆ în cascada de centrifuge la o presiune de până la 100 kPa (15 psi) și la un debit de 1 kg/h sau mai mult;

— desublimatoare (sau trape reci) folosite pentru a extrage UF₆ din cascadele de centrifuge la o presiune ajungând până la 3kPa (0,5 psi). Desublimatoarele pot fi răcite până la o temperatură de 203 K (-70°C) și încălzite până la 343 K (70°C);

— stații pentru „produs” și pentru „reziduuri”, folosite pentru a capta UF₆ în containere.

Această uzină, echipamentele și conductele de lucru sunt realizate în întregime din sau protejate cu materiale rezistente la efectul coroziv al UF₆ (vezi nota explicativă a prezentei secțiuni) și sunt fabricate pentru condiții de vid înalt și după standarde riguroase de curățenie.

5.2.2. *Sisteme de conducte și de colectare*

Sisteme de conducte și de colectori, special proiectate sau fabricate pentru manipularea UF₆ în interiorul cascadei de centrifuge. Rețeaua de conducte este în mod obișnuit realizată în sistem de colectare „triplu”, fiecare centrifugă fiind conectată la fiecare dintre colectori. Astfel, repetabilitatea montajului este ridicată.

Sistemul este realizat în întregime din materiale rezistente la UF₆ (vezi nota explicativă a prezentei secțiuni) și este fabricat pentru condiții de vid înalt și după standarde riguroase de curățenie.

5.2.3. *Spectrometre de masă pentru UF₆/surse de ioni*

Spectrometre de masă magnetice sau cvadripolare, special proiectate sau fabricate pentru extragerea „on-line” din fluxurile de UF₆ a probelor de gaz de intrare, de produs sau de reziduuri și având toate caracteristicile următoare:

1. rezoluția unitară pentru unitatea de masă atomică mai mare de 320;
2. sursele de ioni construite din sau căptușite cu foi din aliaj de Ni-Cr sau Monel ori Ni;
3. surse de ionizare prin bombardare cu electroni;
4. prezența unui sistem colector corespunzător analizei izotopice.

5.2.4. *Schimbători de frecvență*

Schimbători de frecvență (cunoscuți, de asemenea, și sub denumirea de convertori sau invertori de frecvență) special

proiectați sau fabricați pentru alimentarea statoarelor motorului, așa cum s-a definit la pct. 5.1.2d), sau părți, componente și subansambluri ale unor asemenea schimbători de frecvență, având toate caracteristicile următoare:

1. ieșire multifazică cuprinsă între 600 Hz și 2.000 Hz;
2. stabilitate ridicată (având un control al frecvenței mai bun de 0,1%);
3. distorsiune armonică scăzută (mai mică de 2%); și
4. un randament mai mare de 80%.

Notă explicativă:

Elementele enumerate mai sus fie vin în contact direct cu gazul de proces UF₆, fie controlează direct centrifugele și trecerea gazului de la o centrifugă la alta și de la o cascadă la alta.

Printre materialele rezistente la acțiunea corozivă a UF₆ se numără oțelul inoxidabil, aluminiul, aliajele de aluminiu, nichelul și aliajele ce conțin 60% sau mai mult nichel.

5.3. **Ansambluri și componente special proiectate sau fabricate pentru a fi utilizate în procesul de îmbogățire prin difuzie gazoasă**

Notă introductivă:

În cadrul metodei de separare a izotopilor de uraniu prin difuzie gazoasă, ansamblul tehnologic principal constă într-o barieră poroasă specială de difuzie gazoasă, un schimbător de căldură pentru răcirea gazului (care se încălzește prin procesul de compresie), vane de izolare și vane de etanșare, precum și din conducte. Întrucât tehnologia de difuzie gazoasă utilizează hexafluorura de uraniu (UF₆), suprafața tuturor echipamentelor, conductelor și a aparaturii (care vin în contact cu gazul) trebuie realizată din materiale care rămân stabile atunci când vin în contact cu UF₆. O instalație de difuzie gazoasă necesită un număr mare de ansambluri de acest tip, astfel încât cantitatea poate fi un indicator important al utilizării finale.

5.3.1. *Bariere de difuzie gazoasă:*

a) filtre poroase, subțiri, special proiectate sau fabricate, având dimensiunea porilor cuprinsă între 100—1.000 Å (Angstroms), o grosime de 5 mm (0,2 inch) sau mai puțin, iar pentru forma tubulară un diametru de 25 mm (1 inch) sau mai puțin, și realizate din materiale metalice, polimeri ori materiale ceramice rezistente la efectul de corozie al UF₆; și

b) compoziții sau pulberi special fabricate pentru producerea unor asemenea filtre. Aceste compoziții sau pulberi conțin nichel ori aliaje cu conținut de nichel de 60% sau mai mult, oxid de aluminiu ori polimeri hidrocarburați în totalitate fluorurați, rezistenți la acțiunea UF₆, având o puritate de 99,9% sau mai mult, dimensiunea unei particule fiind mai mică de 10 micrometri și având un înalt grad de uniformitate a dimensiunii particulelor, care sunt special pregătite pentru realizarea barierelor de difuzie gazoasă.

5.3.2. *Carcase și dispozitive de împrăștiere*

Vase cilindrice ermetice, special proiectate sau fabricate având un diametru mai mare de 300 mm (12 inch) și o lungime mai mare de 900 mm (35 inch) ori vase de formă dreptunghiulară având dimensiuni comparabile și care au un racord de intrare și două de ieșire, toate cu un diametru mai mare de 50 mm (2 inch), pentru a include bariera de difuzie gazoasă, realizate din sau căptușite cu materiale rezistente la efectul de corozie al UF₆ și proiectate pentru a putea fi instalate orizontal sau vertical.

5.3.3. *Compressoare și suflante de gaz*

Compressoare axiale, centrifugale sau volumetrice, special proiectate sau fabricate, ori suflante de gaz cu o capacitate de aspirație a UF₆ de 1 m³/min. sau mai mult și cu presiune de descărcare de până la câteva sute de kPa (100 psi), proiectate pentru funcționarea pe termen lung în mediu de UF₆, cu sau fără un motor electric de putere corespunzătoare, precum și ansambluri separate de compresoare și suflante de gaz de acest tip. Aceste compresoare și suflante de gaz au un raport de compresie între 2:1 și 6:1 și sunt realizate din sau căptușite cu materiale rezistente la efectul coroziv al UF₆.

5.3.4. *Garnituri de etanșare a arborilor*

Garnituri de etanșare a arborilor — garnituri de vid special proiectate sau fabricate, cu conexiuni de alimentare și de evacuare, pentru a asigura într-un mod fiabil etanșeitatea arborelui ce leagă rotorul compresorului sau al suflantei de gaz de motorul de antrenare, împiedicând aerul să penetreze în camera interioară a compresorului sau a suflantei de gaz care este umplută cu UF₆. Aceste garnituri sunt proiectate în mod normal pentru un debit de penetrare a gazului tampon mai mic de 1.000 cm³/min. (60 inch³/min.)

5.3.5. *Schimbători de căldură pentru răcirea UF₆*

Schimbători de căldură, special proiectați ori fabricați, realizați din sau căptușiți cu materiale rezistente la efectul coroziv al UF₆ (exceptând oțelul inoxidabil) ori din cupru sau orice combinație a acestor metale și prevăzuți pentru un grad de variație a presiunii prin scurgere mai mic de 10 Pa (0,0015 psi) pe oră la o presiune diferențială de 100 kPa (15 psi).

5.4. Sisteme auxiliare, echipamente și componente special proiectate sau fabricate pentru a fi utilizate în procesul de îmbogățire prin difuzie gazoasă

Notă introductivă:

Sistemele auxiliare, echipamentele și componentele folosite în uzinele de îmbogățire prin difuzie gazoasă sunt sistemele necesare pentru introducerea UF₆ în ansamblul de difuzie gazoasă, pentru a lega în cascadă (sau în trepte) ansamblurile individuale, pentru a obține grade de îmbogățire din ce în ce mai ridicate și a extrage „produsul” și „reziduurile” de UF₆ din cascadele de difuzie. Datorită proprietăților puternic inerțiale ale cascadelor de difuzie, orice întrerupere a funcționării lor și în special oprirea pot avea consecințe serioase. Prin urmare, menținerea unei atmosfere vidate riguroase și constante în toate sistemele tehnologice, protecția automată față de accidente și reglarea automată și precisă a fluxului de gaz sunt elemente de importanță majoră în instalația de difuzie gazoasă. Totul conduce la necesitatea de a echipa instalația cu un număr mare de sisteme speciale de măsurare, reglare și control.

În mod normal, la ieșirea din cilindrii plasați în autoclave, UF₆ se evaporă și este trimisă în formă gazoasă la punctul de intrare cu ajutorul colectorului tubular în cascadă. Fluxurile gazoase de UF₆ de tip „produs” și „reziduuri” de la punctele de ieșire sunt trecute prin colectorul tubular în cascadă fie către desublimatoare, fie către stațiile de compresie, unde UF₆ gazos este lichefiat înainte de transferul în containere potrivite pentru transport sau stocare. Deoarece uzina de îmbogățire prin difuzie gazoasă constă într-un număr mare de ansambluri de difuzie gazoasă dispuse în cascadă, există mulți kilometri de tubulatură a cascadei, încorporând mii de suduri, cu un grad mare de repetitivitate în montaj. Echipamentul, componentele și sistemul de conducte sunt realizate pentru condiții de vid înalt și după standarde riguroase de curățenie.

5.4.1. *Sisteme de alimentare/sisteme de extragere a „produsului” și a „reziduurilor”*

Sisteme de proces, special proiectate sau fabricate, capabile să funcționeze la presiuni de 300 kPa (45 psi) sau mai puțin, incluzând:

- autoclave de alimentare (sau sisteme), folosite pentru a introduce UF₆ în cascadele de difuzie gazoasă;
- desublimatoare (sau trape reci) folosite pentru a extrage UF₆ din cascadele de difuzie;
- stații de lichefiere unde UF₆ gazos din cascadă este comprimat și răcit până se obține UF₆ lichid;
- stații pentru „produs” și pentru „reziduuri” folosite pentru transferul UF₆ în containere.

5.4.2. *Sistemele conductelor de colectare*

Sisteme de conducte și sisteme de colectare, special proiectate sau fabricate pentru a manipula UF₆ în interiorul cascadelor de difuzie gazoasă. Această rețea de conducte este, în mod normal, de tip sistem colector „dublu”, fiecare celulă fiind conectată la fiecare dintre colectori.

5.4.3. *Sisteme de vid*

a) distribuitoare mari de vid, colectoare de vid și pompe de vid, special proiectate sau fabricate, având o capacitate de absorbție de 5 m³/min. (175 ft³/min.) sau mai mare;

b) pompe de vid special proiectate pentru a funcționa în atmosfera de UF₆, realizate din ori căptușite cu aluminiu, nichel sau aliaje cu mai mult de 60% nichel. Aceste pompe pot fi rotative sau volumetrice, pot avea deplasări și etanșări de fluorocarbon, precum și fluide speciale de lucru.

5.4.4. *Vane speciale de oprire și de reglare*

Vane speciale de oprire și de reglare — vane cu burduf, de oprire sau de reglare, cu acționare manuală ori automate, special proiectate sau pregătite, realizate din materiale rezistente la efectul coroziv al UF₆, având un diametru între 40 și 1.500 mm (1,5 până la 59 inch), concepute pentru instalarea în sistemele principale și auxiliare ale uzinelor de îmbogățire prin difuzie gazoasă.

5.4.5. *Spectrometre de masă pentru UF₆/surse de ioni*

Spectrometre de masă magnetice sau cvadripolare, special proiectate sau fabricate pentru extragerea „on-line” din fluxurile de UF₆ a probelor de gaz de intrare, de „produs” ori de „reziduuri” și având toate caracteristicile următoare:

1. rezoluția unitară pentru unitatea de masă atomică mai mare de 320;
2. surse de ioni construite din sau căptușite cu foi din aliaj de Ni-Cr sau Monel ori Ni;
3. surse de ionizare prin bombardare cu electroni;
4. prezența unui sistem colector corespunzător analizei izotopice.

Notă explicativă:

Elementele enumerate mai sus fie vin în contact direct cu UF₆ de proces în stare gazoasă, fie controlează direct fluxul de gaz în cascadă. Toate suprafețele care vin în contact cu gazul de proces sunt realizate în întregime din sau sunt căptușite cu materiale rezistente la efectul coroziv al UF₆. În sensul arătat în secțiunile care fac referire la componentele pentru difuzie gazoasă, printre materialele rezistente la efectul coroziv al UF₆ se află oțelul inoxidabil, aluminiul, aliajele de aluminiu, oxidul de aluminiu, nichelul sau aliajele ce conțin nichel în proporție de 60% sau mai mult, precum și polimeri de hidrocarburi total fluorurați, rezistenți la acțiunea UF₆.

5.5. Sisteme, echipamente și componente special proiectate sau fabricate pentru a fi folosite în uzinele de îmbogățire prin procedeul aerodinamic

Notă introductivă:

În procesele tehnologice de îmbogățire aerodinamică, un amestec format din UF₆ gazos și un gaz ușor (hidrogen sau heliu) este comprimat și apoi trecut prin elementele de separare, în interiorul cărora separarea izotopică este realizată datorită generării unor puternice forțe centrifuge de-a lungul geometriei pereților. S-au dezvoltat cu succes două procedee de acest tip, și anume: procedeul de separare prin ajutaje și procedeul cu tuburi vortex. Pentru ambele procese,

componentele principale ale trepte de separare includ carcase cilindrice care adăpostesc elementele speciale de separare (ajutaje sau tuburi vortex), compresoare de gaz și schimbători de căldură destinați pentru a îndepărta căldura rezultată din acțiunea de compresie. O uzină de îmbogățire prin procedeele aerodinamice necesită un număr de asemenea trepte de separare, încât cantitățile pot fi o indicație importantă a utilizării finale. Întrucât procedeele aerodinamice folosesc UF_6 , toate suprafețele echipamentelor, conductelor și ale instrumentației (care vin în contact direct cu gazul) trebuie realizate din materiale care rămân stabile în contact cu UF_6 .

Notă explicativă:

Elementele menționate în prezenta secțiune fie vin în contact direct cu UF_6 gazos de proces, fie controlează direct fluxul de gaz din cascadă. Toate suprafețele care vin în contact cu gazul de proces sunt realizate în întregime din sau sunt protejate prin materiale rezistente la acțiunea UF_6 . În sensul arătat în secțiunile care fac referire la elementele de îmbogățire prin procedee aerodinamice, printre materialele rezistente la efectul coroziv al UF_6 se includ cuprul, oțelul inoxidabil, aluminiul, aliajele de aluminiu, nichelul sau aliajele ce conțin 60% nichel sau mai mult și polimeri de hidrocarburi total fluorurați, rezistenți la acțiunea UF_6 .

5.5.1. *Ajutaje de separare*

Ansambluri și ajutaje de separare special proiectate sau fabricate în acest scop.

Ajutajele de separare constau în canale curbate, prevăzute cu creștături, având o rază de curbura mai mică de 1 mm (de obicei între 0,1 și 0,05 mm), rezistente la acțiunea corozivă a UF_6 și având în interior o muchie ascuțită care separă fluxul de gaz ce trece prin ajutaj în două fracțiuni.

5.5.2. *Tuburi vortex*

Ansambluri și tuburi vortex special proiectate sau fabricate în acest scop. Tuburile elastice sunt de formă cilindrică sau conică, realizate din materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF_6 sau protejate de acțiunea acestuia, având un diametru cuprins între 0,5 cm și 4 cm, un raport lungime-diametru de 20:1 sau mai puțin și cu unul sau mai multe canale de admisie tangențiale. Tuburile pot fi echipate fie la un capăt, fie la ambele cu adaosuri de tip ajutaj.

Notă explicativă:

Gazul de alimentare intră tangențial în tubul vortex, pe la unul dintre capete sau prin intermediul unor vane turbionare ori tot tangențial, prin numeroase orificii situate de-a lungul periferiei tubului.

5.5.3. *Compresoare și suflante de gaz*

Compresoare axiale, centrifugale ori volumetrice special proiectate sau fabricate ori suflante de gaz realizate din materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF_6 sau protejate de acțiunea acestuia și cu o capacitate de aspirație a amestecului UF_6 /gaz purtător (hidrogen sau heliu) de 2 m³/min. sau mai mult.

Notă explicativă:

Aceste compresoare și suflante de gaz au de obicei un raport de compresie cuprins între 1,2:1 și 6:1.

5.5.4. *Garnituri de etanșare a arborilor*

Garnituri de etanșare a arborilor, special proiectate sau fabricate, cu conexiuni de alimentare și ieșire, necesare pentru etanșarea arborelui ce leagă rotorul compresorului sau rotorul

suflantei de gaz la motorul de antrenare, pentru a asigura o etanșare corespunzătoare împotriva pierderilor gazului de proces sau intrării aerului ori a gazului de etanșare în camera interioară a compresorului ori a suflantei de gaz plină cu un amestec de UF_6 /gaz purtător.

5.5.5. *Schimbătoare de căldură pentru răcirea gazului*

Schimbătoare de căldură, special proiectate sau fabricate, realizate din ori protejate prin materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF_6 .

5.5.6. *Carcasele elementelor de separare*

Carcase ale elementelor de separare, special proiectate sau fabricate, realizate din sau protejate prin materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF_6 , destinate tuburilor elastice și ajutajelor de separare.

Notă explicativă:

Aceste carcase pot fi vase cilindrice cu un diametru mai mare de 300 mm și o lungime mai mare de 900 mm sau pot fi vase dreptunghiulare cu dimensiuni comparabile, care pot fi proiectate pentru instalare orizontală sau verticală.

5.5.7. *Sisteme de alimentare/sisteme de extragere a produsului și a reziduurilor*

Sisteme sau echipamente de proces pentru uzinele de îmbogățire, special proiectate sau fabricate, realizate din ori protejate prin materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF_6 , incluzând:

a) autoclave, cuptoare sau sisteme de alimentare folosite pentru a introduce UF_6 în procesul de îmbogățire;

b) desublimatoare (sau trape reci) folosite pentru a extrage UF_6 din procesul de îmbogățire, în vederea transferului ulterior după încălzire;

c) stații de lichefiere sau solidificare, utilizate pentru extragerea UF_6 din procesul de îmbogățire, prin comprimarea și conversia UF_6 la o formă lichidă sau solidă;

d) stații pentru „produs” sau „reziduuri”, folosite pentru transferul UF_6 în containere.

5.5.8. *Sistemele conductelor de colectare*

Sisteme de conducte de colectare, special proiectate sau fabricate, realizate din sau protejate prin materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF_6 , necesare pentru a manipula UF_6 în interiorul cascadelor aerodinamice. Această rețea de conducte este în mod normal de tip sistem colector „dublu”, fiecare treaptă sau grup de trepte fiind conectate la fiecare dintre colectori.

5.5.9. *Sisteme și pompe de vid*

a) sisteme de vid, special proiectate sau fabricate, având o capacitate de absorbție de 5m³/min. sau mai mult și constând în distribuitoare mari de vid, colectoare de vid și pompe de vid, proiectate pentru a funcționa în atmosferă de UF_6 ;

b) pompe de vid, special proiectate sau pregătite pentru a funcționa în atmosferă de UF_6 , realizate din sau protejate prin materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF_6 . Aceste pompe pot utiliza etanșări de fluorocarbură, precum și fluide speciale de lucru.

5.5.10. *Vane speciale de oprire și de reglare*

Vane cu burduf, de oprire sau de control, cu acționare manuală sau automată, special proiectate ori fabricate, realizate din sau protejate prin materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF_6 , având un diametru cuprins între 40 mm și

1.500 mm, pentru instalare în sistemele principale și auxiliare ale uzinelor de îmbogățire prin procedeul aerodinamic.

5.5.11. *Spectrometre de masă pentru UF₆/surse de ioni*

Spectrometre de masă magnetice sau cvadripolare, special proiectate sau fabricate pentru extragerea on-line din fluxurile de UF₆ a probelor de gaz de intrare, de „produs” sau „reziduuri” și având toate caracteristicile următoare:

1. rezoluția unitară pentru masă mai mare de 320;
2. surse de ioni construite din sau căptușite cu foi din aliaj de Ni-Cr sau Monel ori Ni;
3. surse de ionizare prin bombardare cu electroni;
4. prezența unui sistem colector potrivit pentru analiză izotopică.

5.5.12. *Sisteme de separare UF₆/gaz purtător*

Sisteme de proces pentru separarea UF₆ de gazul purtător (hidrogen sau heliu), special proiectate sau fabricate.

Notă explicativă:

Aceste sisteme sunt proiectate pentru a reduce concentrația de UF₆ din gazul purtător până la 1 ppm sau mai puțin și pot conține echipamente, precum:

- a) schimbători de căldură criogenici și crioseparatori, capabili să atingă temperaturi de -120°C sau mai joase; sau
- b) unități de răcire criogenice, capabile să atingă temperaturi de -120°C sau mai joase; sau
- c) ajutaje de separare sau tuburi vortex pentru separarea UF₆ din gazul purtător; sau
- d) desublimatoare de UF₆, capabile să atingă temperaturi de -20°C sau mai puțin.

5.6. Sisteme, echipamente și componente, special proiectate sau pregătite pentru a fi folosite în uzinele de îmbogățire prin procedeul de schimb chimic ori schimb de ioni

Notă introductivă:

Diferența neînsemnată de masă dintre izotopii de uraniu cauzează ușoare modificări în echilibrul reacției chimice, fenomen care poate fi utilizat ca bază pentru separarea izotopilor. Au fost dezvoltate cu succes două procedee: schimbul chimic lichid-lichid și schimbul ionic solid-lichid.

În procedeul de schimb chimic lichid-lichid, două faze lichide nemiscibile (apoasă și organică) sunt puse în contact prin circulare în contracurent, în scopul de a obține efectul de cascadă corespunzător la mii de trepte de separare. Faza apoasă se compune din clorură de uraniu în soluție de acid clorhidric; faza organică constă într-un agent de extracție conținând clorură de uraniu într-un solvent organic. Contactorii folosiți în cascada de separare pot fi coloane de schimb lichid-lichid (cum ar fi coloanele pulsate cu talere perforate) sau contactori centrifugali lichid-lichid. Este necesar ca la fiecare dintre cele două extremități ale cascadei de separare să se producă fenomene chimice de conversie (oxidare și reducere), pentru a îndeplini cerințele de reflux la fiecare capăt. O problemă majoră de proiectare o constituie evitarea contaminării fluxurilor de proces cu anumiți ioni metalici. În consecință, se folosesc coloane și conducte fabricate din plastic ori căptușite în interior cu plastic (inclusiv prin folosirea polimerilor pe bază de fluorocarburi) și/sau coloane și conducte căptușite în interior cu sticlă.

În procedeul de schimb ionic solid-lichid îmbogățirea este realizată prin adsorbția/desorbția uraniului pe o rășină schimbătoare de ioni sau un adsorbant, speciale și cu acțiune foarte rapidă. O soluție de uraniu în acid clorhidric și alți agenți

chimici este trecută prin coloanele cilindrice de îmbogățire conținând straturi compacte de adsorbant. Pentru ca procesul să se deruleze continuu este necesar un sistem de reflux, care să elibereze uraniul din adsorbant și să îl trimită înapoi în fluxul de lichide, astfel încât „produsul” și „reziduurile” să poată fi colectate. Această operațiune se realizează cu ajutorul agenților chimici de oxidoreducere corespunzători, care sunt total regenerați în circuite externe independente și pot fi parțial regenerați chiar în coloanele de separare izotopică. Prezența în proces a soluțiilor concentrate de acid clorhidric fierbinte implică realizarea sau protejarea echipamentelor prin materiale speciale rezistente la coroziune.

5.6.1. *Coloane de schimb lichid-lichid (schimb chimic)*

Coloane de schimb lichid-lichid în contracurent, având putere mecanică de intrare (de exemplu: coloane pulsate cu talere perforate, coloane cu talere oscilante și coloane prevăzute cu turboagitatoare interne), special proiectate sau pregătite pentru îmbogățirea uraniului, folosindu-se procedeul de schimb chimic. Pentru a rezista la coroziunea produsă de soluțiile concentrate de acid clorhidric, aceste coloane și componentele lor interne sunt realizate din sau sunt protejate prin materiale plastice corespunzătoare (cum ar fi polimerii de fluorocarburi) ori sticlă. Timpul de staționare pe o treaptă al coloanelor este proiectat să fie scurt (30 de secunde sau mai puțin).

5.6.2. *Contactori centrifugali lichid-lichid (schimb chimic)*

Contactori centrifugali lichid-lichid, special proiectați sau fabricați pentru îmbogățirea uraniului, folosindu-se procedeul de schimb chimic. Asemenea contactori folosesc mișcarea de rotație pentru a obține dispersia fluxurilor organice și apoase, apoi forța centrifugă pentru a separa fazele. Pentru a rezista la coroziunea produsă de soluțiile concentrate de acid clorhidric, contactorii sunt realizați din sau sunt protejați prin materiale plastice corespunzătoare (cum ar fi polimerii de fluorocarburi) ori sunt căptușiți cu sticlă. Timpul de staționare pe o treaptă al contactorilor centrifugali este proiectat să fie scurt (30 de secunde sau mai puțin).

5.6.3. *Sisteme și echipamente de reducere a uraniului (schimb chimic)*

a) celule de reducere electrochimică, special proiectate sau fabricate pentru a reduce uraniul dintr-o stare de valență în alta, în vederea îmbogățirii prin procedeul de schimb chimic. Materialele din care sunt confecționate celulele care vin în contact cu soluțiile din proces trebuie să fie rezistente la coroziunea produsă de soluțiile concentrate de acid clorhidric.

Notă explicativă:

Compartimentul catodic al celulei trebuie proiectat pentru a preveni reoxidarea uraniului la starea de valență superioară. Pentru a menține uraniul în compartimentul catodic, celula poate avea ca diafragmă o membrană impermeabilă, dintr-un material special schimbător de cationi. Catodul este făcut dintr-un material solid corespunzător, conductor, precum grafitul.

b) sisteme situate la extremitatea cascadei, special proiectate sau fabricate pentru extragerea U⁴⁺ din fluxul organic, reglând concentrația acidului și alimentarea celulelor de reducere electrochimică.

Notă explicativă:

Aceste sisteme constau în echipamente de extracție cu solvenți, utilizate pentru sărăcirea fluxului organic de U⁴⁺, care este trecut într-o soluție apoasă, echipamente de evaporare

și/sau alte echipamente ce permit reglarea și controlul pH-ului soluției, precum și pompe și alte dispozitive de transfer destinate alimentării celulelor de reducere electrochimică. Una dintre preocupările majore ale proiectării o constituie evitarea contaminării fluxului apos cu anumiți ioni metalici. În consecință, pentru acele părți aflate în contact cu fluxul procesului, sistemul este construit din echipamente realizate din sau protejate prin materiale corespunzătoare (precum: sticlă, polimeri pe bază de fluorocarburi, sulfat de polifenil, polieter sulfon și grafit impregnat cu rășini).

5.6.4. Sisteme de pregătire a alimentării (schimb chimic)

Sisteme de pregătire a alimentării (schimb chimic) — sisteme special proiectate sau fabricate pentru producerea soluțiilor de clorură de uraniu de mare puritate, destinate pentru alimentarea uzinelor de separare a izotopilor de uraniu prin schimb chimic.

Notă explicativă:

Aceste sisteme constau în echipamente de purificare prin dizolvare, extracție de solvenți și/sau schimb de ioni, precum și din celule electrolitice pentru reducerea uraniului U^{6+} sau U^{4+} la U^{3+} . Aceste sisteme produc soluții de clorură de uraniu având doar câteva părți/milion de impurități metalice, cum ar fi: crom, fier, vanadiu, molibden și alți cationi bivalenți sau cu valență mai mare. Materialele din care sunt construite porțiunile din sistem care procesează uraniul U^{3+} de mare puritate conțin sticlă, polimeri pe bază de fluorocarburi, sulfat de polifenil, polieter sulfon căptușite cu plastic și grafit impregnat cu rășini.

5.6.5. Sisteme de oxidare a uraniului (schimb chimic)

Sisteme de oxidare a uraniului (schimb chimic) — sisteme special proiectate sau fabricate pentru oxidarea uraniului U^{3+} la U^{4+} , în vederea întoarcerii spre cascada de separare a izotopilor în cadrul procedurii de îmbogățire prin schimb chimic.

Notă explicativă:

Aceste sisteme pot conține echipamente, cum sunt:

a) echipament pentru punerea în contact a clorului și oxigenului cu efluentul apos provenit din echipamentul de separare a izotopilor și pentru extragerea U^{4+} rezultat în fluxul organic sărăcit ce provine de la extremitatea finală a cascadei;

b) echipament care separă apa de acidul clorhidric, astfel încât apa și acidul clorhidric concentrat să poată fi reintroduse în proces în punctele potrivite.

5.6.6. Rășini schimbătoare de ioni/adsorbanți cu acțiune rapidă (schimb ionic)

Rășini schimbătoare de ioni/adsorbanți cu acțiune rapidă (schimb ionic) — rășini schimbătoare de ioni sau adsorbanți cu reacție rapidă, special proiectați sau fabricați pentru îmbogățirea uraniului prin procedeul de schimb ionic, incluzând rășini poroase macropore și/sau structuri peliculare, în care grupele de schimb active chimic sunt limitate la un strat aflat la suprafața unei structuri de sprijin poroase inactive, precum și alte structuri compozite sub o formă corespunzătoare, inclusiv de particule sau fibre. Aceste rășini/adsorbanți schimbători de ioni au diametre de 0,2 mm sau mai mici și trebuie să fie rezistenți chimic la acțiunea soluțiilor concentrate de acid clorhidric și suficient de rezistenți fizic pentru a nu se degrada în coloanele de schimb. Rășinile/adsorbanții sunt special proiectați pentru a obține viteze foarte mari de schimb al izotopilor de uraniu (timp de înjumătățire al ratei de schimb mai mic de 10 secunde) și sunt

capabili să funcționeze la temperaturi cuprinse între 100°C și 200°C.

5.6.7. Coloane schimbătoare de ioni (schimb ionic)

Coloane schimbătoare de ioni (schimb ionic) — coloane cilindrice cu diametrul mai mare de 1.000 mm destinate pentru a conține și a fi suport pentru straturi compacte de rășini/adsorbant schimbătoare de ioni, special proiectate sau fabricate pentru îmbogățirea uraniului prin procedeul de schimb ionic. Aceste coloane sunt realizate din sau sunt protejate prin materiale (cum ar fi titan sau plastic pe bază de fluorocarburi) rezistente la coroziunea produsă de soluțiile concentrate de acid clorhidric și capabile să funcționeze la temperaturi cuprinse între 100°C și 200°C și la presiuni mai mari de 0,7 MPa (102 psia).

5.6.8. Sisteme de reflux schimbătoare de ioni (schimb de ioni)

a) sisteme de reducere chimică sau electrochimică, special proiectate sau fabricate pentru a regenera agentul (agenții) de reducere chimică utilizat (utilizați) în cascadele de îmbogățire a uraniului prin procedeul de schimb ionic;

b) sisteme de oxidare chimică sau electrochimică, special proiectate sau fabricate pentru a regenera agentul (agenții) de oxidare chimică utilizat (utilizați) în cascadele de îmbogățire a uraniului prin schimb ionic.

Notă explicativă:

În procedeul de îmbogățire prin schimb ionic se poate utiliza, de exemplu, titan trivalent (Ti^{3+}) drept cation reducător, caz în care sistemul de reducere ar regenera Ti^{3+} prin reducerea Ti^{4+} .

Procedeul poate utiliza, de exemplu, fierul trivalent (Fe^{3+}) drept oxidant, caz în care sistemul de oxidare ar regenera Fe^{3+} prin oxidarea Fe^{2+} .

5.7. Sisteme, echipamente și componente, special proiectate sau fabricate pentru utilizarea în uzinele de îmbogățire bazate pe utilizarea laserului

Notă introductivă:

Sistemele actuale utilizate în procedeele de îmbogățire prin laser pot fi împărțite în două categorii: cele în care mediul de lucru al procesului sunt vaporii de uraniu atomic și cele în care mediul de lucru al procesului sunt vaporii unui compus al uraniului. Nomenclatura obișnuită a acestor procedee include: prima categorie — separarea izotopilor prin iradierea laser a vaporilor atomici (AVLIS sau SILVA); a doua categorie — separarea izotopilor prin iradierea laser a moleculelor (MLIS sau MOLIS) și reacția chimică prin activarea laser izotopic selectivă (CRISLA). Sistemele, echipamentele și componentele utilizate în uzinele de îmbogățire prin laser includ: a) dispozitive de alimentare în vapori de uraniu metalic (pentru fotoionizare selectivă) sau dispozitive de alimentare în vapori ai unui compus al uraniului (pentru fotodisociere sau activare chimică); b) dispozitive pentru colectarea uraniului metalic îmbogățit („produs”) și sărăcit („reziduuri”) în cadrul procedeelelor din prima categorie și dispozitive pentru colectarea compușilor disociați sau activați („produs”) și a materiilor nemodificate („reziduuri”) în cadrul procedeelelor din a doua categorie; c) sisteme laser ale procedurii pentru excitarea selectivă a speciilor de uraniu-235; și d) echipamente pentru pregătirea alimentării și conversia produsului. Complexitatea spectroscopiei atomilor și compușilor de uraniu poate crea necesitatea combinării oricărui număr de tehnologii laser disponibile.

Notă explicativă:

Un mare număr din componentele enumerate în această secțiune vin în contact direct fie cu uraniul metalic sub formă de vapori sau lichid, fie cu un gaz de proces constând în UF₆ sau dintr-un amestec de UF₆ și alte gaze. Toate suprafețele care vin în contact cu uraniul sau cu UF₆ sunt realizate în întregime din sau sunt protejate prin materiale rezistente la coroziune. În scopurile enumerate la secțiunea referitoare la componentele pentru îmbogățirea bazată pe utilizarea laserului, materialele rezistente la acțiunea corozivă a uraniului metalic în stare de vapori sau lichid ori a aliajelor de uraniu includ grafitul acoperit cu oxid de itriu și tantal, iar materialele rezistente la acțiunea corozivă a UF₆ includ cuprul, oțelul inoxidabil, aluminiul, aliajele de aluminiu, nichelul, aliajele conținând 60% sau mai mult nichel, precum și polimerii de hidrocarburi total fluorurați rezistenți la UF₆.

5.7.1. Sisteme de vaporizare a uraniului (AVLIS)

Sisteme de vaporizare a uraniului, special proiectate sau fabricate, care conțin tunuri electronice de mare putere, cu fascicul îngust ori cu baleiaj și care furnizează o putere la nivelul țintei mai mare de 2,5 kW/cm.

5.7.2. Sisteme de manipulare a uraniului metalic lichid (AVLIS)

Sisteme de manipulare a metalelor lichide, special proiectate sau fabricate pentru uraniul sau aliajele de uraniu topite și care constau în creuzete și echipamente de răcire pentru creuzete.

Notă explicativă:

Creuzetele și alte părți ale acestui sistem care vin în contact cu uraniul sau cu aliajele de uraniu topite sunt realizate din ori sunt protejate prin materiale având o rezistență corespunzătoare la coroziune și căldură. Materialele corespunzătoare cuprind tantal, grafit acoperit cu oxid de itriu, grafit acoperit cu alți oxizi de pământuri rare sau amestecuri din aceste substanțe.

5.7.3. Ansambluri colectoare de „produs” și „reziduuri” de uraniu metalic (AVLIS)

Ansambluri colectoare de „produs” și „reziduuri”, special proiectate sau fabricate pentru uraniu metalic în stare lichidă sau solidă.

Notă explicativă:

Componentele acestor ansambluri sunt realizate din sau sunt protejate prin materiale rezistente la temperatura și acțiunea corozivă a uraniului metalic sub formă de vapori ori lichid (cum sunt grafitul acoperit cu oxid de itriu sau tantalul) și pot cuprinde conducte, valve, fittinguri, „streșini”, alimentatoare, schimbători de căldură și plăci colectoare utilizate în metodele de separare magnetică, electrostatică sau în alte metode de separare.

5.7.4. Carcase de modul separator (AVLIS)

Vase cilindrice sau dreptunghiulare, special proiectate sau fabricate pentru a conține sursa de vapori de uraniu metalic, tunul de electroni și colectoarele de „produs” și de „reziduuri”.

Notă explicativă:

Aceste carcase sunt prevăzute cu un număr mare de orificii pentru alimentările electrice și cu apă, ferestre pentru fasciculele laser, pentru racordurile pompelor de vid și pentru

aparatele de diagnostic și supraveghere. Ele sunt prevăzute cu facilități de deschidere și de închidere pentru a permite recondiționarea componentelor interne.

5.7.5. Ștuțuri de destindere supersonică (MLIS)

Ștuțuri de destindere supersonică, special proiectate sau fabricate pentru răcirea amestecurilor de UF₆ și gaz purtător, până la 150 K sau mai puțin, și care sunt rezistente la acțiunea corozivă a UF₆.

5.7.6. Colectoare de produs (pentafluorură de uraniu) (MLIS)

Colectoare de „produs” solid de pentaclorură de uraniu (UF₅), special proiectate sau fabricate, constituite din colectoare sau combinații de colectoare cu filtru, cu impact sau cu ciclon, și care sunt rezistente la acțiunea corozivă a mediului de UF₅/UF₆.

5.7.7. Compresoare de UF₆/gaz purtător (MLIS)

Compresoare pentru amestecuri de UF₆/gaz purtător, special proiectate sau fabricate pentru funcționare de lungă durată în atmosferă de UF₆. Componentele acestor compresoare care vin în contact cu gazul de proces sunt realizate din sau sunt protejate prin materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF₆.

5.7.8. Garnituri de etanșare a arborilor rotativi (MLIS)

Garnituri de etanșare a arborelui rotativ, special proiectate sau fabricate, cu conexiuni de alimentare și de evacuare, pentru a etanșa arborele care leagă rotorul compresorului de motorul de antrenare și astfel să asigure o etanșare corespunzătoare împotriva scurgerilor de gaz de proces ori a infiltrării de aer ori gaz de etanșare în camera interioară a compresorului care este umplut cu amestec de UF₆/gaz purtător.

5.7.9. Sisteme de fluorurare (MLIS)

Sisteme special proiectate sau fabricate pentru fluorurarea UF₅ (solid) la UF₆ (gaz).

Notă explicativă:

Aceste sisteme sunt proiectate să fluorureze pulberea de UF₅ colectat în UF₆ pentru colectare ulterioară în containere destinate produsului sau pentru transfer, spre a alimenta unitățile MLIS pentru îmbogățire suplimentară. Într-o abordare, reacția de fluorurare poate fi realizată în cadrul unui sistem de separare a izotopilor, reacția și recuperarea făcându-se direct la nivelul colectoarelor de „produs”. Într-o altă abordare, pulberea de UF₅ poate fi extrasă/transferată din colectoarele de „produs” într-o carcasă corespunzătoare (de exemplu: reactorul în pat fluidizat, reactorul elicoidal sau turnul cu flămă) pentru a fi fluorurat. În ambele abordări se utilizează echipament de stocare și transfer al fluorului (sau al altor agenți de fluorurare corespunzători) și de colectare și transfer al UF₆.

5.7.10. Spectrometre de masă/surse de ioni pentru UF₆ (MLIS)

Spectrometre de masă magnetice sau cvadripolare, special proiectate sau fabricate, capabile de extragere on-line de eșantioane de la alimentare, din „produs” sau din „reziduuri”, din fluxurile de UF₆ gazos, și având toate caracteristicile următoare:

1. rezoluție unitară pentru unitatea de masă atomică mai mare de 320;

2. surse de ioni construite din sau căptușite cu foi din aliaj de Ni-Cr sau Monel ori Ni;
3. surse de ionizare prin bombardare cu electroni;
4. sistem colector corespunzător pentru analiză izotopică.

5.7.11. Sisteme de alimentare/sisteme de extragere a „produsului” și a „reziduurilor” (MLIS)

Sisteme sau echipamente, special proiectate ori fabricate pentru uzinele de îmbogățire, realizate din sau protejate cu materiale rezistente la acțiunea corozivă a UF₆, cuprinzând:

- a) autoclave de alimentare, cuptoare sau sisteme de alimentare folosite pentru introducerea UF₆ în procesul de îmbogățire;
- b) desublimatoare (sau trape reci) folosite pentru a extrage UF₆ din procesul de îmbogățire în vederea transferului ulterior, după încălzire;
- c) stații de solidificare sau de lichefiere utilizate pentru extragerea UF₆ din procesul de îmbogățire prin compresie și conversie la starea solidă sau lichidă;
- d) stații pentru „produs” sau „reziduuri” utilizate pentru transferul UF₆ în containere.

5.7.12. Sisteme de separare a gazului purtător/UF₆ (MLIS)

Sisteme de proces special proiectate sau fabricate pentru separarea UF₆ din gazul purtător. Gazul purtător poate fi azotul, argonul sau un alt gaz.

Notă explicativă:

Aceste sisteme pot cuprinde echipamente ca:

- a) schimbători de căldură criogenici sau crioseparatori, capabili să atingă temperaturi de -120°C ori mai mici; sau
- b) unități de răcire criogenice, capabile să atingă temperaturi de -120°C ori mai mici; sau
- c) trape reci pentru UF₆, capabile să atingă temperaturi de -20°C ori mai mici.

5.7.13. Sisteme laser (AVLIS, MLIS și CRISLA)

Lasere sau sisteme laser, special proiectate sau fabricate pentru separarea izotopilor de uraniu.

Notă explicativă:

Sistemul laser utilizat în procesul AVLIS conține în mod obișnuit două lasere: un laser cu vapori de cupru și un laser cu colorant. Sistemul laser utilizat în procesul MLIS conține în mod obișnuit un laser cu CO₂ sau un laser cu excimer și o celulă optică cu multipasaj prevăzută cu oglinzi rotative la ambele capete. În ambele procese laserele sau sistemele laser necesită un stabilizator de spectru de frecvență pentru a putea funcționa pe perioade lungi.

5.8. Sisteme, echipamente și componente, special proiectate sau fabricate pentru utilizare în uzinele de îmbogățire prin separarea izotopilor din plasmă

Notă introductivă:

În procedeul de separare din plasmă, o plasmă de ioni de uraniu traversează un câmp electric acordat la frecvența de rezonanță a ionilor de U²³⁵, astfel încât aceștia din urmă absorb energie în mod preferențial și își măresc diametrul orbitelor lor elicoidale. Ionii care urmează un parcurs de diametru mare sunt captați pentru a obține un produs îmbogățit în U²³⁵. Plasma, care este creată prin ionizarea vaporilor de

uraniu, este ținută într-o incintă vidată, supusă unui câmp magnetic de înaltă intensitate, produs de un magnet supraconductor. Principalele sisteme tehnologice ale procedurii cuprind sistemul de generare a plasmei de uraniu, modulul separator cu magnet supraconductor și sisteme de extragere pentru colectarea „produsului” și a „reziduurilor”.

5.8.1. Generatoare de microunde și antene

Generatoare de microunde și antene, special proiectate sau fabricate pentru producerea sau accelerarea ionilor și având următoarele caracteristici: frecvența mai mare de 30 GHz și puterea de ieșire medie mai mare de 50 kW pentru producerea de ioni.

5.8.2. Bobine de excitație a ionilor

Bobine de radiofrecvență pentru excitația ionilor, special proiectate sau fabricate pentru frecvențe mai mari de 100 kHz și capabile să suporte o putere medie mai mare de 40 kW.

5.8.3. Sisteme de generare a plasmei de uraniu

Sisteme de generare a plasmei de uraniu, special proiectate sau fabricate, care pot conține tunuri electronice de mare putere, cu fascicul îngust sau cu baleiaj și care furnizează o putere la nivelul țintei mai mare de 2,5 kW/cm.

5.8.4. Sisteme de manipulare a uraniului metalic lichid

Sisteme de manipulare a metalelor lichide, special proiectate sau fabricate pentru uraniu sau pentru aliajele de uraniu topite, constând din creuzete și echipamente de răcire pentru creuzete.

Notă explicativă:

Creuzetele și alte părți ale acestui sistem care vin în contact cu uraniul sau cu aliajele de uraniu topite sunt realizate din ori sunt protejate prin materiale cu rezistență corespunzătoare la coroziune și la căldură. Materialele corespunzătoare cuprind tantal, grafit căptușit cu oxid de itriu, grafit căptușit cu alți oxizi de pământuri rare sau amestecuri din aceste substanțe.

5.8.5. Ansambluri colectoare de „produs” și de „reziduuri” de uraniu metalic

Ansambluri colectoare de „produși” și de „reziduuri”, special proiectate sau fabricate pentru uraniul metalic în stare solidă. Aceste ansambluri colectoare sunt realizate din sau sunt protejate prin materiale rezistente la căldură și la acțiunea corozivă a vaporilor de uraniu metalic, cum ar fi grafit căptușit cu oxid de itriu sau tantal.

5.8.6. Carcase de modul separator

Vase cilindrice, special proiectate sau fabricate pentru utilizare în uzinele de îmbogățire prin separarea izotopilor din plasmă, pentru a îngloba sursa de plasmă de uraniu, bobina generatoare de radiofrecvență și colectoarele de „produs” și de „reziduri”.

Notă explicativă:

Aceste carcase sunt prevăzute cu un număr mare de porturi pentru alimentarea cu energie, pentru racordurile pompelor de difuzie și pentru aparatele de diagnostic și supraveghere. Acestea sunt prevăzute cu facilități de deschidere și de închidere, pentru a permite recondiționarea componentelor interne și sunt constituite dintr-un material nemagnetic corespunzător, cum ar fi oțelul inoxidabil.

5.9. Sisteme, echipamente și componente, special proiectate sau fabricate pentru utilizarea în uzinele de îmbogățire prin procedeul electromagnetic

Notă introductivă:

În procedeul electromagnetic, ionii de uraniu metalic produși prin ionizarea unei sări de alimentare (în mod specific UCl_4) sunt accelerați și trecuți printr-un câmp magnetic sub efectul căruia ionii diferiților izotopi urmează parcursuri diferite. Componentele principale ale unui separator electromagnetic de izotopi cuprind: un câmp magnetic pentru deviația fasciculului de ioni/separarea izotopilor, o sursă de ioni împreună cu sistemul său de accelerare și un sistem de colectare a ionilor separați. Sistemele auxiliare ale acestui procedeu cuprind sistemul de alimentare a magnetului, sursa de alimentare de înaltă tensiune a sursei de ioni, instalația de vid și sisteme ample de manipulare chimică pentru recuperarea produsului și epurarea/reciclarea componentelor.

5.9.1. Separatori electromagnetici de izotopi

Separatori electromagnetici, special proiectați sau pregătiți pentru separarea izotopilor de uraniu, și echipamente și componente aferente, cuprinzând:

a) surse de ioni

Surse de ioni de uraniu unici sau multipli, special proiectate sau fabricate, constând într-o sursă de vapori, ionizatorul și acceleratorul de fascicul, realizate din materiale corespunzătoare, cum ar fi grafitul, oțelul inoxidabil sau cuprul, și capabile să furnizeze un curent total al fasciculului de ionizare de 50 mA sau mai mare;

b) colectori de ioni

Plăci colectoare constând în două sau mai multe fante și buzunare, special proiectate ori fabricate pentru a colecta fasciculele de ioni de uraniu îmbogățit sau sărăcit și realizate din materiale corespunzătoare, cum ar fi grafitul sau oțelul inoxidabil;

c) carcase vidate

Carcase vidate, special proiectate sau fabricate pentru separatorii de uraniu electromagnetici, realizate din materiale corespunzătoare nemagnetice, cum ar fi oțelul inoxidabil, și proiectate pentru a funcționa la presiuni de 0,1 Pa ori mai joase.

Notă explicativă:

Carcasele sunt special proiectate să conțină sursele de ioni, plăcile colectoare și cămășile de răcire cu apă și sunt prevăzute cu facilități de racordare a pompelor de difuzie și de deschidere și închidere, pentru a permite demontarea și înlocuirea acestor componente.

d) piese polare magnetice

Piese polare magnetice, special proiectate sau fabricate, având un diametru mai mare de 2 m, utilizate pentru a menține un câmp magnetic constant în interiorul separatorului electromagnetic de izotopi și pentru a transfera câmpul magnetic între separatorii învecinați.

5.9.2. Surse de alimentare de înaltă tensiune

Surse de alimentare de înaltă tensiune, special proiectate sau fabricate pentru sursele de ioni, având toate caracteristicile următoare: capabile să funcționeze continuu, cu o tensiune de

ieșire de 20.000 V sau mai mare, un curent de ieșire de 1 A sau mai mare și cu o variație a tensiunii mai mică de 0,01% pe o perioadă de 8 ore.

5.9.3. Surse de alimentare a magneților

Surse de alimentare a magneților în curent continuu, de mare putere, special proiectate sau fabricate, având toate caracteristicile următoare: capabile să funcționeze continuu, generând un curent de ieșire de 500 A sau mai mare, la o tensiune de 100 V ori mai mare și cu variații ale intensității sau tensiunii mai mici de 0,01% pe o perioadă de 8 ore.

6. Uzine de producere a apei grele, a deuteriului și a compușilor de deuteriu și echipamente special proiectate sau fabricate în acest scop

Notă introductivă:

Apa grea poate fi produsă printr-o varietate de procese. Totuși, cele două procese care s-au dovedit a fi viabile din punct de vedere economic sunt procesul de schimb apă—hidrogen sulfurat (procedeul GS) și procesul de schimb amoniac—hidrogen.

Procedeul GS se bazează pe schimbul de hidrogen și deuteriu între apă și hidrogenul sulfurat, într-o serie de turnuri care funcționează cu secțiunea superioară rece și secțiunea inferioară caldă. Apa circulă în turnuri de sus în jos, în timp ce hidrogenul sulfurat gazos circulă de jos în sus. O serie de tăvi perforate sunt utilizate pentru a permite amestecul între gaz și apă. Deuteriul migrează spre apă la temperaturi joase și către hidrogenul sulfurat la temperaturi înalte. Gazul sau apa, îmbogățit (îmbogățite) în deuteriu, este extras(extrasă) din turnurile primei trepte la joncțiunea dintre secțiunile calde și reci și procesul se repetă în turnurile treptelor următoare. Produsul obținut pe ultima treaptă, și anume apa îmbogățită în deuteriu până la o concentrație de 30%, este trimis către o unitate de distilare pentru a produce apă grea de calitate reactor, adică de o concentrație de 99,75% în oxid de deuteriu.

Procesul de schimb amoniac—hidrogen permite extracția deuteriului din gazul de sinteză prin contact cu amoniacul lichid, în prezența unui catalizator. Gazul de sinteză este introdus în turnurile de schimb și într-un convertor de amoniac. În interiorul turnurilor gazul circulă de jos în sus, în timp ce amoniacul lichid curge de sus în jos. Deuteriul este separat de hidrogen în gazul de sinteză și concentrat în amoniac. Amoniacul curge apoi într-o instalație de cracare a amoniacului la baza turnului, în timp ce gazul curge către un convertor de amoniac situat la partea superioară a turnului. Îmbogățirea continuă pe treptele următoare și apa grea de calitate reactor este produsă printr-o distilare finală. Alimentarea cu gaz de sinteză poate fi furnizată de o uzină de amoniac, care ea însăși poate fi construită în asociere cu o uzină de producere a apei grele prin procesul de schimb amoniac—hidrogen. Procesul de schimb amoniac-hidrogen poate utiliza, de asemenea, apa obișnuită ca sursă de deuteriu.

Un mare număr de componente ale echipamentelor-cheie pentru uzinele de producere a apei grele ce utilizează procedeul GS sau procesul de schimb amoniac—hidrogen sunt comune mai multor sectoare din industria chimică și petrolieră. Aceasta este în mod particular adevărat pentru uzinele mici care utilizează procedeul GS. Totuși, doar câteva

dintre componente sunt disponibile „în comerț”. Procesele GS și cele de schimb amoniac—hidrogen necesită manipularea unor cantități mari de fluide inflamabile, corozive și toxice, la presiuni ridicate. În consecință, pentru a stabili standardele de proiectare și funcționare pentru uzinele și echipamentele care utilizează aceste procese este necesară o atenție deosebită la alegerea materialelor și a specificațiilor, pentru a asigura o durată lungă de funcționare, cu factori de siguranță și fiabilitate ridicați. Alegerea scalei se face, în principal, în funcție de necesități și de considerațiile de ordin economic. Astfel, cea mai mare parte a componentelor echipamentelor va fi pregătită în conformitate cu cerințele clientului.

În concluzie, trebuie notat că atât în procesul GS, cât și în procesul de schimb amoniac—hidrogen componentele echipamentelor care, luate individual, nu sunt în mod special proiectate sau fabricate pentru producția de apă grea pot fi asamblate în sisteme special proiectate sau fabricate pentru producerea apei grele. Sistemul de producție a catalizatorului utilizat în procesul de schimb amoniac—hidrogen și sistemele de distilare a apei utilizate pentru concentrarea finală a apei grele în vederea obținerii apei grele de calitate reactor sunt, în ambele procese, exemple de astfel de sisteme.

Componentele echipamentelor special proiectate sau fabricate pentru producerea apei grele, utilizând fie procesul de schimb apă—hidrogen sulfurat, fie procesul de schimb amoniac—hidrogen, includ următoarele:

6.1. Turnuri de schimb apă—hidrogen sulfurat

Turnuri de schimb realizate din oțel carbon fin (de exemplu ASTM A516), cu diametre cuprinse între 6 m (20 ft) și 9 m (30 ft), capabile să funcționeze la presiuni mai mari sau egale cu 2 MPa (300 psi) și având o toleranță la coroziune de 6 mm sau mai mare, special proiectate sau fabricate pentru producerea apei grele prin procedeul de schimb apă—hidrogen sulfurat.

6.2. Suflante și compresoare

Suflante sau compresoare centrifugale cu o singură treaptă, la presiune joasă (de exemplu, 0,2 MPa sau 30 psi) pentru circulația hidrogenului sulfurat în stare gazoasă (de exemplu, gaz conținând mai mult de 70% H₂S), special proiectate sau fabricate pentru producerea apei grele prin procesul de schimb apă—hidrogen sulfurat.

Aceste suflante sau compresoare au o capacitate de debit mai mare sau egală cu 56 m³/sec. (120.000 SCFM) când funcționează la presiuni de aspirație mai mari sau egale cu 1,8 MPa (260 psi) și au garnituri proiectate pentru a fi utilizate în mediu umed de H₂S.

6.3. Turnuri de schimb amoniac—hidrogen

Turnuri de schimb amoniac—hidrogen cu o înălțime mai mare sau egală cu 35 m (114,3 ft), având un diametru cuprins între 1,5 m (4,9 ft) și 2,5 m (8,2 ft), capabile să funcționeze la presiuni mai mari de 15 MPa (2.225 psi), special proiectate sau fabricate pentru producerea apei grele prin procedeul de schimb amoniac—hidrogen. Aceste turnuri au, de asemenea, cel puțin o deschidere axială cu flanșă, având același diametru cu partea cilindrică, prin care structurile interne ale turnului pot fi introduse sau extrase.

6.4. Structuri interne ale turnului și pompe de treaptă

Structuri interne și pompe de treaptă, special proiectate sau fabricate pentru turnurile folosite la producerea apei grele prin procedeul de schimb amoniac—hidrogen. Structurile interne ale turnului cuprind contactoare de treaptă special proiectate, care favorizează un contact intim între gaz și lichid. Pompele de treaptă cuprind pompe submersibile special proiectate pentru circulația amoniacului lichid înăuntrul unei trepte de contact din interiorul turnurilor treptei.

6.5. Sisteme de cracare a amoniacului

Sisteme de cracare a amoniacului, având o presiune de funcționare mai mare sau egală cu 3 MPa (450 psi), special proiectate sau fabricate pentru producerea apei grele prin procesul de schimb amoniac—hidrogen.

6.6. Analizări de absorbție în infraroșu

Analizări de absorbție în infraroșu capabile să analizeze on-line raportul hidrogen/deuteriu, atunci când concentrațiile în deuteriu sunt egale sau mai mari de 90%.

6.7. Arzătoare catalitice

Arzătoare catalitice pentru conversia deuteriului gazos îmbogățit în apă grea, special proiectate sau fabricate pentru producerea apei grele prin procedeul de schimb amoniac—hidrogen.

7. Uzine pentru conversia uraniului și echipamente special proiectate sau fabricate în acest scop

Notă introductivă:

Uzinele și sistemele de conversie a uraniului pot realiza una ori mai multe transformări dintr-o formă chimică a uraniului într-alta, cuprinzând: conversia concentratelor de minereu de uraniu în UO₃, conversia UO₃ în UO₂, conversia oxizilor de uraniu în UF₄ sau UF₆, conversia UF₄ în UF₆, conversia UF₆ în UF₄, conversia UF₄ în uraniu metalic și conversia fluorurilor de uraniu în UO₂. Un mare număr de componente ale echipamentelor-cheie pentru uzinele de conversie a uraniului sunt comune mai multor sectoare din industria chimică. De exemplu, tipurile de echipamente utilizate în aceste procese pot cuprinde: cuptoare, furnale rotative, reactori în pat fluidizat, reactoare cu turn cu flamă, centrifuge în fază lichidă, coloane de distilare și coloane de extracție lichid—lichid. Totuși, doar câteva dintre componente sunt disponibile „în comerț”; cea mai mare parte va fi pregătită în conformitate cu cerințele și specificațiile clientului. În unele cazuri sunt necesare considerații speciale de proiectare și construcție, legate de proprietățile corozive ale unor produse chimice utilizate (HF, F₂, ClF₃ și fluoruri de uraniu). În concluzie, ar trebui menționat că în toate procesele de conversie a uraniului componente de echipamente care, luate individual, nu sunt special proiectate sau fabricate pentru conversia uraniului pot fi asamblate în sisteme care sunt special proiectate sau fabricate pentru utilizare în conversia uraniului.

7.1. Sisteme special proiectate sau fabricate pentru conversia concentratelor de minereu de uraniu în UO₃

Notă explicativă:

Conversia concentratelor de minereu de uraniu în UO₃ poate fi realizată întâi prin dizolvarea minereului în acid azotic

și extracția nitratului de uraniu purificat, utilizându-se un solvent precum fosfatul tributilic. Apoi nitratul de uraniu este convertit în UO_3 , fie prin concentrare și denitrare, fie prin neutralizare cu amoniac gazos, pentru a produce diuranatul de amoniu, care ulterior este filtrat, uscat și calcinat.

7.2. Sisteme special proiectate sau fabricate pentru conversia UO_3 în UF_6

Notă explicativă:

Conversia UO_3 în UO_6 se poate realiza direct prin fluorurare. Procesul necesită o sursă de fluor gazos sau triflorura de clor.

7.3. Sisteme special proiectate sau fabricate pentru conversia UO_3 în UO_2

Notă explicativă:

Conversia UO_3 în UO_2 se poate realiza prin reducerea UO_3 cu amoniac gazos cracat sau cu hidrogen.

7.4. Sisteme, special proiectate sau fabricate, pentru conversia UO_2 în UF_4

Notă explicativă:

Conversia UO_2 în UF_4 se poate realiza prin reacția UO_2 cu acid fluorhidric gazos (HF) la 300-500°C.

7.5. Sisteme special proiectate sau fabricate pentru conversia UF_4 în UF_6

Notă explicativă:

Conversia UF_4 în UF_6 se realizează prin reacția exotermică a fluorului într-un reactor cu turn. UF_6 este condensat din efluenții gazoși fierbinți prin trecerea fluxului de efluent printr-o trapă rece, răcită la -10°C. Procesul necesită o sursă de fluor gazos.

7.6. Sisteme special proiectate sau fabricate pentru conversia UF_4 în uraniu metalic

Notă explicativă:

Conversia UF_4 în uraniu metalic este realizată prin reducere în mediu de magneziu (cantități mari) sau de calciu (cantități mici). Reacția are loc la temperaturi situate deasupra punctului de topire a uraniului (1.130°C).

7.7. Sisteme special proiectate sau fabricate pentru conversia UF_6 în UO_2

Notă explicativă:

Conversia UF_6 în UO_2 poate fi realizată prin unul din următoarele 3 procese:

În primul, UF_6 este redus și hidrolizat la UO_2 folosind hidrogen și abur. În al doilea, UF_6 este hidrolizat prin dizolvare în apă, se adaugă amoniac pentru precipitarea diuranatului de amoniu și diuranatul este redus la UO_2 , folosindu-se hidrogen la 820°C. În al treilea proces, UF_6 , CO_2 și NH_3 gazoase sunt combinate în apă, precipitând carbonatul uraniului de amoniu. Carbonatul uraniului de amoniu este combinat cu abur și hidrogen la 500-600°C pentru a recolta UO_2 . Conversia UF_6 la UO_2 este adesea efectuată ca primă treaptă a unei uzine de producere a combustibilului.

7.8. Sisteme special proiectate sau fabricate pentru conversia UF_6 în UF_4

Notă explicativă:

Conversia UF_6 în UF_4 este realizată prin reducere cu hidrogen.

*ANEXA Nr. III
la protocol*

În limita în care măsurile din prezentul protocol implică materiale nucleare declarate de Comunitate și fără a aduce atingere prevederilor art. 1 din prezentul protocol, Agenția și Comunitatea vor coopera pentru a facilita implementarea acelor măsuri și vor evita dublarea inutilă a activităților.

Comunitatea va furniza Agenției informații referitoare la transferuri, în scopuri nucleare sau nonnucleare, din fiecare stat către alt stat membru al Comunității și la acele transferuri în fiecare stat dintr-un alt stat membru al Comunității care corespund informațiilor ce urmează a fi furnizate conform art. 2 a) (vi) b) și 2 a) (vi) c) în legătură cu exporturile și importurile de materii prime nucleare care nu au atins compoziția și puritatea potrivite pentru fabricarea combustibilului sau pentru a fi îmbogățite în izotopi. Fiecare stat va furniza Agenției informații referitoare la transferurile în sau dintr-un alt stat membru al Comunității care corespund informațiilor despre echipamentele specificate și materialele nonnucleare enumerate în anexa nr. II ce urmează a fi furnizate conform art. 2 a) (ix) a) în legătură cu exporturile și, la cererea expresă a Agenției, conform art. 2 a) (ix) b) referitor la importuri.

Cu privire la Centrul Unificat de Cercetări al Comunității, Comunitatea va implementa, de asemenea, măsurile pe care prezentul protocol le stabilește pentru state, după caz, în strânsă colaborare cu statul pe teritoriul căruia se află un așezământ al Centrului.

Comitetul de legătură, înființat în baza art. 25 a) din protocolul la care se face referire în art. 26 din Acordul de garanții, va fi extins pentru a permite participarea reprezentanților statelor și adaptarea la noile condiții care rezultă din prezentul protocol.

În scopul exclusiv al aplicării prezentului protocol și fără a aduce atingere competențelor și responsabilităților Comunității și statelor sale membre, fiecare stat care hotărăște să încredințeze Comisiei Comunității Europene implementarea anumitor măsuri care, în baza prezentului protocol, sunt în responsabilitatea statelor, va informa celelalte părți la protocol printr-o scrisoare. Comisia Comunității Europene va informa celelalte părți la protocol cu privire la aprobarea oricărei astfel de decizii.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru aderarea României la Acordul dintre Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energia Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (78/164/EURATOM), adoptat la Bruxelles la 5 aprilie 1973, cu amendamentele ulterioare, și la Protocolul adițional la Acordul dintre Republica Austria, Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Republica Portugheză, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energia Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, semnat la Viena la 22 septembrie 1998

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aderarea României la Acordul dintre Regatul Belgiei, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energia Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare (78/164/EURATOM), adoptat la Bruxelles la 5 aprilie 1973, cu amendamentele ulterioare, și la Protocolul adițional la Acordul dintre Republica Austria, Regatul Belgiei,

Regatul Danemarcei, Republica Finlanda, Republica Federală Germania, Republica Elenă, Irlanda, Republica Italiană, Marele Ducat al Luxemburgului, Regatul Olandei, Republica Portugheză, Regatul Spaniei, Regatul Suediei, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Agenția Internațională pentru Energia Atomică, cu privire la aplicarea art. III alin. 1 și alin. 4 din Tratatul cu privire la neproliferarea armelor nucleare, semnat la Viena la 22 septembrie 1998, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

București, 11 iunie 2007.

Nr. 627.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Ordonanța Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 426 din 31 august 1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 189/2000, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 2. — (1) Persoanele care s-au aflat în situațiile prevăzute la art. 1 lit. a)–d) au dreptul la o indemnizație lunară de 100 lei pentru fiecare an de detenție, de deportare, de strămutare în alte localități sau de muncă forțată.

(2) Persoanele care s-au aflat în situațiile prevăzute la art. 1 lit. e)–g) au dreptul la o indemnizație lunară de 100 lei.”

2. **La articolul 2, alineatul (3) se abrogă.**

3. **Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:**

„Art. 3. — Soțul supraviețuitor al celui decedat, din categoria persoanelor prevăzute la art. 1 lit. a)–e) și g), va beneficia începând cu data de întâi a lunii următoare celei în care a fost depusă cererea, în condițiile prezentei ordonanțe, de o indemnizație lunară de 100 lei neimpozabilă, dacă ulterior nu s-a recăsătorit.”

Art. II. — Drepturile prevăzute la art. I se aplică începând cu data de 1 ianuarie 2008.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
BOGDAN OLTEANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

București, 2 iulie 2007.
Nr. 204.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru modificarea Ordonanței
Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi
persoanelor persecutate de către regimurile instaurate
în România cu începere de la 6 septembrie 1940
până la 6 martie 1945 din motive etnice**

În temeiul art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic — Se promulgă Legea pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 28 iunie 2007.
Nr. 670.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 12/2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței
Guvernului nr. 79/2003 privind controlul și recuperarea fondurilor comunitare,
precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța Guvernului nr. 12 din 31 ianuarie 2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 79/2003 privind controlul și recuperarea

fondurilor comunitare, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător, adoptată în temeiul art. 1 pct. I.9 din Legea nr. 502/2006 privind abilitarea Guvernului de

a emite ordonanțe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 2 februarie 2007, cu următoarea modificare:

— **La articolul I punctul 13, alineatul (2) al articolului 11¹ se modifică și va avea următorul cuprins:**

„(2) În vederea evaluării sistemelor de management și control privind modul de gestionare a fondurilor comunitare și pentru prevenirea și/sau identificarea unor nereguli, așa cum

sunt definite la art. 2, Autoritatea de Audit, prin structurile sale la nivel central și regional, efectuează audit extern asupra programelor PHARE, ISPA și SAPARD, asupra programelor finanțate din fonduri structurale și de coeziune, din fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și din fondul european pentru pescuit.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
BOGDAN OLTEANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

București, 2 iulie 2007.
Nr. 205.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
Guvernului nr. 12/2007 pentru modificarea și completarea
Ordonanței Guvernului nr. 79/2003 privind controlul
și recuperarea fondurilor comunitare, precum și a fondurilor
de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României decretează:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 12/2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 79/2003 privind controlul și recuperarea fondurilor comunitare, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 28 iunie 2007.
Nr. 671.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 111/1995 privind constituirea, organizarea și funcționarea Depozitului legal de documente, indiferent de suport

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Legea nr. 111/1995 privind constituirea, organizarea și funcționarea Depozitului legal de documente, indiferent de suport, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 7 februarie 2005, se modifică și se completează după cum urmează:

1. **Titlul legii se modifică și va avea următorul cuprins:**

**„LEGE
privind Depozitul legal de documente”**

2. **Înaintea articolului 1 se introduce capitolul I cu următorul titlu:**

**„CAPITOLUL I
Dispoziții generale”**

3. **Articolul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:**
„Art. 1. — (1) Se constituie și se organizează Depozitul legal de documente, denumit în continuare *Depozitul legal*.”

(2) Depozitul legal reprezintă fondul intangibil al patrimoniului cultural național mobil.”

4. Articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 2. — Depozitul legal cuprinde următoarele categorii de documente, produse în serie, indiferent dacă sunt destinate unei difuzări comerciale sau gratuite:

- a) cărți, broșuri, fascicule;
- b) ziare, reviste, almanahuri, calendare și publicații seriale;
- c) extrase din publicații seriale;
- d) partituri muzicale;
- e) reproduceri în serie ale albumelor, lucrărilor de artă grafică, plastică, decorativă și fotografică, precum și ale ilustratelor și cărților poștale ilustrate;
- f) atlase, hărți plane, în relief și globulare, planuri tipărite;
- g) materiale de comunicare propagandistică, având caracter politic, administrativ, cultural-artistic, științific, educativ, religios, sportiv: programe, anunțuri, afișe, proclamații, planșe;
- h) teze de doctorat și rezumate ale acestora, precum și cursuri universitare;
- i) documente în formă electronică, pe următorul tip de suport: disc, casetă, videocasetă, CD, DVD și, respectiv, cele pe următorul tip de suport: diafilm, diapozitiv, microfilm, microfișă;
- j) publicații, având caracter oficial, ale autorităților publice centrale și locale, precum și culegeri de acte normative;
- k) standarde și norme tehnice și de funcționare;
- l) documente numismatice și filatelice;
- m) orice alte documente tipărite sau multiplicat prin proceduri grafice sau fizico-chimice, cum sunt: litografierea, fotografierea, fono- și videografierea etc., cu excepția celor prevăzute la art. 5.”

5. După articolul 2 se introduce capitolul II cu următorul titlu:

„CAPITOLUL II
Organizarea Depozitului legal”

6. Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 3. — (1) Depozitul legal este organizat, la nivel central, de către Biblioteca Națională a României și are ca beneficiari: Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Centrală Universitară «Lucian Blaga» Cluj-Napoca, Biblioteca Centrală Universitară «Mihai Eminescu» Iași, Biblioteca Centrală Universitară «Eugen Todoran» Timișoara, Biblioteca Militară Națională și Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice Pitești.

(2) Depozitul legal este organizat, la nivel local, de bibliotecile județene și de Biblioteca Metropolitană București.”

7. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — (1) Sunt supuse obligației de trimitere, cu titlu de depozit legal, documentele prevăzute la art. 2 produse în România, precum și cele realizate în străinătate de către persoane juridice române ori executate pentru acestea, indiferent dacă sunt destinate difuzării în România sau în străinătate.

(2) Documentele prevăzute la art. 2 realizate în străinătate de către persoane fizice române ori executate pentru acestea, indiferent dacă sunt destinate difuzării în România sau în străinătate, pot fi trimise cu titlu de depozit legal.”

8. Articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 5. — Nu sunt supuse obligației de trimitere, cu titlu de depozit legal, documentele cu valoare informațională redusă — agende, cărți de vizită, ferpare, plicuri de corespondență, formulare cu caracter administrativ-contabil, registre, borderouri, state de plată, boniere, antete, lucrări de mercantilaș — produse în serie și destinate difuzării comerciale sau gratuite, indiferent de suportul material și de procedeul tehnic utilizat pentru producerea,

editarea sau difuzarea lor, documentele de valoare — documente bancare, bilete de transport și de spectacole, acte de stare civilă sau de identitate, titluri de proprietate, filme artistice și documentare de lung și scurt metraj, materiale de publicitate și de reclamă cu caracter comercial, materiale ce conțin informații secrete de stat sau secrete de serviciu.”

9. Articolul 6 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 6. — (1) Pentru documentele prevăzute la art. 2, produse în România, obligația de trimitere, cu titlu de depozit legal, aparține producătorilor: edituri, persoane fizice sau juridice care realizează documente în regie proprie, ateliere, case/studiouri de înregistrare, Banca Națională a României, Monetăria Statului, Compania Națională «Poșta Română» — S.A., precum și altor asemenea producători.

(2) În cazul documentelor realizate în străinătate de către sau pentru persoane juridice române, obligația de trimitere, cu titlu de depozit legal, revine acestora.”

10. Articolul 7 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 7. — (1) Se trimit la Biblioteca Națională a României, în 7 exemplare, următoarele documente:

- a) cărțile, cu excepția edițiilor rare și bibliofile;
- b) broșurile;
- c) extrasele din publicații seriale.

(2) Biblioteca Națională a României reține 3 exemplare, dintre care un exemplar pentru Depozitul legal propriu, un exemplar pentru semnalare statistică și elaborarea Bibliografiei naționale curente a României și un exemplar destinat schimbului internațional de publicații, și distribuie câte un exemplar Bibliotecii Academiei Române, Bibliotecii Centrale Universitare «Lucian Blaga» Cluj-Napoca, Bibliotecii Centrale Universitare «Mihai Eminescu» Iași, Bibliotecii Centrale Universitare «Eugen Todoran» Timișoara.

(3) Documentele prevăzute la alin. (1), care se referă la domeniul militar, elaborate de persoane fizice și juridice care nu sunt încadrate în armată, se trimit, într-un exemplar, suplimentar față de cele care se trimit Bibliotecii Naționale a României, la Biblioteca Militară Națională și la Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice Pitești.”

11. După articolul 7 se introduc 4 noi articole, articolele 7¹—7⁴, cu următorul cuprins:

„Art. 7¹. — (1) Se trimit la Biblioteca Națională a României, în 6 exemplare, următoarele documente:

- a) publicațiile seriale;
- b) publicațiile cu caracter oficial ale autorităților administrației publice centrale și locale, precum și la culegerile de acte normative;
- c) manualele școlare;
- d) documentele audiovizuale stocate pe discuri, casete, videocasete, CD-uri, DVD-uri;
- e) documentele în formă electronică difuzate pe dischetă, CD-uri, DVD-uri.

(2) Biblioteca Națională a României reține două exemplare pentru Depozitul legal propriu și pentru elaborarea Bibliografiei naționale curente a României și distribuie câte un exemplar Bibliotecii Academiei Române, Bibliotecii Centrale Universitare «Lucian Blaga» Cluj-Napoca, Bibliotecii Centrale Universitare «Mihai Eminescu» Iași și Bibliotecii Centrale Universitare «Eugen Todoran» Timișoara.

(3) Documentele prevăzute la alin. (1), care se referă la domeniul militar, elaborate de persoane fizice și juridice care nu sunt încadrate în armată, se trimit, într-un exemplar, suplimentar față de cele care se trimit Bibliotecii Naționale a României, la Biblioteca Militară Națională și la Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice Pitești.

(4) Tezele de doctorat se trimit, în câte un exemplar, la Biblioteca Națională a României, de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și la Biblioteca Academiei Române, de către universitățile responsabile.

Art. 7². — (1) Se trimit la Biblioteca Națională a României, în 3 exemplare, următoarele documente:

- a) partiturile muzicale;
- b) programele, anunțurile, afișele, proclamațiile, cu valoare de memorie culturală;
- c) atlasele, albumele, hărțile plane, în relief și globulare, planurile tipărite;
- d) reproducerea în serie ale lucrărilor de artă grafică, plastică, decorativă și fotografică, precum și ale cărților poștale și cărților poștale ilustrate;
- e) microfilmele, microfisele.

(2) Biblioteca Națională a României reține două exemplare pentru Depozitul legal propriu și pentru elaborarea Bibliografiei naționale curente a României și distribuie un exemplar Bibliotecii Academiei Române.

Art. 7³. — (1) Se trimit la Biblioteca Națională a României, în două exemplare, următoarele documente:

- a) edițiile rare și bibliofile;
- b) cursurile universitare tipărite sau multigrafiate;
- c) rezumatele tezelor de doctorat;
- d) standardele și normele tehnice și de funcționare;
- e) fasciculele.

(2) Biblioteca Națională a României reține un exemplar pentru Depozitul legal propriu și distribuie celălalt exemplar Bibliotecii Academiei Române.

Art. 7⁴. — Se trimit în câte un exemplar la Biblioteca Academiei Române documentele numismatice și filatelice, cum sunt: bancnotele, monedele, medaliile și mărcile poștale.”

12. Articolul 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 8. — În cazul documentelor prevăzute la art. 7 alin. (1) și art. 7¹ alin. (1), persoanele prevăzute la art. 6 trimit un exemplar suplimentar cu titlu de depozit legal la biblioteca județeană din județul în care își au sediul, respectiv domiciliul, și un exemplar la Biblioteca Metropolitană București, în vederea includerii documentelor în Depozitul legal local.”

13. La articolul 9, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 9. — (1) Trimiterea documentelor cu titlu de depozit legal către bibliotecile prevăzute la art. 7 și art. 7¹—7⁴ are caracter obligatoriu. Documentele se trimit cu titlu gratuit.

(2) Cheltuielile de expediere a documentelor cu titlu de depozit legal trimise de către persoanele prevăzute la art. 6 se asigură de către acestea, iar cheltuielile de expediere între biblioteci se suportă de către bibliotecile care le expediază, din sumele prevăzute în bugetele proprii.”

14. Articolul 10 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 10. — (1) Persoanele fizice și juridice care trimit documente pentru Depozitul legal sunt obligate să înscrie în actele însoțitoare următoarele date necesare identificării fiecărui exemplar trimis: autorul, titlul, tirajul, prețul și numărul de comandă. Aceste date se adaptează în funcție de categoria documentelor trimise.

(2) Pe exemplarele de carte trimise pentru Depozitul legal trebuie să figureze descrierea C.I.P. a Bibliotecii Naționale a României, precum și următoarele date: numele/denumirea și domiciliul/sediul producătorului, luna și anul tipăririi, numărul internațional standardizat — I.S.B.N., tirajul și, în cazul tipăririi în străinătate, țara în care a fost tipărită cartea.”

15. Articolul 11 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 11. — Biblioteca Națională a României este autorizată să exercite funcția de agenție națională pentru Depozit legal și are, în această calitate, următoarele atribuții:

- a) asigură controlul bibliografic național — C.B.N. — asupra documentelor prevăzute la art. 2 din prezenta lege;
- b) întocmește statistica oficială a edițiilor naționale;
- c) atribuie numărul de Depozit legal;
- d) atribuie numerele internaționale standardizate ale cărților — I.S.B.N.— și ale publicațiilor seriale — I.S.S.N. — și întocmește catalogarea înaintea publicării — C.I.P.;
- e) creează și gestionează baza de date a editurilor cu sediul în România;

f) urmărește și controlează modul în care persoanele fizice și juridice, obligate să efectueze trimiteri cu titlu de depozit legal, se conformează acestei obligații;

g) urmărește și controlează modul în care bibliotecile beneficiare prelucrează, depozitează și conservă cărțile și celelalte documente primite cu titlu de depozit legal;

h) reține, prelucrează, depozitează și conservă, ca fond intangibil, câte un exemplar din documentele primite cu titlu de depozit legal și distribuie celelalte exemplare beneficiarilor prevăzuți la art. 7 și art. 7¹—7³.”

16. La articolul 12, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 12. — Instituțiile beneficiare ale exemplarelor de depozit legal au următoarele obligații:”.

17. După articolul 12 se introduce capitolul III cu următorul titlu:

„CAPITOLUL III

Contravenții și sancțiuni”

18. Articolul 15 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 15. — (1) Nerespectarea obligației de trimitere a documentelor cu titlu de depozit legal în termenul prevăzut la art. 9 alin. (3) constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională de la 300 lei la 3.000 lei pentru persoanele fizice și de la 500 lei la 5.000 lei pentru persoanele juridice, în funcție de prețul de vânzare al documentului sau valoarea documentară. Fac excepție documentele prevăzute la art. 7² lit. b).

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor se fac de către personalul prevăzut la art. 13 alin. (1).

(3) Contravențiilor le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.”

19. Articolul 16 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 16. — (1) În termen de 30 de zile de la aplicarea amenzii contravenționale pentru săvârșirea contravenției prevăzute la art. 15 alin. (1), contravenienții sunt obligați să trimită pentru Depozitul legal documentele a căror netransmitere a făcut obiectul contravenției.

(2) Netransmiterea documentelor conform alin. (1) constituie contravenție și se sancționează cu amendă contravențională între limitele prevăzute la art. 15 alin. (1), reduse la jumătate. Prevederile alin. (1) nu sunt aplicabile în situația în care contravenienții probează că, anterior sau începând cu data aplicării amenzii contravenționale pentru săvârșirea contravenției prevăzute la art. 15 alin. (1), nu mai

dețin documentele a căror netransmitere a făcut obiectul contravenției.”

20. După articolul 16 se introduce capitolul IV cu următorul titlu:

„CAPITOLUL IV

Dispoziții finale”

21. **Articolul 17 se abrogă.**

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
BOGDAN OLTEANU

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

București, 2 iulie 2007.
Nr. 209.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea
Legii nr. 111/1995 privind constituirea, organizarea
și funcționarea Depozitului legal de documente,
indiferent de suport**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 111/1995 privind constituirea, organizarea și funcționarea Depozitului legal de documente, indiferent de suport și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 28 iunie 2007.
Nr. 675.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 22/2007 privind organizarea și funcționarea
Comisiei Naționale de Prognoză**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța Guvernului nr. 22 din 31 ianuarie 2007 privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de Prognoză, adoptată în temeiul art. 1

pct. IV.1 din Legea nr. 502/2006 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 2 februarie 2007, cu următoarele modificări:

Art. II. — Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. III. — Legea nr. 111/1995 privind constituirea, organizarea și funcționarea Depozitului legal de documente, indiferent de suport, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 7 februarie 2005, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

1. Alineatul (1) al articolului 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 1. — (1) Comisia Națională de Prognoză se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și coordonarea secretarului general al Guvernului, având rolul de a elabora studii și prognoze pe termen scurt, mediu și lung privind evoluția economiei românești în ansamblu, pe sectoare și în profil teritorial, sinteze macroeconomice, precum și de a fundamenta principalele măsuri de politică economică proiectate de Guvern, în concordanță cu Programul de guvernare.”

2. Alineatul (2) al articolului 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Activitatea Comisiei Naționale de Prognoză se întemeiază pe principiile obiectivității, confidențialității, transparenței, responsabilității și deontologiei profesionale.”

3. La articolul 3 alineatul (1), literele c) și v) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„c) realizează analize și previziuni pentru fundamentarea proiectelor de buget, în concordanță cu cerințele Ministerului Economiei și Finanțelor:

.....

v) răspunde solicitărilor autorităților și instituțiilor publice, precum și ale persoanelor fizice și juridice private, prin efectuarea de analize, cercetări, previziuni și pe alte domenii și subsectoare, la cerere;”

4. Alineatul (1) al articolului 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — (1) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Comisia Națională de Prognoză colaborează cu ministerele și cu celelalte organe de specialitate ale administrației publice centrale, Banca Națională a României, cu instituturile de cercetare și cu autoritățile administrației publice locale.”

5. Alineatele (4), (5) și (6) ale articolului 8 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(4) Consiliul de Coordonare a Activității de Previziune este format din 7 membri, inclusiv președintele Comisiei Naționale de Prognoză, care este și președintele acestuia.

(5) Membrii Consiliului de Coordonare a Activității de Previziune sunt numiți prin decizie a primului-ministru, la propunerea președintelui Comisiei Naționale de Prognoză, cu avizul secretarului general al Guvernului.

(6) Membrii Consiliului de Coordonare a Activității de Previziune beneficiază de o indemnizație trimestrială de participare la ședință egală cu 25% din indemnizația lunară a președintelui Comisiei Naționale de Prognoză.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
BOGDAN OLTEANU

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
DORU IOAN TĂRĂCILĂ

București, 2 iulie 2007.
Nr. 212.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T**

**privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței
Guvernului nr. 22/2007 privind organizarea și funcționarea
Comisiei Naționale de Prognoză**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 22/2007 privind organizarea și funcționarea Comisiei Naționale de Prognoză și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 28 iunie 2007.
Nr. 678.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României
și Guvernul Republicii Senegal privind cooperarea
în domeniul militar, semnat la București la 19 octombrie 2006**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se ratifică Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Senegal privind cooperarea în domeniul militar, semnat la București la 19 octombrie 2006.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

BOGDAN OLTEANU

București, 2 iulie 2007.

Nr. 216.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,

DORU IOAN TĂRĂCILĂ

A C O R D

între Guvernul României și Guvernul Republicii Senegal privind cooperarea în domeniul militar

Guvernul României și Guvernul Republicii Senegal, denumite în continuare *părți*,

având în vedere dezvoltarea bunelor relații între cele două state, bazate pe respectarea intereselor lor naționale, pe reciprocitate și parteneriat,

au convenit următoarele:

ARTICOLUL 1

Scop

(1) Scopul prezentului acord îl constituie crearea cadrului juridic necesar pentru cooperarea dintre părți în domeniul militar.

(2) Ministerele apărării din statele celor două părți sunt împuternicite să aplice prevederile prezentului acord.

ARTICOLUL 2

Domenii de cooperare

(1) Părțile vor coopera în următoarele domenii militare:

a) cunoașterea legislației și a reglementărilor interne și internaționale privind apărarea națională și categoriile de forțe ale armatei;

b) managementul resurselor bugetare, planificarea și executarea bugetului apărării;

c) managementul resurselor umane și financiare;

d) organizarea comandamentelor — la nivel operațional și teritorial — și funcționarea statelor majore;

e) pregătirea personalului militar și civil;

f) organizarea și funcționarea sistemelor de transmisiuni în cadrul categoriilor de forțe ale armatei;

g) infrastructurile;

h) medicină;

i) organizarea și sarcinile logisticii în cadrul categoriilor de forțe ale armatei;

j) istorie;

k) geografie și topografie;

l) activități culturale și sportive;

m) planificarea apărării.

(2) Părțile pot conveni și asupra altor domenii de cooperare.

(3) Toate prevederile prezentului acord vor fi îndeplinite în conformitate cu legile și reglementările naționale ale celor două state.

ARTICOLUL 3

Forme de cooperare

(1) Cooperarea se realizează prin următoarele forme:

a) vizite, consultări și reuniuni de lucru;

b) cumpărare sau vânzare de produse din industria de apărare;

c) schimb de ofițeri, precum și participarea la cursuri în instituțiile militare de învățământ;

d) exerciții militare în comun;

e) întâlniri între delegații ale statelor majore, ale unităților categoriilor de forțe armate și ale instituțiilor militare de învățământ;

f) schimb de informații și documentație în diverse domenii ale apărării.

(2) Părțile pot conveni și asupra altor forme de cooperare.

ARTICOLUL 4

Aplicare

În scopul aplicării prevederilor prezentului acord, părțile pot încheia înțelegeri și protocoale specifice.

ARTICOLUL 5

Comisia militară mixtă

(1) Se instituie o comisie militară mixtă româno-senegaleză în scopul organizării și coordonării cooperării bilaterale în domeniul militar.

(2) Copreședinții Comisiei militare mixte româno-senegaleze sunt persoane desemnate de miniștrii apărării ai părților, iar membrii sunt atașaii apărării, precum și alți reprezentanți ai părților, în funcție de subiectele abordate.

(3) Comisia militară mixtă româno-senegaleză se întrunește o dată pe an, alternativ, în România sau în Republica Senegal.

(4) Orice subiect de natură să promoveze cooperarea bilaterală poate fi înscris pe ordinea de zi a ședinței Comisiei militare mixte româno-senegaleze, după ce a primit, în prealabil, aprobarea celor 2 copreședinți.

(5) Comisia militară mixtă româno-senegaleză face bilanțul cooperării realizate pe parcursul anului precedent și stabilește planul de cooperare bilaterală pentru anul următor.

(6) Planul de cooperare bilaterală include activitățile stabilite de comun acord, tematica acestora, modalitățile și datele, locurile de desfășurare, precum și instituțiile responsabile de executarea lor. Planul de cooperare bilaterală este semnat de copreședinții Comisiei militare mixte româno-senegaleze care sunt împuterniciți în acest sens.

(7) Direcția cooperare militară internațională pentru partea română și Direcția cooperare militară pentru partea senegaleză sunt puncte de contact pentru coordonarea activităților. Întreaga corespondență referitoare la cooperarea desfășurată potrivit prevederilor prezentului acord va fi transmisă între punctele de contact prin canale diplomatice.

ARTICOLUL 6

Aspecte financiare

(1) Costurile legate de activitățile din planul anual vor fi suportate pe bază de reciprocitate.

(2) Partea care primește suportă cheltuielile de hrană, cazare, asistență medicală și stomatologică de urgență, activități culturale și transport intern pe teritoriul statului propriu, pentru activitățile desfășurate în conformitate cu prevederile prezentului acord.

(3) Partea care trimite va suporta cheltuielile pentru transportul internațional.

(4) Costurile legate de instruirea personalului de comandă și a specialiștilor în instituțiile militare de învățământ ale părții care primește, trimiterea specialiștilor pentru asigurarea sprijinului logistic, serviciul pe un avion militar pe aeroporturile militare ale celeilalte părți, precum și orice alte cheltuieli care pot apărea ca urmare a aplicării prevederilor prezentului acord vor fi realizate pe baza unor aranjamente și/sau contracte.

ARTICOLUL 7

Prevederi legale

(1) Personalul părții care trimite va respecta legile și regulamentele națiunii gazdă, cât timp se află pe teritoriul statului acesteia.

(2) Statul părții care trimite are dreptul să-și exercite jurisdicția penală și disciplinară asupra propriului personal ce deține cetățenia statului părții care trimite, cât timp se află pe teritoriul statului părții care primește.

(3) Compensația civilă pentru daune sau prejudicii aduse patrimoniului, suferite de partea care primește, cauzate de acțiuni sau inacțiuni ale membrilor personalului părții care trimite, va fi soluționată prin consultări între autoritățile competente ale părților.

ARTICOLUL 8

Protecția informațiilor clasificate

(1) Prezentul articol va fi aplicat până la data la care va intra în vigoare un acord bilateral de securitate privind protecția informațiilor clasificate între părți.

(2) Părțile se obligă să folosească, să mănuiască și să protejeze orice informații sau materiale clasificate la care ele pot avea acces în temeiul prezentului acord, în conformitate cu legile și regulamentele naționale ale statelor părților privind protecția informațiilor clasificate.

(3) Fiecare parte conferă informațiilor clasificate primite de la cealaltă parte cel puțin aceeași protecție care este asigurată propriilor informații clasificate cu nivel echivalent.

(4) Informațiile și materialele clasificate vor fi transmise numai pe canale oficiale între autoritățile competente ale părților.

(5) Orice informații sau materiale clasificate primite în temeiul dispozițiilor prezentului acord nu pot fi transmise sau divulgate unor terțe părți fără aprobarea prealabilă scrisă a celeilalte părți.

(6) Prevederile referitoare la responsabilitățile părților în folosirea informațiilor clasificate și prevenirea divulgării se vor aplica și după ieșirea din vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 9

Obligațiile părților rezultând din alte acorduri internaționale

Prezentul acord nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților ce rezultă din alte acorduri internaționale la care acestea sunt părți.

ARTICOLUL 10

Soluționarea diferendelor

Eventualele diferende determinate de interpretarea și aplicarea prevederilor prezentului acord vor fi soluționate de părți prin negocieri și nu vor fi supuse unor tribunale internaționale sau terțe părți pentru soluționare.

ARTICOLUL 11

Prevederi finale

(1) Prezentul acord va intra în vigoare la data primirii ultimei notificări, în scris, prin care părțile confirmă îndeplinirea procedurilor legale interne necesare pentru intrarea acestuia în vigoare.

(2) Prezentul acord poate fi amendat oricând, în scris, cu consimțământul părților. Intrarea în vigoare a amendamentelor se va face în conformitate cu prevederile alin. (1).

(3) Prezentul acord este încheiat pe o perioadă nedeterminată. Oricare parte poate notifica, în scris, intenția de a-l denunța, denunțarea producând efecte la 6 luni de la data primirii notificării.

(4) În cazul în care la data denunțării sau încetării există aspecte financiare sau pretenții nerezolvate, prevederile prezentului acord referitoare la acestea vor continua să fie aplicate până la soluționarea lor definitivă.

Semnat la București la 19 octombrie 2006, în două exemplare originale, fiecare în limbile română, franceză și engleză, toate textele fiind egal autentice. În cazul unor diferențe de interpretare, textul în limba engleză va prevala.

Pentru Guvernul României,
Corneliu Dobrițoiu,
secretar de stat pentru politica de apărare
și planificare

Pentru Guvernul Republicii Senegal,
Becaye Diop,
ministrul forțelor armate

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind promulgarea Legii pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Senegal privind cooperarea în domeniul militar, semnat la București la 19 octombrie 2006

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Senegal privind cooperarea în domeniul militar, semnat la București la 19 octombrie 2006, și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 28 iunie 2007.
Nr. 682.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru vânzări și relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, fax 410.77.36 și 410.47.23
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

